

B Ö L Ü M : I
merkez
yönetim kurulu
çalışmaları

6785 SAYILI İMAR KANUNU UYGULAMASI

16 Temmuz 1956 ve 9359 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan 6785 sayılı İmar Kanunu, sınırları içersinde yapılacak bütün binalar için statik ve tesisat plân, proje, resim ve hesapların dilekçe ile beraber belediyeye verilerek tasdik edilmesini zorunlu kılmaktadır.

Aynı kanununun 14. maddesinde: «İmar plânları ile tatbikat plânlarının ve hazır haritaların mimari, statik ve tesisat plân, proje, resim ve hesaplarının hazırlanmasını ve bunların tatbikatındaki fenni mesuliyetlerini, ihtisas ve işgal mevzularına göre, yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlar deruh-te ederler.

Bunlardan gayri fen adamlarının selahiyet ve mesuliyet hudutları, bunları yetiştiren müesseselerle bunlara ait cemiyetlerin, ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin müttalâsı alındıktan sonra Maarif Vekaletince müştereken hazırlanacak bir talimatname ile tayin olunur.» denilmektedir.

Söz konusu kanunun yayınlandığı tarihte yurdumuzdaki teknik elemanların azlığı uygulamada aksaklıklar yaratmış özellikle elektrik iç tesisat yönünden kanun son yıllara dek uygulanmamıştır. 6785 sayılı kanunun uygulamaya konulmak istenmemesi son yıllarda can ve mal güvenliğini tehdit etmeye başladığı gibi zaman zaman da onarımı olanaksız zararlara yol açmıştır.

Bir Kamu Kuruluşu olan Odamız konu üzerinde titizlikle eğilmiş, belediyeleri u-

yarmış, söz konusu kanunun uygulanması halinde haklarında kanuni kovuşturma açılmasını sağlamak üzere gerekli yerlere başvuracağını bildirmiştir. Uyarılarımıza rağmen uygulamaya geçmeyen belediyelerin yeniden dikkatleri çekilmiş, durum ayrıca valiliklere ve Cumhuriyet savcılıkları'na yazılmıştır.

Kısaca açıklamaya çalıştığımız 6785 sayılı İmar Kanununun uygulanmasına üyelerimizin bulunduğu illerin çoğunda başlamıştır. Daha önceki dönemde sadece İstanbul'da olan uygulama 1972 döneminde Ankara ve İzmir'de de başlamış, elektrik iç tesisat projelerini üyelerimizin hazırlaması zorunlu kılınmıştır. Bu uygulamayı yaygınlaştırmak ve yurdumuz düzeyinde başlatmak için 24 ilimizde Odamız Temsilcilikleri açılmış, temsilcilerimizin gayretleri ile Antalya, Aydın, Elazığ, Gaziantep, İzmit, Samsun ve Adıyaman illerimizde uygulama başlamıştır.

Sınırları içerisinde elektrik mühendisi bulunmayan belediyelere izleyecekleri yol gösterilmiş, Odamızın kendilerine her türlü yardımı yapacağı bildirilmiştir. Bu belediyelerden bir kısmı bölge Temsilciliklerimiz ile ilişki kurarak uygulamaya geçmişlerdir.

6785 sayılı İmar Kanununun uygulanması ile bir yandan işsizlik problemi ile karşı karşıya bulunan üyelerimize çalışma olanağı sağlanmış, diğer yandan da maddi durumu çok kısıtlı olan Odamızın daha iyi koşullarla çalışması sağlanmıştır.

Bu uygulama beraberinde sorunlarını da getirmiş, bazı illerimizde kanun yanlış

uygulanmaya başlandığı gibi bazı illerimizde de mühendislik hizmetlerinin karşılığı olan ücretler çok düşmüştür. Bu sorunları tartışmak üzere 11 Eylül 1972 günü Ankara'da serebst çalışan üyelerimiz ile bir toplantı düzenlenmiş, dilekler göz önüne alınarak gerekli çalışmalar yapılmıştır. Halen Başkent Ankara'da elektrik iç tesisat projeleri yapı ruhsatıyesi ekleri meyanında istenmemektedir. Bu yanlış uygulamayı düzeltmek amacı ile Ankara Belediyesi ile ilişkilerimizi sürdürmekteyiz. Söz konusu yasanın yanlış uygulanması fenni mesuliyet uygulamasının başlamasını engellemekte, üyelerimizce yapılan projelerin gerektiği biçimde uygulanmasına yol açmaktadır. Bu konuda yapılacak ciddi bir çalışma da meyvasını kısa zamanda verecektir kanısındayız.

18. Genel Kurulumuzda alınan kararlar gereği verilmeye başlanan Büro Tescil Belgesi uygulaması olumlu yönde gelişmiş, tescil belgesi verilen büroların sayısı 200'ü aşmıştır. Büro Tescil Belgesi uygulaması üzerinde ayrıntılı bir yazıya raporumuzda ayrıca yer vermekteyiz.

Proje Yetkisi Sorunu

1. GİRİŞ

Dünyadaki gelişmiş toplumlarda tüm mühendislik dallarında olduğu gibi, elektrik mühendisliğinde de gelişmeler sürekli olmakta ve teknoloji hızla ilerlemektedir. Ancak bu teknolojiyle gelişmenin dinamiğine ayak uyduramayan, üretimde iç pazar bulamayan fazla malların ise daha düşük tüketim düzeyindeki ülkelerin pazarlarına aktarılması gerekli olmaktadır. Bunun en somut örneğini gelişmiş batı toplumlarındaki teknoloji düzeyi ile yurdumuzdaki teknoloji düzeyini karşılaştırdığımızda görmekteyiz. Her geçen gün sayıları hızla artan ve tekeller halinde demode teknolojiyi yurdumuzda uygulayan yabancı araştırma ve projelendirme bürolarının, büyük yatırım projelerine el atmaları sonucunda, kendi teknik elemanlarımız ya

yurt dışına göç ederek ya da mevcut koşullar altında çalışmayı kabul ederek yavaşama olanakları aramaktadırlar.

Yerli ve yabancı uygulamaların kısırlaştırma ve sömürme politikaları sonucunda her yıl sayıları artmakta olan ve sanayileşmenin temel elemanlarından biri olan meslekdaşlarımız kendilerini yoğun bir bürok rasi içerisinde bulmakta, yıllar verilerek yapılan eğitim kısır uygulamalar içerisinde zamanla yok olmaktadır.

Büyük yatırımlar ve mühendislik hizmeti gerektiren projelerin yabancı araştırma ve projelendirme büroları tarafından karşılanması sonucunda arkadaşlarımız çok dar olan ve mühendislik bilgisini fazlaca gerektirmeyen alanlarda iş bulma olanakları aramak mecburiyetinde kalmaktadırlar. Bu kısır ve sınırlı alanlardan birisi elektrik iç tesisat projesi yapım işleridir ve bu iş sahası sanayileşmemiş bir ülkede yaşamak zorunda olan diğer teknik elemanlarca bugüne kadar yürürlükteki yasalara aykırı olarak paylaşılmıştır. Bu konuda aşağıdaki açıklamaların faydalı olacağı kanısındayız.

2. 6785 SAYILI İMAR KANUNU

Daha önceleri de 6785 sayılı İmar Kanununun 4. ve 14. maddelerine ilişkin yazılar dergimizde yer almış, konuya ilişkin uygulamaların tartışmaları yapılmıştı. Kanun ve uygulamasına ilişkin birkaç açıklama yapmanın yararları olacaktır.

Söz konusu kanunun 4. ve 14. maddeleri elektrik dalı hariç mimarlık inşaat, ve makina dallarında eskiden beri uygulanmakta idi. Bu maddeler de yapılar da mimari, statik ve tesisat projelerinin yapı ruhsatıyesi alınırken belediyeye verilmesini, konuya ilişkin proje, resim ve hesapların da ilgili yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlarca yapılmış olmasını emreder. İstanbul ili hariç diğer bütün illerde kanun elektrik iç tesisat yönünden uygulanmamakta bu nedenle de mimarlar, inşaat mühendisleri ve makina mühendislerinin kullandıkları haklar, yasalarda ol-

duğu halde elektrik mühendislerince kullanılmamaktadır.

Başkent Ankara'da sinemaların elektrik iç tesisat projeleri bile elektrik mühendislerince yapılmamakta, konutlardaki elektrik tesisatları her geçen gün can ve mal güvenliğini tehdit eder bir görünüm almaktadır.

6785 sayılı İmar Kanununun 4. ve 14. maddeleri çok açık olmasına ve kanun olduğu için yönetmeliklerin üzerinde olması gerektiğine rağmen, bugüne kadar yönetmelikler ele alınmış ve farklı yorumlarla yanlış uygulamalara devam edilegelmiştir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanıp 27 Mart 1968 tarih ve 12859 sayılı resmi gazetede yayınlanan «Yetkili Elektrikçiler Hakkında Yönetmelik» 1., 2. ve 3. sınıf ehliyetli elektrikçilerin yapabilecekleri YAPIM işlerini şöyle belirlemiştir :

«1. Sınıf yetkili elektrikçiler için,

- a. Elektrik iç tesisleri yapım işleri :
Bağlantı gücü 100 kW., 400 V'a kadar tesislerin yapımı.
- b. İşletme ve bakım işleri :
Bağlantı gücü 750 kW'a kadar (35 kV dahil) elektrik tesislerinin işletme ve bakımı.
- c. Muayene ve kabul işleri :
Kendileri tarafından yapılan tesislerin muayene, bağlantı ve kabulü için gerekli muamelelerin ikmali.

2. Sınıf yetkili elektrikçiler için,

- a. Elektrik iç tesisleri yapım işleri :
Bağlantı gücü 50 kW., 400 V'a kadar tesislerin yapımı.
- b. İşletme ve bakım işleri :
Bağlantı gücü 250 kW., 400 V'a kadar elektrik tesislerinin işletme ve bakımı.
- c. Muayene ve kabul işleri :
Kendileri tarafından yapılan tesislerin muayene, bağlantı ve kabulü için gerekli muamelelerin ikmali.

3. Sınıf yetkili elektrikçiler için,

- a. Elektrik iç tesisleri yapım işleri :
Bağlantı gücü 12 kW, 400 V'a kadar tesislerin yapımı.
- b. İşletme ve bakım işleri :
Bağlantı gücü 60 kW, 400 V'a kadar elektrik tesislerinin işletme ve bakımı.
- c. Muayene ve kabul işleri :
Kendileri tarafından yapılan tesislerin Bağlantı gücü 250 kW., 400 V'a kadar rekli muamelelerin ikmali.

Görüldüğü gibi yönetmelikte sadece işleminin sınırları belirtilmekte, 1., 2. ve 3. sınıf ehliyetli elektrikçilere projelendirme yetkisi vermemektedir. Konu bu kadar açıkken, belediyelerin 6785 sayılı yasayı uygulamaması, belediye başkanlarına büyük sorumluluk yüklemektedir.

Bu yanlış uygulama nedeniyle birçok illemimize elektrik mühendisleri gitmemiş, gidememiştir. Bazı illerimizde elektrik iç tesisatları 3. sınıf ehliyeti bile bulunmayan, pratikten yetişme kişilerce, projeleri olmaksızın yapılmaktadır. İlgililer bundan 34 yıl önce konunun önemini gözönüne almışlar ve 28 Haziran 1938 tarih 3945 sayılı Resmi Gazete'de ilân edilen 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Kanunu'na şu maddeyi eklemiştir :

«Devlet daire ve müesseseleriyle belediyelerinde bulunan yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis, mimar ve fen memurları çalışma saatleri dışında bile olsa ücretli veya ücretsiz hususi suretle sanatlarını icra edemezler. Ancak serbest meslek erbabı bulunmayan ve mahallin belediye veya nafia idarelerinin müracatı ve büyük mülkiye amirinin muvafakatı ile zaruret bulunduğu tahakkuk eden yerlerde tasdik ve murakabesi kendilerine veya mensup oldukları mahalli idarlere ait olmayan, memleketlerin ümranı ile alakalı hususi mesleki işleri devamlı olmamak ve hariçte bir yazıhane açmamak ve asıl vazifelerini çalışma saatleri dışında yapmak şartıyla, birinci fıkrada yazılı memurlar iş kabul edebilirler».

Konunun diğ er bir yanı da, «Yetkili Elektrikçiler Hakkında Yönetmelik» te belirtilen sınırlara göre elektrik tesislerinde sorumlu eleman bulundurulması gereğidir. Bağlantı gücü 750 kW., 35 kV'un üzerinde olan tesisler, sorumlu elektrik mühendisi istihdam etmek zorundadırlar. Buna rağmen birçok fabrikalarda elektrik mühendisi istihdam edilmek gereğ i duyulmaktadır.

3. SONUÇ

Yukarıdaki ayrıntılı açıklamayı, genç arkadaşlarımızın bilgi edinmeleri bakımından gerekli gördük. Bugüne kadar konuyu çok yönlü biçimde ele almamış, haklarımızı zamanında savunmamış olmamız, şimdi haklarımızı almayı güçleştirmiştir. İşsizlik sorunu ile yüz yüze bulunduğumuz bugünlerde, birlik olarak yapacağımız çalışmalar ve harcayacağımız çabaların olumlu sonuçlara ulaşacağı ve temelden çözümler getireceğ i inancındayız.

İlgililere Uyarımız

Ankara, 8 Mart 1972

İlgi : 29.1971 tarih ve 580/14 sayılı yazımız.

İlgili yazımızda elektrik işlerine ait tüm projelerin 6785 sayılı İmar Kanunu'nun, 4. ve 14. maddeleri gereğince Elektrik Mühendis veya Yüksek Mühendislerince yapılması gereğ i bilginize sunulmuştur.

Bu konuda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'ndan aldığımız yazıyı Ek'te bilgimize sunuyoruz.

Bu yazımız ışığında izleyeceğimiz yolu bir yazı ile Odamız Merkezine bildirmenizi arz ve rica ederiz. Saygılarımızla,

YÖNETİM KURULU

DAĞITIM

Gereğ i için :

İçişleri Bakanlığı

Valiler

Belediye Başkanları

Cumhuriyet Savcıları

Ek: En. ve Tab. Kay. Bak. yazısı.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın Görüşü

31/Ocak/1972

Sayı : 163 - 1297

6785 Sayılı İmar Kanunu; belediye sınırları içerisinde yapılacak bütün binlar için, inşaata başlamadan önce belediyeden ruhsatiye alınmasını, bunun için de mimar', statik ve tesisat, plân, proje, resim ve hesaplarının dilekçe ile beraber İmar Müdürlüğüne verilerek tasdik edilmesini şart koşmaktadır.

Yazınızda da belirtildiğ i gibi aynı kanunun 14. maddesinde «İmar Plânları ile tatbikat plânlarının ve halihazır haritaların, mimari, statik ve tesisat plân, proje, resim ve hesaplarının hazırlanmasını ve bunların tatbikatındaki fenni mesuliyetlerini, ihtisas ve işstgal mevzularına göre, yüksek mühendis, mimar ve mühendisler deruhte ederler.

Bunlardan gayri fen adamlarının selâhiyet ve mesuliyet hudutları, bunları yetiştiren müesseselerle, bunlara ait cemiyetlerin ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğ i'nin mütalâası alındıktan sonra Maarif ve Nafia Vekâletlerince müştereken hazırlanacak bir talimatname ile tayin olunur.» denilmektedir.

Yukarıda belirtilen yönetmelik İmar ve İskân Bakanlığı tarafından hazırlanarak 1 Mart 1960 tarih ve 10445 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Bu yönetmeliğ in 18. Maddesinde «Elektrik İç tesisatı yapacak olanlar mer'iyette bulunan Elektrik İç Tesisatı İşlerinde Serbest Olarak Çalışacaklara Dair Yönetmelik hükümlerine tabidirler» denilmektedir.

29.12.1954 tarih ve 8891 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan «Elektrik İç Tesisatı İşlerinde Serbest Olarak Çalışacaklara Dair Yönetmelik» ile bu yönetmeliğ in yerine çıkarılan 27.3.1968 tarih ve 12859 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan «Yetkili Elektrikçiler Hakkında Yönetmelik» te plân, proje, resim ve hesap yapma konusunda herhangi bir madde bulunmamaktadır.

Bu durumda 6785 sayılı İmar Kanunu gereğince belediye hudutları içerisinde herhangi bir inşaatla başlamadan önce yapı ruhsatı alınması, dolayısıyla elektrik iç tesisat projelerinin de Elektrik Yüksek Mühendisleri veya Mühendisleri tarafından hazırlanması, ruhsatı alınan inşaatların elektrik yapım işinin ise Elektrik Yüksek Mühendisleri, Mühendisleri veya «Yetkili Elektrikçiler Hakkında Yönetmelik» te belirtilen hudutlar içerisinde kalmak şartıyla yetkili elektrikçiler tarafından yapılması gerekmektedir.

Yazımızda değiştirilmesi istenilen yönetmelik maddesine gelince; gerek 29.12.1954 tarih ve 8891 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan «Elektrik İç Tesisat Yönetmeliği ve Fenni Şartnamesi, gerekse bu yönetmeliğin bazı maddelerini değiştiren 27 Mart 1971 tarih ve 13791 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan «Elektrik İç Tesisat Yönetmeliği ve Fenni Şartnamesinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmeseine Dair Yönetmelik» sadece elektrik yapım işlerini düzenlemekte olup, istediğiniz madde değişikliğine lüzum görülmemiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Mücteba BUHARALILAR

Müsteşar Yard.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı a.

DAĞITIM

Gereği

Elektrik Mühendisleri Odası

**Ankara Belediye Başkanı'na
Uyarımız**

Sayı : 210/14

Ankara : 19.4.1972

Sn. Ekrem Barlas

Ankara Belediye Başkanı,

İlgi : (a) 29/12/1971 tarih ve 580-14 sayılı yazımız.

(b) 8/3/1972 tarih ve 51-14 sayılı yazımız.

Odamıza gelen şikâyetlerden, belediyeniz sınırları içindeki yapıların elektrik iç tes-

satlarının gerekli teknik standartlara göre ve yetkili kişilerce projelendirilmediği anlaşılmıştır. Bu konuda yaptığımız araştırmaların sonucunda 6785 sayılı İmar Kanunu'nun 4. ve 14. maddelerinin belediyenizce uygulanmadığı gerçeği ile karşılaşmış bulunmaktayız. 6785 sayılı İmar Kanunu'nun 4. maddesi aynen şöyledir :

«Yapı ruhsatı almak için belediyeye bir dilekçe ile müracaat edilmesi, tapunun ve varsa çapın gösterilmesi ve dilekçeye bu kanuna uygun olarak hazırlanmış mimari, statik ve tesisat, plân, proje, resim ve hesaplardan gerekli olanlarının eklenmesi lâzımdır.

Kadastrosu yapılan yerlerdeki belediyeler inşaatla ilgili dosyalarının, kadastro ada ve parsel numaralarına göre tutmakla mükelleftirler.

Ruhsatiye alınmış yapılarda herhangi bir değişiklik yapılması bu maddeye göre yeniden izin alınmasına bağlıdır.

(Bu konuda geçen ruhsatiye ekleri tabirinden, dilekçe ile beraber belediyeye verilen ve ruhsatı ile birlikte tasdik edilen mimari, statik ve tesisat plân, proje, resim ve hesapları anlaşılır».

EGO Genel Müdürlüğü ile yaptığımız temaslarda, elektrik iç tesisat projelerinin kontrol ve murakabesinin kendilerince yapıldığını, ancak Ankara Belediyesi Yapı Kontrol Müdürlüğü'nün, yapılara temel ruhsatı verirken elektrik iç tesisat projelerini istemediği, bu nedenle de binanın yapımt tamamlanıp cereyan verileceği zaman sözkonusu projelerin EGO Genel Müdürlüğü'ne geldiğini öğrenmiş bulunuyoruz. Bu durumda yürürlükte olan 6785 sayılı İmar Kanunu'nun 4. maddesinin uygulanmasındaki aksaklığın Ankara Belediyesi Yapı Kontrol Müdürlüğü'nün yanlış tutumundan ileri geldiği açıkça anlaşılmaktadır.

Diğer yandan 6785 sayılı İmar Kanunu'nun 14. maddesi de aynen şöyledir :

«İmar plânları ile bunların tatbikat plânlarının ve halihazır haritalarının, mimari,

statik ve tesisat plân, proje, resim ve hesaplarının hazırlanmasını ve bunların tatbikatındaki fenni mesuliyetlerini, ihtisas ve iştigal mevzularına göre, yüksek mimar,yüksek mühendis, mimar ve mühendisler deruhte ederler.

Bunlardan gayri fen adamlarının salâhiyet ve mesuliyet hudutları, bunları yetiştiren müesseselerle bunlara ait cemiyetlerin ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin mütalâası alındıktan sonra Maarif ve Nafia Vekâletlerince müştereken hazırlanacak bir talimatname ile tayin olunur.» Yukarıdaki 14. maddeden açıkça anlaşılacağı gibi elektrik iç tesisat projelerinin elektrik mühendis ve yüksek mühendislerince yapılması zorunludur. 14. maddeye açıklık getirecek Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 21 Ocak 1972 tarih ve 163 - 1297 sayılı yazısının bir fotokopisi (Ek 1) de sunulmuştur.

Belediyenizin 14. maddeyi uygulamaması, bir yandan can ve mal güvenliğini tehdit etmekte diğer yandan yurt ekonomisini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu konudaki yanlış uygulamanın sonucu meydana gelen kazalar ve maddi zararlar için sık sık Odamızdan bilirkişi istekleri olmaktadır. Buna örnek olarak projesi bir yüksek tekniker tarafından çizilmiş ve yapım sırasında denetlemesi yapılmamış. Ses Sineması için yapılan müracaat üzerine Odamızın görevlendirdiği iki bilirkişinin ortak raporunun bir suresi (Ek 2) de sunulmuştur.

Buraya kadar değindiğimiz konulardaki yanlış uygulamayı durdurmak ve 6785 sayılı İmar Kanunu'nun uygulanmasını sağlamak amacı ile İstanbul Belediye Başkanlığının 19. Aralık. 1970 tarih ve 1970 - 20 sayılı genelgesinin bir örneğini (Ek 3) de bilginize sunuyoruz.

Konuya daha da açıklık getirmesi için Ankara Cumhuriyet Savcılığının 29.3.1972 tarih ve 5/16298 sayılı yazısının bir fotokopisi (Ek 4) de sunulmuştur.

Sorumluluğumuz altında bulunan ve üzerine dikkatle eğilinmesi gereken bu konu-

da izleyeceğimiz yolu ve bizleri aydınlatıcı bilgiyi en kısa zamanda Odamız Merkezine ulaştırmanızı arz ederiz.

Saygılarımızla,

YÖNETİM KURULU

- Ek 1 : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın yazısı.
Ek 2 : Ses Sineması ile ilgili bilirkişi raporu.
Ek 3 : İstanbul Belediye Başkanlığı'nın genelgesi.
Ek 4 : Ankara Cumhuriyet Savcılığı'nın yazısı.

Ses Sineması Elektrik Tesisatıyla İlgili Bilirkişi Raporu

Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanlığı'nın 7.3.1972 tarih ve 46/19 sayılı yazısı ile bilirkişi olarak görevlendirildiğimiz tarafımıza ve Ses Sineması Ortaklarına bildirilmiştir.

7.3.1972 tarihinde Kavaklıdere Tunalı Hilmi Caddesi 85 numaradaki Ses Sineması'nda yaptığımız inceleme sonunda, sinemanın elektrik tesisatı yönünden aşağıdaki aksaklıkları tarafımızdan tesbit edilmiştir.

Bu gözlemimiz sırasında, sinemanın elektrik projesinin mevcut olmadığı anlaşılmıştır. Sinemayı kiralamış olan ortaklar adına konuşan Fevzi Gözütok, mal sahiplerinin kendilerine elektrik projesini vermediğini, EGO'ya yaptıkları müracaat neticesinde de EGO'da projenin mevcut olmadığını ifade etmiştir. Bu nedenle sinema elektrik tesisatının projesine uygunluğu veya uygunsuzluk yaratan unsurlarını tek tek kontrol etmek mümkün olamamıştır. Gördüğümüz aksaklıklar genel elektrik mühendisliği prensipleri açısından değerlendirilebilmiştir.

1. PANO

1. Pano arkası açıktır, dışarıdan kolaylıkla gelirim altındaki kısımlara dokunmaya engel hiçbir koruyucu tertip alınmamıştır.

2. Pano yerden yükseğe bir beton kaide üzerine monte edilmemiştir. Bu itibarla pano içine kolaylıkla su toplanması mümkündür.

3. Pano topraklaması yapılmış, ancak saç aksâma bağlantı yeterli olmayıp, iletkenliği azaltıcı toz, pas v.s. gibi etkilere açıktır.

4. Çıkışlar için düzenlenen sıra klemensler plâstik olup, bir mukavva üzerinden saç aksama bağlanmıştır.

5. Şebekeden gelen NHY cinsi yeraltı kablosu ile tali tablolara giden yine NHY cinsi kablolar, kablo başlığı olmaksızın pano arkasında tesis edilmiştir.

6. Yedek besleme amacıyla kiracılar tarafından temin edilen elektrojen gurubu, 4 X 4 mm²lik NYM tipi kablo ile panoya, beton zemine düzensizce atılmış olarak gelmektedir. Bu elektrojen gurubu 2 faz bir nötr yedek aydınlatmaya bağlanmıştır.

7. Pano önündeki kumanda ölçü teçhizatının açıklayıcı etiketleri bulunmamaktadır.

Yukarıda belirtilen aksaklıklar; pano dairesinde her an için hayati tehlike göstermektedir.

2. KALORİFER DAİRESİ

1. Kalorifer dairesinde toplam gücü yaklaşık olarak 10 kW olan 6 adet elektrik motoru bulunmaktadır. Bu motorlardan 4 tanesi bir tek termik otomatik kamyoncu şalter üzerinden beslenmektedir. Bu otomatik şalterin bulunmadığından, motorların gücünü karşılayıp karşılamadığı anlaşılmadığı gibi, motorların ayrı birer termik şalterle korunması şarttır.

2. Kalorifer dairesindeki motorların besleme kabloları siyah veya galveniz boru içinden geçirilerek zemine döşenmesi gerekli iken, usulsüz olarak doğrudan doğruya beton zemin içine döşenmiştir.

3. Kalorifer dairesindeki 2 motora ait kontrol tablosunu aydınlatmak amacıyla kullanılan lâmba, L tipi armatürle duvara tesbit edilmemiş olup, armatürsüz olarak kordonundan bir iple madeni bir parçaya bağlanmıştır.

Yukarıdaki aksaklıklar, sık sık motorların yanması ve daha mühimi, yangın ihtimalini oldukça arttırmaktadır.

3. SALON VE SAHNE

1. Salon duvarları alçı kalıplarla dekore edilmiştir. Bu alçı kalıplar, girişindeki ahşap iskeleye tesbit edilmiştir. Tavana yakın kısımlarda bırakılan aralıklardan yararlanılarak salonda, kırmızı ışıklar dekoratif aydınlatma yapılmıştır. Ancak bu lâmbalar, lâmbadan lâmbaya geçiş yapılarak muhtelif cins ve kesitte kablo ile gelişigüzel beslenmiştir. Kablonun ahşap iskeleye bu şekilde bağlanması yangın tehlikesi yaratmaktadır.

2. Sahne arkası, kalıplık tahtalarla yerden çatıya kadar ahşap olarak tertiplenmiştir. Görüntü perdesi bu ahşap duvara temas etmektedir. Ahşap duvar üzerine yine ahşap olarak sahne tablosu yerleştirilmiştir. Bu tablo hoparlör ve sahne arkası aydınlatmasını beslemektedir. Görüntü perdesi ve arkadaki ahşap duvar gibi her an ve kolaylıkla tutuşabilecek yerlerin yakınına böyle bir tablo koymak usulsüz ve tehlikelidir.

3. Sahne perde motoru, özel bir kaideye civatalarla iyi bir şekilde tesbit edilmediğinden, çalışmasında santrifüj kuvvet etkisiyle konumunu değiştirmekte ve kasnak - motor mili kavramasını zorlamaktadır. Ayrıca perdeyi açıp kapayan çelik halat, kasnak boyunca koruyucu bir kılıf içine alınmadığından tehlike yaratmaktadır. Perde ucu motora temas etmek-

te ve açıkta olan motor bağlantı klemenslerinde meydana gelecek bir kıvılcımla tutuşma tehlikesi göstermektedir. Perde motoru makine dairesinden de kumandalıdır. Bu kumanda usulsüz olarak telefon abone kablosu ile sağlanmaktadır.

4. Makine dairesindeki tali tablo, kavan tipi pleksiglas aydınlatma armatürü, yine koridorda bulunan bir tek duvar tipi buşonlu sigorta ile korunmakta ve tek bir anahtarla kumanda edilmektedir. Halbuki yönetmelikler gereğince, koridorlardaki her üç ışık Şortisi bir linye yani bir sigorta devresine bağlanmak zorundadır. Yine bu koridordaki buatlarda klemens görülmemiştir.

4. MAKİNA DAİRESİ

1. Makine dairesi ana tablo saç, kapaklı, gömme ve sabit tip olup topraklama yapılmamıştır.

2. Ana tablonun üst kısmında ve duvar üzerine, açık olarak plâstik ve bakalitten mamûl sıra klemens tesbit edilmiştir. Tablo içindeki sıra klemens yine plâstikten ve madeni aksâma, altına mukavva konarak tesbit edilmiştir.

3. Ana tablodan çıkan NYM cinsi antigron kablolar, gelişigüzel ve doğrudan doğruya beton duvara girerek dağılmaktadır.

4. Makine dairesindeki tali tablo, kapaklı, gömme, saç ve sabit tiptendir. Tablo topraklaması yapılmamıştır ve saç aksamada insan hayatı için tehlikeli olan kaçak gerilim mevcuttur.

5. Tablodaki sigortalar klemens uçları birbirine değecek kadar yakın tertiplenmiştir. Bazı sigorta klemenslerindeki kararırma ve kontakt - kısa devre - aşınmalarından, yangın çıkabilecek bu tip temasların daha önce olduğu görülmüştür. Bu tablodaki sigortaların makûl ölçüler içinde yerleştirilmesi gerekir. Tabii bunun için daha büyük ebâtta yeni bir tali tablo yapılıp monte edilmelidir.

5. DEPO

Salon çıkış koridoruna bir kapı ile açılan ve depo olarak kullanıldığı söylenen bölüme girildi. Depo içinde tuğla ile örtülü bölmenin takriben 70 cm X 70 cm ebadındaki giriş yerinden içeri geçildi. Burası sinema tuvalet merdiveni üzerine rastlanmaktadır. Merdiven tavanındaki dekoratif alçı kalıplar, bu bölme tabanındaki ahşap konstrüksiyona bağlanmıştır. Tuvalet merdiven aydınlatması bazı alçı kalıplar yerine, ahşap çerçeve içine alınmış pleksiglas aydınlatma armatürleri yerleştirilmiştir. Bu da uygunsuz ve usulsüz bir aydınlatmadır ve tehlike yaratmaktadır. Depodaki bu tuğla örtülü bölme içinden nerele gittiği belli olmayan gelişigüzel serilmiş, hiçbir koruma tedbiri alınmamış besleme kabloları görülmüştür. Ahşap kısımlardan geçen bu kablolarda meydana gelebilecek ki her an mümkündür, bir kısa devre arızası derhal yangına sebep olacaktır.

6. FUAYE VE TUVALET

1. Fuayede ki -büfe yanında - aydınlatma tali tablosu, saç, kapaklı, gömme ve sabit tiptir. Tablonun topraklaması yoktur ve sıra klemensler yine plâstik olup altına konan bir mukavva ile saç aksâma tutturulmuştur. Tabii bu da hertürlü tehlikeye açık bir durum yaratmaktadır.

2. Rutubetli yerlerden sayılan tuvalette tesisat, antigron olarak yapılmamış olduğundan usulsüz ve tehlikelidir.

3. Bütün bu aksaklıklara ilâveten, böyle, insanların toplu olarak bulunabileceği toplantı yerlerinde tesisi teknik bir zaruret olan, yangın ihbar tesisatı da görülmemiştir.

7. SONUÇ

7.3.1972 Tarihinde yaptığımız inceleme ile görülmüştür ki, Ses Sineması elektrik tesisatının mevcut durumu, teknik gerekçelere tamamen aykırı, usulsüz ve düzensiz-

dir. Böyle olunca da yangınlar ile elektrik kaçakları ve açıkta bağlantılar nedeniyle ölüm kazaları her an meydana gelebilir.

Ses Sineması, ortaklarından Atilla Erenler'in beyanına göre, 13.12.1971 tarihinden beri faaliyet göstermektedir. Elektrik tesisatı yönünden sinemaya iskân ruhsatı verilmesi ve tesisatın şebekeye bağlanması kanımızca olanaksız olmalıydı.

Ses Sinemasında meydana gelebilecek bir hadise veya kazanın sorumluları; bu sinemaya bugünkü uygunsuz elektrik tesisatı durumuyla iskân ruhsatı veren Ankara Belediyesi ve tesisatı şebekeye bağlayarak abone kaydetmesi nedeniyle EGO işletmesidir.

İşbu rapor tarafımızdan 16.3.1972 tarihinde dört (4) nüsha olarak düzenlenip imza edilerek, üç (3) nüshası Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanlığı'na verilmiş ve bir (1) nüshası da tarafımızdan alıkonulmuştur.

Bilirkişi

Hüsamettin Güner
Elk. Y. Müh.
Oda Sicil No : 1260
En. ve Tab. Kay. Bak.

Ankara

Bilirkişi

Rıza Akcan
Elk. Y. Müh.
Oda Sicil No : 2131
TCDD Genel Md. Yol D. Bşk.

Ankara

İstanbul Belediye Başkanlığı'nın Bu Konudaki Genelgesi

GENELGE :

Hazırlayan Daire :
Makina Elektrik ve Sanayi İşleri
Müdürlüğü

Konu :

Şehrimizde inşa edilen binaların fennî mesuliyeti hakkında

..... Müdürlüğüne

No : 1970/20

Yayınlayan Daire :

Yazı İşleri Müdürlüğü

19 Aralık 1970

6785 Sayılı İmar Kanununun 8 nci maddesinde «Belediyelere karşı yapının fennî mesuliyetini üzerine alan meslek mensupları yapıyı ruhsat ve eklerine uygun olarak yaptırmaya ve mal sahibinin ruhsatı ve ekleri hilâfına yaptırdığı işleri 5 gün içinde yazı ile Belediyeye bildirmeye mecburdurlar» denilmekte ve aynı kanunun 14 ncü maddesinde «İmar Plânları ile bunların tatbikat plânlarının ve halihazır haritalarının, mimarî, statik ve tesisat, plân, proje, resim ve hesaplarının hazırlanmasını ve bunların tatbikatındaki fennî mesuliyetlerini ihtisas ve iştigal mevzularına göre Yüksek Mimar, Yüksek Mühendis, Mimar ve Mühendisler deruhte ederler» denilmektedir.

Şehrimizde inşa edilen binaların inşaata ait kısımlarının fennî mesuliyet tabiatı İmar Kanununun yukarıda belirtilen maddelerine istinaden yapılmakta ise de, binaların elektrik, asansör, merkezi teshin, sıhhi tesisat ve diğer tesisatlara ait bölümlerinin fennî mesuliyet tatbikatı yapılmaktadır.

Belediyemize vaki olan şikâyetler ve Belediyemizce yapılan kotrollarda müşahade edildiğine göre tesisatlara ait fennî mesuliyetin deruhte edilmemesi ve tesisatın inşası esnasında fennî muayenelerin yapılmamış olması dolayısıyla bilâhare telafisi mümkün olmayan veya mal sahibine oldukça pahalıya mal olan tadilatlar gerektiren işçilik ve montaj hataları görülmektedir.

Belediyemizce yapılan muayenelerde elektrik kabloları, su boruları gibi ankastre olan tesisat, işçilik ve montaj kalitesi ve esasları bilâhare görülemiyen kusurların

uygunluğunun tespiti mümkün olmamaktadır.

Şehrimizde yapılan inşaatların sahipleri ve satın alıcılarının muntazarır olmaması için inşaat yaptıracakların, inşaat fennî mesuliyeti gibi binadaki tesisatlar için de ihtisas ve iştigâl mevzuuna göre Yüksek Mühendis veya Mühendis fennî mesul temin etmeleri ve bu fennî mesul'ün, 6 ve 8 nolu Genelgelere göre Belediyemiz tarafından tasdik edilmiş tesisat projelerinin aynen tatbik edildiğini, tesisatta kullanılan malzeme ve cihazların kalitesinin ve yapılan işçiliğin fennî mesuluyetini deruh-te ettiğini bildiren bir raporla tesisatların belediyemize yapılacak fennî muayenelerinden önce müracaat etmeleri gereklidir. 1 Mart 1971 tarihinden itibaren bu tabikatin başlamasını ve mezkûr tarihten itibaren iskân müsaadesi almak isteyenlerin binaların tesisatlarının Belediyemizce yapılacak fennî muayenesinden evvel müracaat evraklarına tesisat fennî mesullerinin tanzim edecekleri raporları eklemelerini, aksi takdirde iskân müsaadesi verilmemesini önemle rica ederim.

Dr. Fahri ATABEY
İstanbul Belediye Başkanı

Dağıtım
Gereği ve Bilgi
Merkez Müessesat ve
Şube Müdürlüklerine

Ankara Cumhuriyet Savcılığı'nın Yazısı

Sayı : 5/16298

Ankara, 29/3/1972

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANLIĞINA

İzmir Cad. İhlamur Sok. No : 10/1
Yenişehir/Ankara

İlgi : 8 Mart 1972 gün ve 51 - 14 sayılı yazınız.

6785 Sayılı İmar Kanununun 58. maddesi «Bu kanunun hükümlerine aykırı hare-

ket eden, İmar plânına ve yapı ruhsatiyesi ile eklerine riayet etmiyen ve bunların yanlış tatbikine sebebiyet veren Belediye Reisleri ile diğer vazifeliler hakkında, Türk Ceza Kanunu hükümleri baki kalmak şartıyla, ayrıca her hadise için 100 liradan 1000 liraya kadar Ağır para cezası hükmolunur» demektedir.

Elektrik işlerine ait tüm projelerin, Elektrik mühendisleri ve Yüksek Mühendislerince yapılacağına dair aynı kanunun 4 ve 14. maddesine muhalefet, yukarıda zikredilen madde kapsamına giren bir fiil olur. Cumhuriyet Savcılığı, bir suç ve suçluluk halinin mevcut olması buna her hangi bir şekilde muttali bulunması halinde derhal amme adına tahkikata geçer.

Elektrik, proje ve iç tesislerinin yanlış uygulamasından doğan ve Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre veya Ceza hükümlerine havi Hususi Kanunlar muvacehesinde kovuşturmayı gerektiren bir suç ve suçlu varsa durumun yer, zaman ve hüviyet zikredilerek Memuriyetimize bildirilmesi rica olunur. 29/3/1972

İbrahim SAYGILI
C. Savcı Yardımcısı

Ankara Belediyesi Yapı Kontrol Müdürlüğü ve EGO Genel Müdürlüğü'nden Odamıza Gelen Yazılar

**ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
BAŞKANLIĞI'NA**

KONU : Elektrik projelerinin vizesi Hk.
Ankara : 15/7/1972

İLGİ : 11.7.1972 Tarih 2294 sayılı yazınız;
Belediye Başkanlığı'nın 13.7.1972 tarih 19311/72 sayılı olurları gereğince daha önce istenmekte olan elektrik tesisat projelerinin, Odanız tarafından vize edilmiş ol-

ması hususunda ilgili üniteye gerekli talimat verilmiştir.

Bilgi edinilmesini saygı ile arz ederim.

Mustafa ŞİRİN

Yapı Kontrol Müdürü

Nazmi YOLSAL
R. GÜRLER
M. MERT

**ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
BAŞKANLIĞI'NA**

**KONU : Elektrik Tesisat Projesi Hk.
Ankara : 2/8/1972**

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 21.1.1972 tarih ve 163/1297 sayılı yazısı ile, Cumhuriyet Savcılığı'nın 29.3.1972 tarih ve 5/16289 sayılı yazısından 6785 sayılı İmar Kanunu'na tabi Belediye hudutları dahilinde yapılan bütün yapıların dahili elektrik tesisat projelerinin Elektrik Y. mühendisleri veya elektrik mühendisleri tarafından yapılması gerekeceği belirtilmekte ve Yapı Kontrol Müdürlüğü'nün 13.7.1972 tarih ve 19311/72 sayılı yazısına derkenar 14.7.1972 tarihli olurları ile bundan böyle elektrik mühendisi ve yüksek mühendislerince hazırlanmış bulunan projelerin Elektrik Mühendisleri Odası'na vize edilmiş olması şartının aranması emrolunmuş bulunmaktadır.

Bundan böyle 7.8.1972 tarihinden itibaren dahili elektrik tesisat projelerinin Odanız'ca vize edildikten sonra müessesemizce tasdik edileceği hususunun, serbest çalışan bütün Odanız mensubuna duyurulması ile bu yolda gereği rica olunur.

Saygılarımızla,
Elektrik, Havagazı ve Otobüs
İşletme Müessesesi
Umum Müdürlük
Ömer KANAN
Umum Müdür Muavini (Fen)
Kemâl TAN

**ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
BAŞKANLIĞI'NA**

Ankara : 4/8/1972

6785 Sayılı İmar Kanunu'na tabi belediye hudutları dahilinde yapılan bütün yapıların dahili elektrik tesisat projelerinin müessesemizce tasdik edilmeden önce, Odanız'ca vize edilmiş olması şartının aranacağı 2.8.1972 tarih ve 183/23954 sayılı yazımızla bildirilmişti.

Bu kerre;

Belediyemiz hudutları dahilinde yapılan bütün gece konu binalarının dahili elektrik tesisat projeleri ile, proje niteliği arz etmeyen kroki mahiyetindeki bir veya bir kaç sayaçlık plânlardan da Odanız vizesinin aranması, müessesemiz İdare Encümeni'nin 1.8.1972 tarih ve 394 sayılı Kararı ile hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Bundan böyle, 7.8.1972 tarihinden itibaren gece konu bölgesinde yapılan bütün yapıların dahili elektrik tesisat projeleri ile, proje niteliği arz etmeyen bir veya bir kaç sayaçlık plânların da Odanızca vize edildikten sonra müessesemizce tasdik edileceği hususunun serbest çalışan bütün Odanız mensubuna duyurulması ile, bu yolda gereği rica olunur.

Saygılarımızla,
Elektrik, Havagazı ve Otobüs
İşletme Müessesesi
Umum Müdürlük

Kemal TAN

Ömer KANAN

**ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
BAŞKANLIĞI'NA**

Ankara : 4/8/1972

Müessesemizin, 25.7.1972 tarih ve 384 sayılı İdare Encümeni kararı ile, şehrimizde inşa edilecek olan bil'umum resmi ve gayri resmi binaların inşaatına başlanmadan önce müessesemizden şantiye ceryanı talep edilirken, binanın işe başlama formülleri ile elektrik projelerinin de birlikte verilmesi şartının aranması ve bunun inşaat

mevsiminin başı olan 1.1.1973 yılından itibaren uygulanması hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Diğer taraftan :

İnşaata başlamadan önce müessesemize projesi ile işe başlama formülleri verilmeden ve şantiye ceryanına ihtiyaç duyulmadan inşaatı tamamlanan bilâhare ceryan verilirken ve tesisatı muayene edilirken işletme, can ve mal emniyeti yönünden müessesemizin mevcut talepleri ile ilerde vuku bulacak talep ve bu husustaki mer'i talimatname hükümleri yine aynı karar ile mahfuz tutulmuştur.

Keyfiyetin, serbest çalışan bütün Odanız mensuplarına duyurulması ile, bütün binaların daha inşaata başlamadan önce Odanızca vize edilmiş projeleri ve ceryan taleplerini ilc birlikte müessesemize müracaat etmeleri hususunda Odanızca hassasiyetle üzerinde durulması ehemmiyetle rica olunur.

Saygılarımızla,
Elektrik, Havagazı ve Otobüs
İşletme Müessesesi
Umum Müdürlük
Kemal TAN Ömer KANAN

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın İç Tesisat Hakkındaki Görüşü

**ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
BAŞKANLIĞI'NA**

KONU : Elektrik İç tesisat işleri Hk.

Ankara : 27/7/1972

İLGİ : 8 Haziran 1972 tarih ve Belediyeler Teknik Hizmetleri Genel Müdürlüğü T. Y. D. 060195002 - 587/2832 sayılı yazısı.

6785 Sayılı İmar Kanunu ve mevcut yönetmelikler muvacehesinde Belediye hudutları içerisinde herhangi bir inşaata başlamadan önce yapı ruhsatı alınması, bunun için gereken plân, proje, resim ve hesapların elektrikle ilgili olanlarının sadece elektrik mühendisleri tarafından yapılması gerekmektedir. Ruhsatı verilen ya-

pıların elektrik tesislerinin yapım işleri ise bugüne kadar olduğu gibi elektrik mühendisleri veya yetki hudutları içerisinde kalmak şartı ile yetkili elektrikçiler tarafından yapılabilir. Proje Belediye İmar Müdürlüğü'nce tasdik edildikten sonra tesisatçılar, elektrik yapım işlerini düzenleye Elektrik İç Tesisat Yönetmeliği ve Fennî Şartnamesi gereğince, tasdik hakkında doldurdukları işe başlama bildirimlerini işletmeye verecek ve bildirimlerin işletmeye kabulünden sonra işe başlayacaklardır. Ancak binanın bulunduğu Belediye sınırları içinde elektrik iç tesisat işlerinde faaliyet icra eden serbest çalışan elektrik yüksek mühendis veya mühendisi bulunmadığı Belediyece tevsik edildiği takdirde bu halin devamı müddetince muteber olmak üzere şimdiye kadar olduğu gibi yetkili elektrikçilerin elektrik işletmesine yürürlükteki mevzuata uygun olarak verecekleri tesisat plânı ile yetinilebilir.

Bilgi edinilmesini arz ve rica ederim.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı a.
Tahsin YALABIK
Müsteşar

Sınırları İçinde Elektrik Mühendisi Bulunmayan Belediyelere Gönderilen Açıklama

İLGİ : a) 8 Mart 1972 tarih ve 51 - 14 sayılı yazımız.

b) Belediyelerden odamıza gelen yazılar.

9 Temmuz 1956 tarih ve 6785 sayılı İmar Kanununun 4 ve 14. maddeleri, 27 Mart 1968 tarih ve 12859 sayılı Resmî Gazete'de neşredilen, Yetkili Elektrikçiler Hakkında Yönetmelik 21 Ocak 1972 tarih ve 163 - 1297 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı görüşü ile elektrik projelerinin yalnız serbest çalışan Elektrik Yüksek Mühendisleri veya Mühendisleri tarafından yapılabileceği ilgi (a) daki yazımızla Belediyenize duyurulmuştur.

İlinizde serbest çalışan Elektrik Yüksek Mühendisleri veya Mühendisleri bulunma-

dığı, dolayısıyla Belediyenizce izlenecek yolun ne olacağı hususu ilgi (b) deki yazınızdan anlaşılmıştır.

Odamız, yürürlükte olan Kanun ve Yönetmelikler çerçevesi içerisinde kalmak ve elektrik projelerinin ekonomik prensiplere, proje hataları dolayısıyla meydana gelecek tamiri imkânsız kazalarla mal ve can kayıplarını önlemeye, tesisleri daha iyi işler ve kullanışlı hale getirmeye, yapıların ve tesislerin estetik görünüş kazanmasına ilişkin çalışmalarda belediyenize hem bu husustaki Kanun ve Yönetmelikleri hatırlatmak, hem de bu yolda imkânları olmayan Belediyelere yardım etmeyi vazife bilmektedir. Bu konuda izleyeceğiniz yolu Elektrik Mühendisleri Odası olarak yapacağımız yardımı aşağıdaki şekilde sıralıyoruz :

Vilâyet sınırları dahilinde serbest çalışan elektrik mühendis veya yüksek mühendisi yoksa yukarıda adı geçen Kanun ve Yönetmelikler gereğince elektrik mühendisi veya elektrik yüksek mühendisinden gayri meslek sahipleri elektrik projesi yapmayacaklardır.

Ancak bu hizmetlerin aksamaması için (Bayındırlık, Y.S.E. Müdürlüğü, Et-Balık Kurumu, Türkiye Elektrik Kurumu, İller Bankası, Sümerbank v.s. gibi) mühendislere 3458 sayılı Kanun gereğince plân ve proje yaptırabilir. Bu durumda bu projelerin tasdik ve vizesi Odamızca yapılacak ve Belediyemize hiç bir maddî külfet yüklenmeyecektir.

Ancak Belediyelere düşen görev o mahal- lin en büyük mülkiye amirine müracaat ederek Resmî Dairelerde çalışan Elektrik Yüksek Mühendislerine veya Mühendislerine 3458 sayılı Kanuna göre çalışma muvafakatı almak olacaktır.

Resmî dairelerde de ilgili mühendis bulunmadığı takdirde, Odamız gerek serbest çalışan bir mühendis gönderecek, gerekse elektrik projesi yapılacak tesis veya binaların, mimarî projelerinin bina veya sahipleri tarafından Odamıza gönderilmesi suretiyle projeleri yaptırılacak, tasdikleri ve vizeleri Odamız kanalıyla yapılacaktır. Bu halde ise tesis veya bina sahibinden

proje bedeli ve Oda tasdik harcı tahsil edilecek olup, Belediyenize malî külfet, takip vesarie gibi hususlar yüklenmeyecektir.

Teknik şartlara uymk, dolayısıyla hem daha iyi çalışır ekonomik tsisler, hem de bel- denin emniyet ve estetiği bakımından, Ka- nun ve Yönetmeliklere uygunluğu sağla- mak amacı ile Odamız, sizlere bu hizmeti yapacaktır.

Bu yöndeki çalışmalarınızda başarılar di- ler, hangi yolun izleneceği hususunun Odamıza en kısa zamanda bildirilmesini arz ve rica ederiz.

Saygılarımızla,
YÖNETİM KURULU a.
Ahmet VAROL
Bşk. Yard.

NOT :

28 Haziran 1938 tarih ve 3945 sayılı Resmî Gazetede'ki 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Kanunu'nun 9. Maddesi;

«Devlet Daire ve Müesseseleriyle Belediye- lerinde bulunan Yüksek Mühendis, Yük- sek Mimar, Mühendis, Mimar ve fen me- murları çalışma saatleri dışında bile olsa ücretli veya ücretsiz hususi suretle sanat- larını icra edemezler. Ancak serbest mes- lek erbabı bulunmayan ve mahallin Bele- diye veya Nafia İdarelerinin müracaatı ve büyük mülkiye amirinin muvafakatı ile zaruret bulunduğu tahakkuk eden yerler- de tastik ve murakabesi kendilerine veya mensup oldukları mahalli idarelere ait ol-mayan, memleketin ümrani ile alâkalı hususi mesleki işleri devamlı c lmamak ve hariçte hiç bir yazıhane açmamak ve asıl vazifelerinin çalışma saatleri dışında yap- mak şartıyla 1. fıkrada yazılı memurlar iş kabul edebilirler.»

**Enerji ve Tabii Kaynaklar
Bakanlığı'nın Asansör
Tesisatları Hakkındaki Görüşü**

Sayı : 163 - 17607 Ankara, 26 Ekim 1972

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
BAŞKANLIĞINA

İzmir Caddesi İhlamur Sokak No: 10/1
Yenişehir/ANKARA

İLGİ : 25.8.1972 tarih ve 812/14 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazınız incelenmiş ve Bakanlığımız görüşü aşağıda belirtilmiştir. Can ve mal emniyeti bakımından, her nevi asansör tesisatının elektrikle ilgili kısımlarının projelendirilmesi ve tatbikatı, sadece elektrik mühendisleri tarafından yapılmalıdır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı a.
Ali Galip Mutdoğan
Başkan

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın İşletme ve Bakım İşlerine İlişkin Görüşü

Sayı : 163 — 20099

Ankara, 11 Aralık 1972

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

Yenişehir İhlamur Sokak No: 10/2
Yenişehir/ANKARA

İLGİ : 27.7.1972 tarih ve 693/24 sayılı yazınız.

27.3.1968 tarih ve 12859 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan «Yetkili Elektrikçiler Hakkında Yönetmelik»in 11. maddesine göre 1. sınıf yetkili elektrikçiler, bağlantı gücü 750 kW, 35 kV'a kadar (35 kV dahil) elektrik tesislerinin işletme ve bakım işlerini yapabilirler.

Bağlantı gücü 750 kW, 35 kV'tan fazla olan tesislerin işletme ve bakım işlerini ise yalnız elektrik mühendisleri yapabilirler.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı a.
Ali Galip Mutdoğan
Başkan

Serbest Müşavirlik ve Mühendislik Büro Tescil Belgesi

Kalkınmamızı gerçekleştirecek teknik elemanlardan Odamız üyesi olup serbest çalışanları araştırma, projelendirme ve uygulama sahalarında örgütlemek, bu hiz-

metleri disiplin altına alabilmek amacı ile 18. Genel Kurul'da alınan kararlar ışığında Odamız «Serbest Müşavir ve Mühendislik Büro Tescil Belgesi» uygulamasına başlamıştır.

Yurdumuzdaki büyük yatırımların araştırma, projelendirme ve uygulama hizmetlerinin büyük bir bölümü yabancı bürolarca yapılmaktadır. Kendi teknik gücümüzün dağınık olması, bu gidişi hızlandırmakta, kendi olanaklarımızı kullanmamızı sınırlamaktadır. Kendi teknik elemanlarımızın kuracakları bürolar ne kadar güçlenirse, yabancı bürolara verilen proje ve müşavirlik hizmetleri de yerli kuruluşlarımızca o derece karşılanmış, o derece kendi gücümüze dayanma olanağı çıkmış olacaktır.

Serbest çalışan üyelerimiz 15. Genel Kurul'da kabul edilen asgari ücret yönetmeliğinin çok altında ücretlerle iş yapmak zorunda bulunmaktadırlar. Bunun nedenlerinden biri de, Odamıza SMM kaydını yaptırmış, örneğin Simko'da çalışan bir üyemizin elektrik iç tesisat projesi de yapabileme olanağının bulunmasıdır. Bu durumda çalıştığı kurumdan her ay aldığı ücrete ek olarak çizdiği elektrik iç tesisat projelerinden çok düşük ücret alan üyemizle, bürosu nedeniyle giderleri fazla olan üyemizin rekabet olanağı ortadan kalkmakta elektrik mühendisliği hizmetleri diğer dallardakine oranla çok düşük ücretlerle yapılmaktadır. Sorunu Büro Tescil Belgesi uygulaması ile çözmek olanağı vardır, bu konuda üyelerimizin bizlere yardımcı olmaları gereklidir.

Diğer yandan yeni personel rejimi nedeniyle yurt dışına teknik eleman göçü tehlikeli bir duruma gelmiştir. İleride bu durum ülkemizin teknoloji açığının kapanmasını engelleyen öğelerden en önemlisi olacaktır. Kamu kesimi dışında teknik alanda ilerleme olanağının, bireysel çalışmalarda sınırlı bırakılışı, serbest müşavirlik ve mühendislik büroları ile gelişecek az da olsa üyelerimizin göçetmesi önlenmiş olacaktır.

Odamızca Tescil Belgesi Verilen Bürolar

1. NECAN MÜHENDİSLİK BÜROSU (Yalçın Kaya Necan)
Belediye Sarayı Evlendirme Memurluğu karşısı Uğur pasajı No : 8,
Saraçhanebaşı - İSTANBUL
2. NİHAT SARICI
Ordu Caddesi Yeşil Tulumba Sokak Zafer İşhanı Kat : 4 No : 22,
Aksaray - İSTANBUL
3. UNİTEK MÜHENDİSLİK İŞLERİ LİMİTED ŞİRKETİ
Vali Dr. Reşit Caddesi No : 47,
Çankaya - ANKARA
4. ARIMAN TİCARETHANESİ (Fethi Arıman)
Okçu Musa Caddesi Han Kat : 2 No : 8,
Galata - İSTANBUL
5. CEMET MÜHENDİSLİK KOLLEKTİF ŞİRKETİ
Bankalar Okçu Musa Caddesi Bankalar Sarayı Han No : 1/9,
Karaköy - İSTANBUL
6. GÜVENEL MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK (Erol Akçam)
Hakimiyeti Milliye Caddesi Işık Han Kat : 4,
Üsküdar - İSTANBUL
7. HAKKI YALÇINKAYA (Elektrik Yüksek Mühendisi)
İstiklâl Caddesi Hıdivyal Han No : 465/602,
Beyoğlu - İSTANBUL
8. BAŞARAN ELEKTRİK MÜHENDİSLİK BÜROSU (Özcan Başaran)
Mustafa Kemalpaşa Caddesi Ülkü Han No : 57 Kat : 4 Büro : 2,
Aksaray - İSTANBUL
9. ENERJİ MÜHENDİSLİK BÜROSU
Köy İçi Caddesi No : 8 Bıyık İş Han Kat : 4 Daire : 16,
Beşiktaş - İSTANBUL
10. METİP (Hüseyin Uzunoğlu)
Okçu Musa Caddesi Serattar Han Kat : 3 No : 312,
Karaköy - İSTANBUL
11. KAHRAMAN EMİROĞLU
Zambak Sokak, Gümüş Gerdan Apt. No : 7/7,
Beyoğlu - İSTANBUL
12. OKTAY BIYIKOĞLU
Yasa Caddesi No : 3/1, Karaköy - İSTANBUL
13. ZİVER ÜNER
İstiklâl Caddesi, Balyoz Sokak No : 5/3,
Beyoğlu - İSTANBUL
14. DEMİRHAN BÜYÜŞİK
Okçu Musa Cad. İpek Çıkmaşı, Erım Zengin Apt. No : 5,
Karaköy - İSTANBUL
15. NECMETTİN GÜLBOY
1331 Sok. Buldanhoğlu Han Kat : 4 No : 26,
İZMİR

16. AHMET VEFİK İZGİ
Cumhuriyet Bulvarı 164/B,
İZMİR
17. ATİLLÂ SEZER
Hatay Caddesi No : 406/18,
İZMİR
18. TEVFİK UZUNDEMİR
Halit Ziya bulvarı, Krom Han Kat : 3 No : 19,
19. BETONTAŞ BETON SANAYİ T.A.Ş.
P.K. 424, İZMİR
20. DEMAŞ DEMİR MAMÜLLERİ SAN. A.Ş.
Gaziemir - İZMİR
21. MİS. MÜH. BÜROSU (Süleyman Karagülle)
Gazi Osman Paşa Bulvarı 15/4, Çankaya - İZMİR
22. ÜNAL ATALAY
Mimar Kemalettin Cad. No : 80 Kat : 5, İZMİR
23. EROL AKGÜNDÜZ (GÜNDÜZ MÜH. BÜROSU)
Bulvar İşhanı No : 10/508 Gazi Bulvarı - İZMİR
24. N. YILMAZ ERTÜZÜN
Merkez Mahallesi Rauf Bey Caddesi No : 12, GÖLCÜK
25. S. ALİ KIRANLIOĞLU
Fatih Büyük Karaman Cad. Kat : 1 No : 10, Parkhan - İSTANBUL
26. MONO MÜHENDİSLİK KOLL. ŞTİ. (Ertan Söylemez)
İstiklâl Caddesi No : 89 Yonca Han 304, Beyoğlu - İSTANBUL
27. NEZİH EZGİ
Şair Ziyapaşa Zekai Han No : 7, Karaköy - İSTANBUL
28. BEKİR SUAT ARTUÇ
Şehit Muhtar Cad. No : 79 Kat : 2, Taksim - İSTANBUL
29. CENK MÜH. BÜROSU (YASIN KERAY)
Macar kardeşler Cad. Eren Han No : 46/2, Fatih - İSTANBUL
30. MUSTAFA KÖKTEN (MÜH. BÜROSU)
Ordu Caddesi, Kalaycı Şevki Sokak No : 16, Beyazıt - İSTANBUL
31. NİZAMETTİN ŞAHİN (MÜH. BÜROSU)
Üsküdar Atlamataşı Atlas Sokak Kaya Han No : 13/3-4, İSTANBUL
32. HAT TESİSAT BÜR. (KIRKOR HARUTUNYAN)
Hamalbaşı Kurdele Sokak No : 67/21, Galatasaray - İSTANBUL
33. SİMHA ASA (MÜHENDİSLİK BÜROSU)
Cihangir Cad. No : 15/11, Cihangir - Beyoğlu - İSTANBUL
34. İBRAHİM E. CEPHANECİGİL (MÜHENDİSLİK BÜROSU)
Aksaray Cad. Murat Han No : 3 Kat : 6/21, Aksaray - İSTANBUL
35. TEPKOM MÜH. BÜROSU (Nalil Galatalı)
Kadiköy Acıbadem, yaprak Sokak No : 10, İSTANBUL

36. İŞİN MÜH. BÜROSU (A. Ünver ÜNAL)
Cihangir Sormagir Sokak No : 119/6, İSTANBUL
37. BORKA MÜH. BÜROSU (Kemal Kâtipoğlu)
Tophane Boğazkesen Caddesi No : 69/2, İSTANBUL
38. TRAN ELEKTRİK (Feza Özçetin)
Beyoğlu İstiklâl Caddesi Mim. Hanı Kat : 6, İSTANBUL
39. MİNİMAK ASANSÖRLERİ (Hakkı Şen)
Kocamustafapaşa Muşir Süleyman Paşa Sokak No : 41, İSTANBUL
40. MÜZEKÂ DAMGACIOĞLU (MÜH. BÜROSU)
Mimar Kemalettin Cad. Ha-zethan 506, İZMİR
41. ÇOŞKUN İPEK (MÜH. BÜROSU)
Akgerman Han K/4 - No : 415, İZMİR
42. ÖNDER GÜLSOY (MÜH. BÜROSU)
Sariyeğenoğlu pasajı No : 3, TURGUTLU
43. OĞUZ KANER (MÜH. BÜROSU)
Ok Müh. Bürosu Halit Ziya Bulvarı Ak iş Hanı Kat : 3, İZMİR
44. CENGİZ DÖNER AK - EL (MÜH. BÜROSU)
Halit Ziya Bul. Krom İş Hanı No : 24, İZMİR
45. AKMEN ELK. TİC. (Şermi Dolmen)
853 Sokak Bilen İşhanı No : 703, İZMİR
46. ÖMER FARUK KAYMAK (MÜH. BROSU)
Beşiktaş Balmumcu Jandarma Subay Evleri B 1 Blok Daire, 1, İSTANBUL
47. MEHMET TAHİR YÜKSEL (MÜH. BÜROSU)
Abbasğa Çeşme Yokuşu No : 10, Beşiktaş - İSTANBUL
48. HALİT OTÇU (MÜH. BÜROSU)
Çatalca Mescit Sokak No : 13, ÇATALCA
49. REMZİ ÖZTÜRK (MÜH. BÜROSU)
Galata Okçu Musa Caddesi No : 20 Kat : 3, İSTANBUL
50. HALİL EDİP PEKÜN (MÜH. BÜROSU)
Karaköy Şair Ziya Paşa Caddesi Super Han No : 12 Kat : 3, İSTANBUL
51. MEHMET BİNGÖL (AK-OL KİMYA, BOYA SAN.)
İstanbul Binbirdirek Uğurlu Han No : 5, Sultanahmet - İSTANBUL
52. YÜKSEK ÖZSEVEN ((MÜH. BÜROSU)
Beyoğlu Tünel Kazavecı Sokak No : 6/2, İSTANBUL
53. AMPER ELK. İNŞ. SAN. A.Ş. (Atilla Gürlesel)
Florya Şenlik Mah. Bağlar Caddesi No : 6, İSTANBUL
54. ÖMER AHMET BERKOL (MÜH. BÜROSU)
Nişantaşı kuyulubostan Sokak No : 31/10, İSTANBUL
55. ABA ELEK. MÜH. KOLL. ŞTİ. A. CANTÜRK, B. YILMAZ, A. EROL
Sanayi Caddesi Sanayi Han No : 26, ANKARA

56. ERTE MÜH. BÜROSU (H. Mazlum Turgut)
Tünel Kazeveci Sok. No : 2/2, Beyoğlu - İSTANBUL
57. MEHMET ZAİM (MÜH. BÜROSU)
Karaköy Aksu Han No : 102, İSTANBUL
58. BEKİR SITKI DİNÇER
Fatih, Kirmastı Mah. Macar Kardeşler Caddesi No : 45 Eres Han, İSTANBUL
59. KENAN ÇULBAN (MÜH. BÜROSU)
Ordu Caddesi Yakup Ağa Fırın Sokak No : 7/5, Beyazıt - İSTANBUL
60. ÇETİN KOTEVOĞLU (MÜH. BÜROSU)
Osmanağa Mah. Söğütlü Çeşme Cad. Beyazıt İşhanı Kat : 1 No : 1 Karaköy - İSTANBUL
61. MEHMET ÇOLAK (MÜH. BÜROSU)
Karaköy, Perşembe Pazarı Tersane Caddesi İzsal İş Hanı No : 45, İSTANBUL
62. ŞENER KORSU (MÜH. BÜROSU)
Maltepe Halt Boyu Sokak Balaz B. Blok Daire 3, İSTANBUL
63. İMPO DAHİLİ TİC. MÜH. İNŞ. TAAH. İŞLERİ (Galip Fesçi)
Gazi Bulvarı No : 128, İZMİR
64. SEYİT MEHMET GÖVER (MÜH. BÜROSU)
Karaköy Bankalar Caddesi Şair Ziyapaşa Yokuşu No : 39, Kanat Han Kat : 2,
No : 6, İSTANBUL
65. İHSAN DOĞAN BOZKURT (MÜH. BÜROSU)
18 Sekbanlar Aralığı, Uğur pasajı No : 2, Saraçhanebaşı - İSTANBUL
66. TEMPO SAN. ve TİC. KOL. ŞTİ.
Bağcılar Cad. No : 32/B, Bakırköy - İSTANBUL
67. ERGUN AYDİL (MÜH. BÜROSU)
Okçu Musa Cad. Erolka Hanı No : 63/3, Karaköy - İSTANBUL
68. M. ÇETİN AKÇORA (MÜH. BÜROSU)
İzmir Cad. Necip Bey Apt. No : 22/17, ANKARA
69. ALPARSLAN ARITÜRK (MÜH. BÜROSU)
İzmir Caddesi No : 22/17, ANKARA
70. HÜSEYİN ÇAKIR (MÜH. BÜROSU)
Eyüp Dıpcık Sok. No : 13/3, İSTANBUL
71. ORHAN KÜRKLÜ (MÜH. BÜROSU)
72. ADİL TAHTACI METAL MÜH. ADİ KOM. ŞTİ.
Şişli Abideihürriyet Cad. 283/2, İSTANBUL
73. AKKUŞ MÜH. BÜROSU (Ayhan Akkuş)
Üsküdar, Atlamataşı Atlas Sokak Akçoğlu İş Hanı No : 38, İSTANBUL
74. TEKİMAL SİNATES KOL. Ş. (Nevdet Sonat)
Karaköy Nesli Han Kat : 6, İSTANBUL
75. ÖZER ŞENOL (MÜH. BÜROSU)
Kadıköy, Suadiye, Tarlacık Sokak No : 1, İSTANBUL

76. **MEHMET AYGÜN (MÜH. BÜROSU)**
Beka Mühendislik Bürosu Dantelci Sokak Özçelik İş Hanı No : 1, Bakırköy - İSTANBUL
77. **İNSEL MÜH. BÜROSU (Gürsel İnel)**
Büyükparmakkapı Şükran Han 26/23, Beyoğlu - İSTANBUL
78. **M. NEHAS AYTAÇ (MÜH. BÜROSU)**
Başvekil Caddesi Seccadeci Sokak Nergiz apartmanı Daire 15, Çapa - İSTANBUL
79. **M. GÜNGÖR TEZSEZEN (MÜH. BÜROSU)**
Karaköy, Eski Gümrük Sokak Nişli Han No : 25 Kat : 2 No : 203, İSTANBUL
80. **AYHAN MÜH. BÜROSU (Atilla için)**
Beyoğlu, İstiklâl Caddesi İmam Sokak Ziyabey Han No : 2 Kat : 2, İSTANBUL
81. **CEDETAŞ ELEKTRİK (Bülent Cedetaş)**
Recepaşa Cad. No : 18, Taksim - İSTANBUL
82. **ÇUKUROVA MÜH. BÜROSU (Zeki Karakaş)**
Şişhane İskender Caddesi No : 38, Beyoğlu - İSTANBUL
83. **ALİ ÇALIŞKAN (MÜH. BÜROSU)**
İMÇ 1 Blok No : 1401, Unkapı - İSTANBUL
84. **ZEKÂİ ERDEMLİ (MÜH. BÜROSU)**
Çadırcı Han 5/305, Beyazıt - İSTANBUL
85. **TÜMAŞ TÜRK MÜH. MÜŞAVİRLİK A.Ş.**
Ziya Gökalp Cad. No : 17/2, ANKARA
86. **ÖZDEMİR SÖKELİ**
Taşmektep Sokak No : 31, Göztepe - İSTANBUL
87. **CELÂLETTİN GÖRKEN**
İstiklâl Caddesi No : 142, İZMİR
88. **M. ZEKİ ÖZKARA**
Kirmasti Mah. Haydar Bey Sokak, Park Han No : 19, Fatih - İSTANBUL
89. **AHMET KASAPOĞLU**
Başçavuş Sokak Bayraktar Han No : 20, Kadıköy - İSTANBUL
90. **GÜRSEL YÜKSEL ELMAS**
İlk Belediye Caddesi. Müellif Sokak No : 3, Tünel - İSTANBUL
91. **SINAİ AGRIBOZER**
Muvakıthane Cad. 30/32 Kat : 3, Oda No : 1, Kadıköy - İSTANBUL
92. **HÜSEYİN AÇIKGÖZ (MÜH. BÜROSU)**
Gazi Bulvarı, Bulvar İş Hanı No : 708, İZMİR
93. **ORHAN UZUNALIOĞLU (MÜH. BÜROSU)**
Söğütlü Çeşme Cad. 154/201, Kadıköy - İSTANBUL
94. **RUHİ UTKU (MÜH. BÜROSU)**
Asariye Cad. No : 1, Çırağan - Beşiktaş - İSTANBUL

95. T. YILMAZ FIÇIOĞLU (MÜH. BÜROSU)
Caddebostan İskele Cad. Kadıköy - İSTANBUL
96. H. HAMİT ULCAI (MÜH. BÜROSU)
Bankalar Cad. Yanık Kapı Sok. Türkeli Han Kat : 2, Karaköy - İSTANBUL
97. KAZIM ARAPAN (MÜH. BÜROSU)
Yenidoğan Sok. 3, Yıldız - İSTANBUL
98. FİKRET KURTULDU (MÜH. BÜROSU)
Atatürk Cad. İpekci Han Kat : 3 No : 21, BURSA
99. FAHRİ PACAROĞLU (MÜH. BÜROSU)
İstiklâl Cad. Kadri Han, Kat : 3 No : 15, Beyoğlu - İSTANBUL
100. YILMAZ GÜNDÜZ (MÜH. BÜROSU)
OkçuMusa Cad. Eralko Han, 65/10, Karaköy - İSTANBUL
101. CAHİT ÜNVERDİ (MÜH. BÜROSU)
Abdullah Edip Cad. 3, Kat : 2, GAZİANTEP
102. DOĞAN EYİKOÇAK (MÜH. BÜROSU)
Abdullah Edip Cad. 12/E, GAZİANTEP
103. TÜRKELİ TİC. A.Ş. İZMİR BÜROSU)
Cumhuriyet Bulvarı, 79/3, Berki İşhanı Kat : 1, İZMİR
104. ÜNAL DİKER (MÜH. BÜROSU)
Bankalar Cad. Şair Ziya Paşa Sok. Zekai Han, 14, Karaköy - İSTANBUL
105. BAYSUNGUR BAŞARAN (MÜH. BÜROSU)
Dereçi Sok. Pınar Apt. D : 5, Trabza - İSTANBUL
106. HAMİT KURTULUŞ (MÜH. BÜROSU)
Acıbadem, Şemiefendi Sok. 16/1, Kadıköy - İSTANBUL
107. METRO TEK MÜHENDİSLİK BÜROSU (Ferit İnal)
Sermet Han Kat : 5 No : 3, Karaköy - İSTANBUL
108. ATAKAN MÜHENDİSLİK BÜROSU (N. Atakan, N. A. Akboyar)
Köyüçü Cad. Bıyık İşhanı, No : 8, Kat : 3/10, Beşiktaş - İSTANBUL
109. ZEYTİNOĞLU MÜHENDİSLİK BÜROSU (N. Atakan, N. A. Akboyar)
1336 Sok. 9. İZMİR
110. EMPOL KOLLEKTİF ŞİRKETİ (A. CINGİLLİOĞLU)
Halit Ziya Bulvarı, Zühal Han, D. 8, İZMİR
111. ODET ORTADOĞU ENDÜSTRİ TİCARET (Erdogan Gültekin)
Mşrutiyet Cad. 41/9, Kızılay - ANKARA
112. CAHİT YILMAZ (MÜH. BÜROSU)
Macar Kardeş Cad. No : 26, Fatih - İSTANBUL
113. EDVİN S. SAPAZARYAN (MÜH. BÜROSU)
Tütün Han No : 3, Kat : 3, Kabataş - İSTANBUL
114. HİKMET BALKAŞ (MÜH. BÜROSU)
Fevzipaşa Cad. 134, Fatih - İSTANBUL

115. BURKHARD GANTENBEIN ŞT. (MHH. BÜROSU)
Kabataş, Meclis-i Mebbusan Cad. Tütün Han Kat : 3, İSTANBUL
116. SÜLEYMAN YAHYABEYOĞLU (MÜH. BÜROSU)
Aksu Hanı, 201/205, Karaköy - İSTANBUL
117. KAYA TESİSAT BÜROSU (Metin Kaya)
Şehit Teğmen Kalmaz Cad. 50/52, Ulus - ANKARA
118. METİN MADRAN (MÜH. BÜROSU)
Oya Sok. Oya Apt. 16/B, D : 5, Gayrettepe - İSTANBUL
119. GARANTİ TESİSAT (A. GÖKALP)
Ulus İshanı D Blok No : 104, ANKARA
120. İSMAİL ANAZ (MÜH. BÜROSU)
852 Sok. Hacılar Pasajı, 214 İZMİR
121. MUSTAFA ERGELEN (MÜH. BÜROSU)
Bankalar Cad. Zafer Han : 75/77, İSTANBUL
122. ERALKO KOLLEKTİF ŞİRKETİ (Yusuf Hikmet Kaya)
Okçu Musa Cad. 65, Karaköy - İSTANBUL
123. M. ERDOĞAN ÖZTÜRK (MÜH. BÜROSU)
Mithatpaşa Cad. Çadırcı İşhanı : 311, Beyazıt - İSTANBUL
124. SERVET KUMSAL (MÜH. BÜROSU)
Ordu Cad. Yeşil Tulumba Sok. Zafer İşhanı : 4/22, Aksaray - İSTANBUL
125. ENGİN DAĞISTANLI (MÜH. BÜROSU)
Maruf Han 105, Kadıköy - İSTANBUL
126. ABDÜLEFENDİ OKUTAN (MÜH. BÜROSU)
Kemeraltı Cad. Zürafa Sok. 39. Karaköy - İSTANBUL
127. M. ALİ ÖZEKŞİ
1315 Sok. No : 1/A, Çankaya - İZMİR
128. DOĞAN ŞENDİL (MÜH. BÜROSU)
1471 Sok. No : 14, Alsancak - İZMİR
129. ABDULLAH ÇAVUŞOĞLU
İçel Sok. 20/14, Kat : 4, Kızılay - ANKARA
130. SELÇUK TESİSAT (Yılmaz Selçuk)
Doruk Sok. 31, Cebeci - ANKARA
131. ARI ELEKTRİK MAKİNA (İ. V. MAVİLİ)
Aydınlıkevler Gökyüzü Sok. No : 7/3, ANKARA
132. ALİ KASIM KARAŞAMİS (MÜH. BÜROSU)
Erzurum Sitesi Dadaş Bilge Apt. Daire : 2 ,Çamlıca - İSTANBUL
133. SENKRON ELEKTRİK VE ASANSÖR İŞLERİ (Şadan Akyüz)
Osmancık Sok. Deniz Apt. 10/8, Kadıköy - İSTANBUL
134. SA-TEK MÜHENDİLİK BÜROSU (Hamdi Durahim)
Kadıköy Palas Kat : 1 No : 1, İSTANBUL

135. İRFAN İNANÇ (MİNİMAK MÜHENDİSLİK BÜROSU)
Karanfil Sok. 44/1, Yenışehir - ANKARA
136. TANER ÖNAL (ELEKTROTEKNİK BÜROSU)
Sanayi Cad. Sanayi Han. 7, Ulus - ANKARA
137. AR MÜHENDİSLİK BÜROSU (İbrahim Döşeyiciler)
Tepecik Mah. Hürriyet Cad. No : 10 Levent İşhanı Kat : 6, İZMİT
138. GÜRSER ELEKTRİK KOLLEKTİF ŞİRKETİ (Y. Serter - F. Akçakanat)
İzmir Cad. 31/10, Yenışehir - ANKARA
139. BÜGAY MÜHENDİSLİK BÜROSU (B. Haykır - Y. Akgül - G. Polat)
İzmir Cad. 31/9 Kızılay/ANKARA
140. ÇETİNKAYA POLAT (MÜH. BÜROSU)
Şehit Fethi Bey Cad. Akgerman Han 206, İZMİR
141. HÜSNÜ GÜZEL (PROJE TAAH. TESİSAT BÜROSU)
Tiridoğlu İş Hanı, Kat : 4, No : 77, ANKARA
142. YAPI-TEŞ TESİSAT BÜROSU (Nihat Geliş)
Derviş Ali Mah. Müftü Sok. 17, Karagümruk - İSTANBUL
143. AYKAL MÜH. BÜROSU (A. Yaşar Kaynak)
Ortabahçe Cad. Yeni Hamam Sok. No : 8/2, Beşiktaş - İSTANBUL
144. TURGUT GÜLSOY (MÜH. BÜROSU)
Şişli Abide-i Hürriyet Cad. No : 144, Daire : 11, İSTANBUL
145. NAHİT YORULMAZ (MÜH. BÜROSU)
Gazi Osman Paşa Bulvarı No : 24/4, İZMİR
146. KORKMAZ SARIİŞİK (MÜH. BÜROSU)
1561. Sok. No : 106, Bornova - İZMİR
147. ALEADDİN SAYAR (MÜH. BÜROSU) Helmut Weissenbacher
İstiklâl Cad. İpek Han 358/4 Beyoğlu - İSTANBUL
148. M. SERTEL ÜÇER (MÜH. BÜROSU)
Selânik Cad. 48/6, Yenışehir - ANKARA
149. GÜNGÖR DİRİCAN (MÜH. BÜROSU)
Selânik Cad. No : 48/6, ANKARA
150. AYKUT EROL (MÜH.) BÜROSU)
Tuna Cad. Çanakçı Han : 27, Kat : 5, Yenışehir - ANKARA
151. BİROM MÜHENDİSLİK BÜROSU (B. Özses)
Onur Sok. 31/8, Maltepe - ANKARA
152. AKSOY TESİSAT PROJE BÜROSU (H. Aksoy)
Sanayi Cad. Koloğlu Apt. No : 1/3, Ulus - ANKARA
153. ZEKİ ADALI MÜH. BÜROSU (Z. Adalı)
Merkez Mahallesi, Yeşil Sok. No : 5, Gazi Osmanpaşa - İSTANBUL
154. SELÂHATTİN GENÇ MÜH. BÜROSU
Kemeraltı Cad. No : 51, Karaköy - İSTANBUL

155. MİLİM MÜH. BÜROSU (A. A. Bingöl)
Muvakkithane Cad. No : 30-32 Kat : 4-3 Kadıköy - İSTANBUL
156. AKDOĞAN MÜH. BÜROSU (I. Akdoğan)
Eski Postahane Sok. No : 10/B, İZMİT
157. SUAT ULUSOY MÜH. BÜROSU (S. Ulusoy)
Sanayi Cad. Sanayi Han No : 29/D, ANKARA
158. AKAY MÜH. BÜROSU (N. Akay)
İzmir Cad. 31/8, Yenişehir - ANKARA
159. TEKMEN ELEKTRİK (İ. Çetin)
G. Mustafa Kemal Bulvarı Sümer Sümer Sok. 22/B, Yenişehir - ANKARA
160. AKIN MÜH. BÜROSU (Ç. Akın)
Sakız Ağacı Mah. Muharrir Ahmet Rasim Sok. No : 55-57, Kat : 3, Bakırköy - İSTANBUL
161. EMİN MÜH. LTD. ŞTİ. (İ. Bölükbaşı)
Yeni Tarlabası Cad. Eser Apt. No : 7, Kat : 3 Daire : 7, Taksim - İSTANBUL
162. ŞAHLAN ELEKTRİK (V. Şahlan)
Cevher Sok. 16/3, Kurtuluş - ANKARA
163. İME MÜH. BÜROSU (S. Ersoy)
Gazipaşa Cad. 114 Kat: 2, Pendik - İSTANBUL
164. AS ELEKTRİK (M. Aydın)
Dumlupınar Mahallesi Şehitler Cad. No: 5, GÖLCÜK
165. CAN MÜH. BÜROSU (S. Can)
Ahmediye, Tavukçu Bakkal Sok. Gökalp İş Hanı Kat: 2 D. 2, Üsküdar - İSTANBUL
166. ETA KOLLEKTİF ŞİRKETİ
Necatibey Cad. 84/12, Sıhhiye - ANKARA
167. EMAS MÜH. BÜROSU (A. Savaşan)
Alemdar Cad. No: 180, Ümraniye - İSTANBUL
168. METİN GÖKOĞLU MÜH. BÜROSU
Karanfil Sok. 25/8, Yenişehir - ANKARA
169. ELTEK ELEKTRİK TİC. KOLL. ŞTİ. (Y. Dişbudak)
Elgün Sok. No: 4/B Necatibey Cad., Yenişehir - ANKARA
170. GÜVEN ISI (G. Santemiz - A. Aydın)
İskele Meydanı Çeşme Sok. No: 2, Kat: 1, Üsküdar - İSTANBUL
171. ELTEM MÜH. BÜROSU (P. Özi)
Tiryaki Hasan Paşa Sok. No: 24, Aksaray - İSTANBUL
172. H. ÜNAL ve O. ACARTÜRK MÜH. BÜROSU
18 Sekban Aralık S/1, Saraçhane/Beyazıt - İSTANBUL
173. O. ALGAN MÜH. BÜROSU
Şehit Teğmen Kalmaz Cad. 21/B, Ulus - ANKARA
174. H. ÇELEBİ MÜH. BÜROSU
Balkiraz, Akçadağ Sok. 14/1, Şehitlik - ANKARA

175. ÖZCANLAR MÜH. BÜROSU (Ö. Özcanlar)
İstiklâl Cad. 193, Beyoğlu - İSTANBUL
176. S. ŞAHİN MÜH. BÜROSU (S. Şahin)
Anadolu Pasajı 211, Cağaloğlu - İSTANBUL
177. EBRU MÜH. BÜROSU (H. Tuna)
Amiral Sağlam Cad. Ören Sok. No: 1, GÖLCÜK
178. M. MİTRANİ F. BEJA YÜKSEK MÜH. BÜROSU
Perşembe Pazarı, Hakkı Bey Han Kat: 3, Galata - İSTANBUL
179. ASEL KOLL. ŞTİ. (N. Karamathı)
180. SUR MÜH. BÜROSU (E. Sur)
Atatürk Bulvarı, Sosyal Han 3/34, Yenışehir - ANKARA
181. KIVILCIM ELEKTRİK (Nejdet Özdem)
1336 Sok. No: 4/B, İZMİR
182. YILDIZ MÜHENDİSLİK BÜROSU (Bilâl Ayten)
Meydan başı Cad. No: 83. Karadeniz-EREĞLİSİ
183. TİMLO (Fırtına Çetin Akıncı)
İstiklâl Cad. Emlâk Kredi hanı 181- 185, İSTANBUL
184. TELAR ELEKTRİK (Burhanettin Kırgezen)
Kadıköy Muvakkithane Cad. 30-32 Kat: 1, İSTANBUL
185. ÖNDER BANKAL (Önder Bankal)
Beşiktaş Ertuğrul Sitesi 89 Blok No: A/1, İSTANBUL
186. ERSÜR KOLL. ŞTİ. (Mükrem Erkin)
1563 Sok. No: 8, İZMİR
187. MAKYAL KOLL. ŞTİ. (F. Yalçın -C. Yalçın)
Buğday Sok. 2/3 Kavaklıdere/ANKARA
188. EKLO (T. Maşkara -H. Yorgancıoğlu)
Gazi Bulvarı No: 87, İZMİR
189. ALCE ELEKTRİK ve MAKİNA SANAYİİ LTD. ŞTİ. (C. Denizoğlu - R. Eren)
Bankalar Cad. Türkeli Han Kat: 4, Karaköy - İSTANBUL
190. HAKAN SANAYİ ve TİCARET (Cengiz Hakan)
1331 Sok. No: Balaabnoğlu İşhanı, İZMİR
191. ELTES ELEKTRİK TESİSLERİ İNŞAATI KOLL. ŞTİ. (E. Acar-A. Aktimur)
Sümer Sok. No: 161/1, Yenışehir-ANKARA
192. PROJE - TAAHHÜT - İMALAT - TİCARET (Faruk Gençic)
Halaskargazi Cad. No: 113 Kat: 3, Harbiye - İSTANBUL
193. ENERJİ MÜHENDİSLİK BÜROSU (Ethem Güner)
Sosyal Sigortalar İş Hanı Pasaj içi No: 13, AYDIN
194. ALBAYRAK MÜHENDİSLİK BÜROSU (Nejdet Albayrak)
Hükümet Bulvarı Debegane Geçiti No: 1 Kat: 2, AYDIN
195. YUSUF BAŞAL (Yusuf Başal)
Ulaşır Koll. Şti. Vali Konağı Yanı, ANTALYA
196. SEROL ÖZDEL (Serol Özdel)
H. Alanyalı Han 403/3, Konak - İZMİR

197. PLAN ve PROJE MÜŞAVİRLİK (Süleyman Güleriyüz)
Gaziosmanpaşa Bulvarı Kostak İş Hamı Kat: 3 Daire 6, İZMİR
198. TUNÇ MÜHENDİSLİK BÜROSU (Akkan Taner)
Osman Ağa Mah. Kazasker Sok. No: 19, Kadıköy - İSTANBUL
199. YUNUSOĞLU MÜHENDİSLİK (Halil Yunusoğlu)
Fıstıkağacı Veznedar Sok. 11/3, Üsküdar - İSTANBUL
200. ENSA MÜHENDİSLİK BÜROSU (Süleyman Ergin)
Bayındır Sok. No: 22/4, Kızılay - ANKARA
201. BÜRO SET (Ergüvenç Türkgenç)
Şehit Muhtar Cad No: 26/5, Taksim - İSTANBUL
202. ERKAN MÜHENDİSLİK BÜROSU (Erkan Çopuroğlu)
Ergenekon Cad. No: 217/6, Pangaltı - İSTANBUL
203. ÖZCAN MÜHENDİSLİK BÜROSU (Mehmet Özcan)
Büyük Menderes Bulvarı No: 11 Zemin kat, AYDIN
204. CİHAN MÜHENDİSLİK BÜROSU (Ferda Akbal)
Fatih İskender paşa Mah. Karakol Sok. No: 23/A, İSTANBUL
205. PAK - ÇZ - SUN MÜHENDİSLİK BÜROSU (Nahit Görgülü)
Bağlarbaşı Mah. Bağdat Cad. Sakızağacı Sok. Maltepe çarşısı, Kartal/Maltepe - İSTANBUL
206. TÜNAYDIN ÖZBELLİ (Tünaydın Özbelli - Kadem Mercan)
Üniversite Cad. No: 14, Beyazıt - İSTANBUL
Aydınlıkevler Dulda Sok. No: 40, ANKARA
208. YÜCESU ELEKTRİK - MÜHENDİSLİK (Yakup Yücesu)
Salih Paşa Caddesi İncekara Pasajı No: 58/4 Gaziosmanpaşa - İSTANBUL
209. NUR ELEKTRİK MÜHENDİSLİK BÜROSU (Mahir Öztetik)
Şehit Teğmen Kalmaz Cad. No: 10/28 Menderes Han, Ulus - ANKARA
210. EMEK MÜHENDİSLİK KOLL. ŞTİ. (H. F. Oduncuoğlu - M. S. Turan)
Şair Ziya Paşa Cad. No: 70 Kat: 2 No: 16-19, Karaköy - İSTANBUL
211. MÜŞAVİRLİK - PROJE - BAKIM Elek. Müh. N. Özdemir
Ankara Cad. No: 68/2, Kartal - İSTANBUL
212. ÖZ ELEKTRİK (Rüstem Altınöz)
Bozok İş Hamı Kat: 3 No: 21, BALIKESİR
213. ARI ELEKTRİK MÜH. BÜROSU (Güngör Bakkaloğlu)
Ankara Cad. No: 9/2, ADAPAZARI
214. ERENLER T. BÜROSU (Atilla Erenler)
Büklüm Sok. 67/8, Kavaklıdere - ANKARA
215. ANADOLU MÜHENDİSLİK BÜROSU (Zekeriya Divyapıcı)
Macarkardeşler Cad. No: 46/31 Eres Han Fatih - İSTANBUL
216. MERİÇ ÇETİN MÜHENDİSLİK BÜROSU (Meriç Çetin)
Okçumusa Caddesi İpek çıkmazı No: 19/3, İSTANBUL
217. M. KEMAL ULUSOY MÜHENDİSLİK BÜROSU
Osmanağa Mahallesi Çuhadarağa Sok. No: 27, Kadıköy - İSTANBUL

KALİTE BELGESİ UYGULAMASI

Yurdumuzda elektrik dalında imalâtı yapılan malzeme ve mamullerin teknik gereklere uygun olması gereğine yeteri kadar önem verilmemiştir. Bugüne değin yayınlanan Türk Standartları'nın cevap vermeyeceği Türk Standardları Enstitüsü ile ilgili yaptığımız çalışmada ortaya çıkmıştır.

Teknik gereklere uygun kaliteli malzeme imalâtı yurdumuz ekonomisini olumlu yönde etkiliyeceği gibi can ve mal güvenliği yönünden de büyük önem taşımaktadır. Günümüzde herhangi bir cihazın imalâtı ve piyasaya sürülmesi için ciddi bir sınırlandırma ve belirli koşullar öngörülmemektedir. Bu nedenle de tüketici aldığı malzeme ve mamuller için sürekli olarak yakınmakta bu arada da durumun düzeltilmesi için başvuracak bir yer bulamamaktadır.

Avrupa ülkelerinde ve Amerika Birleşik Devletleri'nde meslek Odaları bu konuda otorite kabul edilmiş olup, imalât kontrol yetkileriyle donatılmıştır. Bazı Avrupa ülkelerinde belirli bir cihaza imalât hatası nedeniyle arızalandığında ilgili Odamın üretimi durdurma yetkisi bulunmaktadır. Dış ülkelerde durum böyle iken Bayındırlık Bakanlığı Şartnamesinde kalite belgesi alması gerekli tesisat malzemelerinin belirtilmiş olmasına rağmen, imalâtçıları kalite belgesi alma gereğini duymamaktadırlar. Bu koşullar ülkemizde yeni yeni yaratılmak durumunda olduğundan, önümüzdeki günlerde önemi daha da iyi anlaşılacaktır kanısındayız.

Bayındırlık Bakanlığı Şartnamesi'nde yer alan tesisat malzeme ve mamullerinin listesini ve Odamızdan bugüne kadar kalite belgesi alan firma ve malzemeleri, kontrolü yapan veya şartname hazırlayan üyelerimizin bilgisine sunuyoruz. Bu listeler karşılaştırıldığında konuya ne denli önem verildiği açıkça ortaya çıkmaktadır. Bir yerde geçtiğimiz yıllarda Odamızın bu konuya gerektiği biçimde eğilmediğini de belirtmek gerekiyor. Nitekim bu yıl yaptığımız uyarılar ürünlerini umduğumuz

dan önce vermiş, 1971 yılı dahil Odamızın verdiği kalite belgesi sayısının iki katından fazlası 1972 yılı içinde, gerekli deneyleri yaptırılarak verilmiştir. Çalışma raporumuzun baskıya verildiği sırada deneyleri sonuçlanmamış kalite belgesi istemleri bulunmaktadır.

Yukarıdaki tablodan çıkan sonuç, bu konuya gereken önemin verilmesi zorunluğunun yavaş yavaş anlaşılmaya başlanmasıdır. Gelecekte kalite belgesi uygulamasının yararlarının gün ışığına çıkacağı ve yetkililerce anlaşılacağı kaçınılmazdır.

Kalite Belgesi veya TSE Damgasını Haiz Olması gereken Elektrik Malzemesi ve Mamülleri

7/6/1968 tarih, 12918 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan bildiri esasları dahilinde Elektrik Mühendisleri Odasından alınacak kalite belgesini haiz olmaları gereken tesisat malzeme ve mamülleri aşağıdaki listede belirtilmiştir.

7/9/1968 tarihinden itibaren, bu listede belirtilen malzeme ve mamüllerin ihzarı sırasında kalite belgesinin ibrazı mecburi bulunmaktadır.

Ancak Elektrik Mühendisleri Odasına zamanında müracaat etmekle beraber bu Odamın imkânsızlığı sebebiyle bu müddet içinde kalite belgesi alamamış firmalara bu hususu tevsik etmeleri şartı ile daha uzun müddet tanınacaktır. İbraz edilen kalite belgesinin ihraz edilecek malzemeye ait olduğunun tesbiti için :

a. Malzeme veya mamül üzerinde firmamarkasının değiştirilmez bir şekilde mevcut olması;

Bu imkân bulunmamışsa açılmamış ambalaj üzerinde firma ismi veya markasının bulunması,

b. Belirli bir işe ait malzeme veya mamül için işin müteahhidi tarafından imalâtçı veya satıcı firmadan alınacak; işin adı, malzeme veya mamülün adı, miktarı, evsaf ve alınış tarihini muhtevi yazının

kontrol teşkilâtına verilmesi; ve bu yazıdaki bilgi ile ihzar olunan malzeme veya mamûlun intibak etmesi,

Bu yazı satıcı firmadan alınmışsa imalâtçı firmanın da yazıda ayrıca belirtilmesi; gerekmektedir.

Elektrik Mühendisleri Odasından kalite belgeli veya TSE damgasını havı olması gerekli malzeme :

746. Alçak gerilim havai hat izolatörü (Porselen)
747—1. Havai hatlar (Çıplak örgülü bakır) Elektrik tesisat boruları (Peşel veya bergman)
900. Asansörler
— Elektrik motorları
849. Akümülatör (Kuru)
850. Redresör
722. Küçük transformatör
1222. Balast
701—702. Ana tablo (Saç)
715. Şalter
Otomatik
711. Şalter (Bıçaklı)
713. Şalter (Pako)
716. Şalter (Uzaktan kumandalı)
724—2. Sigorta (Buşonlu)
724—1. Sigorta (Bıçaklı)
724—4. Sigorta (Otomatik)
704. Tevzi tablosu (sıva üstü) (Saç)
705. Tevzi tablosu (Duvara gömülü)
742. Lâmba armatürleri
705. Tevzi tablosu (Duvara)
1001 ilâ 1212. Anahtarlar
1218 ilâ 1220. Buatlar
— İzolasyonlu iletkenler (Kauçuk ve plâstik)

819. Telefon taksimat kutular
820. Telefon makinası
843. Hoparlör
844. Potansiyometre
847. Amplifikatör
727—5,6,7 Yeraltı kabloları

Kalite Belgesi Uygulaması İçin Bakanlıktan Odamıza Gelen Yazı

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ : 7.7.1972 tarih ve 610/14 sayılı yazınız.

Ankara : 17/7/1972

İlgili yazınızda belirtilen, sanayicilerin kaliteli imalâta yönelmesi konusunda Bakanlığımız önemle üzerinde durmaktadır. Memleketimizi kalkınma döneminde ve Ortak Pazar giriş arifesinde olması sebebiyle kaliteli imalâtın önemi aşikârdır. Bu cümleden olarak, Bakanlığımız, mecburi standardı olan veya nizamnamesi bulunan Sanayi mamûllerin standard ve kalite kontrolünü yapmakta ve bunlar aykırı hareket eden sanayicilere ilgili kanun hükümleri uygulamaktadır.

Gerek Bakanlığımıza bağlı teşekküllerden ve gerekse Yatırımcı Bakanlıklar ve bunlara bağlı teşekküllerden, ihale şartnamelerinde, standard veya kalite belgeli sanayi mamûllerin alımını sağlayacak müeyyidelerin konulması istenmiştir.

Kalkınma plânı 1972 Program İcra Plânı tedbirlerinin de gereği olan bu hususlarda kalite belgesi veren Mühendis Odaları'nın rolü büyük olup, kalite belgesi sanayi mamûl sayısının artırılmasında gösterdiğiniz gayretin devamında büyük yarar görülmektedir.

Bilginizi rica ederim.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI a.
Mehmet GÖLHAN

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI KALİTE BELGESİ CETVELİ

Başvuran	Malzeme	Sonuç	Belge No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi
YILDIZ ELEKTRİK	Depolu, elektrik termosifon	İşlem görmedi	—	—	—
KADER FIRMASI	P.V.C. Akü seperatörleri	Red	—	—	—
ETİBANK	Ölçü trafoları	İşlem görmedi	—	—	—
SİMKO	Proteodur-Kablolar	»	—	—	—
ELSAN	Protolin-Garnitürleri	»	—	—	—
AHMET KAN	Elektrik motorları	»	—	—	—
E.A.S.	Elektrik malzemeleri	»	—	—	—
M.K.E.	Akümülatör starter tipi	Verildi	2	3/5/1969	3/5/1971
ELEKTRO MEKANİK	kuru şarjlı, kurşunlu	»	3	28/6/1969	29/6/1971
SANAYİİ	Elektrik sayaçları	»	4	5/12/1969	5/12/1971
ELEKTRİK KÖMÜR- LERİ LTD. ŞTİ.	Floresan lamba balastı	»	5	13/10/1972	14/10/1974
TÜRK KABLO	Karbon fırça	»	6	2/2/1970	2/2/1972
YARIMÇA SERAMİK FAB.	Plastik izoleli ve plastik telefon kablosu	»	7	9/2/1970	10/2/1972
ETİTAŞ	Elektrik tesisatı izolatörleri	»	—	—	—
ÇETİN KAYA POLAT	Güç ve tevzi transformatörleri	İşlem görmedi	—	—	—
ARCAN MAKİNA KONŞTRUKSİYON SA- NAYİİ	Tevzi, ölçü, kumanda tabloları	İzmir Şb. havale	—	—	—
İŞİK ELEKTROD POR- SELEN SANAYİİ	Bakır baralar, saçlar v.s.	»	—	—	—
SÜPER SELÇUK DEMET	Kablo, kofre ve duvar sigortaları	»	—	—	—
TÜRK KABLO	Transformatör voltaj regülatörü	Verildi	8	27/4/1970	27/4/1972
	Alba ve apak tipi iletkenler	»	9	17/7/1970	17/7/1972

Başvuran	Malzeme	Sonuç	Belge No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi
ELEKTROPLASTİK	İzofleks marka P.V.C	Verildi	10	1/11/1970	1/11/1972
SANAYİİ KOL. ŞTİ.	lektrik borusu	İşlem görmedi	—	—	—
MEVLİT MUTLU	Akümülatör	Verildi	11	30/1/1971	30/1/1973
ERDOĞAN OIÇU	Safe marka traş ma- kinası prizi	»	12	30/7/1971	30/7/1973
KENT AKÜMÜLATÖR	Akümülatör	»	13	16/11/1971	16/11/1973
SANAYİİ	İletken kablo ve kablo 10 garnitürü	»	14	9/12/1971	9/12/1973
SURTEL KABLO	Elektrik kömürü	»	15	1/6/1972	1/6/1974
UNAL KARDEŞ	1 X 40 Flore. reflektör	»	16	»	»
HEİCO	2 X 40 »	»	17	»	»
»	1 X 40 » Bant	»	18	»	»
»	2 X 40 »	»	19	»	»
»	20 W Yol vericiler	»	20	»	»
»	40 W »	»	21	»	»
»	Starterli lamba duyu	»	22	»	»
»	Startersiz »	»	23	7/7/1972	7/7/1974
»	500 Watlık transfor- matör	»	—	—	—
SİNCAP ASANSÖR LERİ	Asansör dişli kutusu	İşlem görmedi	—	—	—
KAVEL KABLO	YVY tipi 0,6/1 kV ter- mo-plastik ve lastik yalıtkanlı kablo	Verildi	24	25/10/1972	26/10/1974
»	YVMHŞÇV tipi 5,8/10 kV Termoplastik ve lastik yalıtkanlı kablo	»	25	»	»
»	YVŞV tipi 3,5/6 kV ter- moplastik ve lastik ya- lıtkanlı kablo	»	26	»	»
TÜRK KABLO	Aliminyum iletkenler	»	27	»	»
»	Telefon kabloları	»	28	»	»

Belediyelere ve İlgili Kuruluşlara Gönderilen Yazı

Ankara : 8 Aralık 1972

Sayı : 1327/14

ÖZÜ : Kalite Belgesi Uygulaması Hk.

6235 (7303) sayılı yasalar gereği kurulan Odamız sanayileşmede standartlara uygun kaliteli malzeme imalâtının sağlanmasının önemini gözönünde bulundurarak bu konuya ilişkin çalışmalarını ciddiyetle sürdürmektedir.

Konunun önemini dikkate alan Bayındırlık Bakanlığı 1972 Elektrik Tesisatı Birim Fiyat Tarifleri ve Şartnamesi'nin 143. sayısında Odamız Kalite Belgesi veya TSE damgalı olması zorunlu elektrik malzeme ve mamüllerini belirtmiştir.

Odamıza bugüne kadar kalite belgesi almak için başvuruların durumunu gösteren bir cetvel ekte sunulmuştur.

Can ve mal güvenliği yönünden olduğu kadar yurdumuz ekonomisi yönünden de önemli olan kaliteli malzeme kullanılması gereğine gereken dikkatin gösterilmesini, kullanılacak elektrik malzeme ve mamüllerinde Odamız kalite belgesi veya TSE damgasının aranmasını önemle arz ve rica ederiz.

Saygılarımla,

YÖNETİM KURULU

Ek : 1 Adet Cetvel

TSE NASIL

Yönetiliyor denetleniyor ?

TSE'NİN DURUMU

Sanayileşmede standardizasyonun önemi hepimizin bilincindedir. Türk Standartları Enstitüsü (TSE) yurdumuzda uygulanacak standartları hazırlayan bir kuruluş olarak görevini yerine getirmektedir?

Bu konuya ilişkin, Odamız TSE ile zaman zaman ilişki kurmuş, üyelerimizden gelen

yakınmaları Enstitüye ulaştırmaya çaba harcamıştır. Uzun bir çalışma sonucu elde edilen bilgileri 190/Ekim 1972 sayılı dergimizde sizlere açıklamış bulunuyoruz.

Dergimizde yayınlanan bu konu kısa bir sürede basına aksetmiş ve kamu oyuna duyurulmuştur.

Bütün uyarılarımıza rağmen bu güne kadar TSE'nin durumunda bir düzelme olmamıştır. TSE Elektrik laboratuvarlarında halen tam gün çalışan bir elektrik mühendisi yoktur. TSE markası olan bir malzeme için üretici firma Odamıza başvurarak kalite belgesi istemiştir. Ancak İTÜ'de yapılan deneylerden olumsuz sonuçlar alındığından kalite belgesi verilmeye imkân görülememiştir. Bu durumda gösteriyor ki halen TSE markası taşıyan ürünler TSE tarafından kontrol edilmemektedir.

Bu belgeleri çoğaltma olanağımız her zaman vardır. Yazımızı daha fazla uzatmak bakımından belgelerin bir kısmını eklemeyi uygun gördük.

TSE'NİN KURULUŞ VE GÖREVLERİ

1954 yılında «Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği» bünyesinde ilk standardizasyon çalışmalarına başlamış olan Türk Standartları Enstitüsü 1960 yılında 132 sayılı kanunla «her türlü madde ve mamüllerle usul ve hizmet standartları yapmak gayesi ile, tüzel kişiliği olan ve hususi hukuk hükümlerine göre idare edilen bir kamu kurumu» olarak kurulmuştur.

I. Enstitünün bünyesinde 5 organ vardır :

1. Genel Kurul : TSE'nin en üst yetki organı olup, temsilci ve yedek üyelerden meydana gelir.

α. Temsilci üyeler, standartlarla ilgili üniversite kürsüleri, bilim kuruluşları, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Bakanlıklar, Türkiye Ticaret Odaları, Ba-

ve yıllık gelirleri 200,000 TL'den fazla olan nayı Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği ticaret ve sanayi odaları ve borsaları ile banka ve özel kuruluşlar tarafından, 3 yıl süre ile atanan temsilcilerdir. Bu üyelerin sayısı 200 civarındadır.

b) Tabii üyeler, standard işleriyle görevlendirilmiş olan bakanlıkların ilgili dairelerinin başında bulunanlarla, TSE'nin görevi standard hazırlık gruplarının başkanları, TSE Genel Sekreteri ve TSE eski başkanlarıdır. Bu üyelerin sayısı 25 kadardır.

2. Teknik Kurul: TSE'ce hazırlanan Türk Standardlarını kabul ve mecburi (veya ihtiyari) olarak yürürlüğe konmalarında fayda görülenleri tesbit eden yetkili organdır. Şu üyelerden meydana gelir :

a) TSE Genel Kurulunda bulunan Bakanlıklar mensubu tabii üyeleri (sayıları 5-7 civarındadır),

b) TSE Yönetim Kurulu üyeleri (7kişi),

c) TSE İhtisas Kurulları Başkanları (14 kişi),

d) Üniversite ve Odalar temsilcileri (4 kişi).

3. Yönetim Kurulu: TSE'nin yürütme organı olup TSE Genel Kurulu üyeleri arasından seçilen 6 asil üye ile, bu 6 üyenin seçtiği bir Genel Sekreterden meydana gelir. Asil üyeler 3 yıl görev için seçilirler ve her yıl bu 6 üyeden 2'si çekilir, yerlerine TSE Genel Kurulunca yeni 2 üye seçilir.

4. Denetleme Kurulu: TSE'nin hesapları ve bu hesaplarla ilgili işlemleri, TSE Genel Kurulundaki Ticaret, Sanayi-Teknoloji ve İmar-İşkân bakanlıklarının temsilci üyelerinden, meydana gelir, 3 kişilik bu kurulun görev süresi 3 yıldır.

5. İhtisas kurulları: TSE bünyesi içinde standard hazırlama ve inceleme organlar olup, şu şekillerde kurulurlar :

a) Hazırlık Gurupları, TSE Genel Kurulunca Genel Kurul üyeleri içinden veya dışından seçilen Gurup Başkanları ile bu başkanların önerisi ve TSE Yönetim Ku-

rulunun onayı ile seçilen üyelerden meydana gelir ve bilim Hazırlık Gurubu, Makina Hazırlık Gurubu vb.

b) Teknik Komiteler, Hazırlık guruplarınca belirtilen çalışma dalları için TSE Yönetim Kurulu Başkanı ile Hazırlık Gurubu Başkanı'nın onayı ile seçilen üyelerden kurulur. Bu komiteler, standartların hazırlanmasında ön çalışmaları yapar ve tasarıları hazırlar.

c) Özel Komiteler, Yönetim Kurulu tarafından seçilen üyelerden meydana gelir ve Yönetim Kurulunca belirtilen özel bir konu veya problemi incelerler.

II. TSE'nin gelirleri ve malları :

231 sayılı Kuruluş Kanunu'na göre TSE'nin gelirleri,

a) Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği ile gelirleri 200.000 TL'dan fazla olan Ticaret ve Sanayi Odaları ve Ticaret Borsalarının yıllık gelirlerinin % 3'ünü teşkil eden aidatlar,

b) 3460 sayılı Kanun'a tabi kurum ve ortaklıklarla, Bakanlıkların teftiş ve denetimi altındaki birlik, kurum ve ofislerden her yıl alınan 5000.— TL'lık maktu aidat ve safkârların % 1'ini teşkil eden nisbî aidatlar,

c) TSE'ce yapılacak hizmet gelirleri (standard, Laboratuvar, TSE marke sözleşmesi, vb. gelirler),

d) Yayın gelirleri ve bağışlardan ibarettir.

TSE gelirleri, işlemleri ve gayri menkul-leri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Sanayi Bakanlığınca belirtilecek arazi ve arsalarından Hazine'ye ait olanlar TSE'ye bedelsiz olarak devir ve temlike edilebilir.

TSE'nin malları devlet malı sayılır. Bu mallar aleyhine cürüm işleyenlere, bu cürümlerinden dolayı devlet memurları hakkında uygulanan cezai hükümler uygulanır.

TSE'NİN KURULUŞ KANUNU'NDAKİ EKSİKLİK VE UYGULAMADAKİ AKSAKLIKLAR

Yukarıda önemli özellikleri kısaca belirtilen 132 sayılı TSE Kuruluş Kanunu ve bu kanun temel alınarak çıkarılmış Organlar yönetmeliği (Resmi Gazete'de yayın tarihi: 11.6.1969)'ne göre yapılan uygulamalarda saptanan eksiklik ve aksaklıklar şöylece özetlenebilir :

I. Kamu ve devlet denetiminin olmaması :

Kuruluş Kanunu'na göre TSE, Devletin denetimi altında olmayıp, fakat malları Devlet malları sayılan bir kamu kuruluşudur. Hazine mülkiyetinde olan, hatta 7367 sayılı Kanun ile belediyelere devredilmiş bulunan arazi ve arsaları bile bedelsiz olarak TSE'ye devir ve temlike izin veren, ve TSE'yi her türlü vergi ve resimden muaf tutan Kuruluş Kanunu bu Kamu Kuruluşu'nun sadece mâli denetimini, TSE Genel Kurulu'na temsilci üye seçilen 3 bakanlık temsilcisine bırakılmıştır. Bu temsilcilerin, devlet murakıplarına ait kanun hükümlerine uyma gereği de yoktur. Denetledikleri Kamu Kurumunda, ücret karşılığı çeşitli görevler alabilmektedirler. Bu denetçiler, 3 yıl için seçilirler ve bu yıllar içinde görevlerinden ayrılmaları veya alınmaları, ancak çalıştıkları Bakanlıktaki görevlerinden ayrılmış olmaları ile mümkündür. (Bkz. TSE organları Yönetmeliği, madde 33) yani 3 yıl için TSE Genel Kuruluna Bakanlıkça temsilci seçilen bir denetçini, gerektiğinde bu süre içinde Bakanlıkça geri alınması, TSE Organları Yönetmeliğine göre söz konusu değildir. Ayrıca, denetçilerin Devlet denetçilerinin niteliklerine sahip olmaları konusunda herhangi bir kayıt da bulunmadığı için bu denetçiler, herhangi bir yardımlaşma, dayanışma veya spor derneği denetçileri gibi, herhangi bir meslekten de olabilirler. Standardizasyonla ilgili Tarım, Sağlık ve Sosyal Yardım, Bayındırlık, Ulaştırma, Milli Savunma gibi diğer birçok Bakanlık bulunduğu halde, sadece değişmez 3 Ba-

kanlık temsilcisinin, her yıl TSE Genel Kuruluna verdikleri yarım sayfalık rapora, kalkınması, standardizasyon çalışmalarına da bağlı olan ülkemizde, bir Kamu Kuruluşunun ne derece denetlenmiş olabileceği aşikârdır. Ayrıca, Devlet Plânlama Teşkilâtının 1972 uygulama programında da belirttiği gibi (Bkz. Tedbir 228) Kamu Kuruluşlarının yalnız mâli yönden değil, genel yönetim ve plânlama hedefleri yönünden de denetlenmesine dair tedbirler alınması öngörülmüşken, TSE'nin bir dayanışma derneği veya spor derneği gibi denetlenmesi düşünülemez.

Hâlen, TSE Denetleme Kurulunun 3 üyesinden ikisi, TSE içinde, denetleme görevlerinden başka görevler almış bulunmaktadır. Bunlardan İmar ve İskân Bakanlığı temsilcisi denetçi olup, aynı zamanda TSE'nin teknik yayın organı olan standard dergisinin genel yayın müdürü, TSE Yayın Komitesi üyesi, TSE Mevzuat Hazırlık Gurubu üyesi ve zaman zaman TSE'nin yurt dışındaki temaslarında TSE temsilcisi olarak ücretli görevler almasına engel bir kanuni hüküm yoktur. Bu denetçinin, 15 günde 52 oturum yaparak TSE içinde rekor kırdığı olmuştur. (Not : Bir oturum karşılığında, TSE' 80TL. ödemektedir.) 3 kişilik Denetleme Kurulu'nun ikinci üyesi (Ticaret Bakanlığı temsilcisi) de TSE Mevzuat Hazırlık Gurubu üyesi olup, denetim görevi dışında, hâlen TSE' de ücretli görev almış bulunmaktadır. Bu iki denetçi, sanki standardlarla ilgili mevzuat çalışması yapacak abşka kimse yokmuş gibi, TSE Yönetim Kurulu Başkanı'nın yönetimindeki Mevzuat Hazırlık Gurubunda yıllardanberi oturumlu çalışmalar yapmışlar ve yapmaktadırlar.

TSE Kuruluş Kanunu onaylanırken göden kaçan bu denetim-oturma işleyişi ilginçtir.

II. Standardların kabulü ve sakıncalı durumlar :

Hazırlanan Türk Standardları tasarılarını inceleyen ve bu tasarıları eleştirerek son biçimlerini belirleyen, sonra bu tasarıları

kabul veya reddeden, kabul ettiği standartların zorunlu olarak yürürlüğe konmasında yarar gören veya görmeyen TSE Teknik Kurulunun kuruluşu ve yönetim üzerinde de önemle durmak gerekir.

Gıda maddeleri ve tıbbî müstahzalara ait nizamnamelerle ilgili Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ve daireleri, TSE Teknik Kurulu'nda tek bir tabii üye ile temsil edilmek ve oy vermek olanağından yoksundurlar. Gerçekten, örneğin pastörize süt standardının Teknik Kurulda görüşülmesi ve onaylanması sırasında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının hiç bir temsilcisinin bulunmaması düşünülebilir mi? Fakat doğrudan, TSE 1972 Teknik Kurullarında; Orman, Bayındırlık, Sanayi ve Teknoloji, İmar ve İskân, Ticaret ve Tarım Bakanlığına ait standardizasyonla ilgili daireler birer tabii üye (Orman Bakanlığı ne hikmetse 3 tabii üye) ile temsil edilirken, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile Ulaştırma, Milli Savunma, Milli Eğitim, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlıklarının standardizasyon ve nizamnamelerle ilgili dairelerinin bir tek tabii üyelikleri bulunuyordu.

TSE Teknik Kurulu'nda bir standard tasarısına son biçim verilirken yapılan eleştiri, tartışma ve guruplaşmalar, standardı Kurul'a sunan uzman raportörün meslek bilgisine ve tecrübesine karşı yapılan tartışmalar, standardın kabulü için gereken 2/3 çoğunluğun kararda isabet olanağını son derece sakıncalı bir duruma getirebilmektedir. TSE Teknik Kurulunda örneğin, bir «elek standartları tasarısı», bir çok anlamsız ve hissi guruplaşmalarla ve konuyla uzak-yakın hiç bir tanışıklığı olmayan üyelerin desteği ile reddedilebiliyor, elektrik direkleriyle ilgili bir tasarıya TEK'ce önerilen bir maddenin eklenmesi elektrik enerjisi nakli ile hiç ilgisi olmayan üyelerin aykırı oyları ile önlenebiliyordu. Bakanlar Kurulunun oynayına sunulacak Türk Standardlarına son biçimi veren TSE Teknik Kurulunda, bu standartlarla ilgili Bakanlıkların veya Bakanlık Dairelerinin temsilcilerinin bulunma-

ması, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı yetkililerinin endişe ve üzüntülerini haklı çıkaracak nitektedir.

Mühendis Odaları, yurdumuzun bilimsel kuruluşları ile Sanayi ve Ticaret Odaları ve Borsalarının, TSE Teknik Kurulunda (28 üyeye karşı) ancak 4 üye ile temsil edilmeleri, oylamaların sonuçları hakkında beliren endişeleri doğrulamaktadır.

TSE'NİN 18 YILLIK ÇALIŞMALARI

TSE, 1954 yılında başlayan çalışmalarından bu yana 1186 adet Türk Standardı hazırlamıştır. Bunların yaklaşık olarak 250 adedi, Bakanlar Kurulu'nun onayı ile mecburi olarak yürürlüğe konmuştur. Elektrik ve Elektronik ile ilgili Türk standartlarının sayısı 118 (bunun 42 adedi mecburi) dir.

1186 standardın yarısından fazlası, ISO (Milletlerarası standardizasyon Örgütü) IEC (Milletlerarası Elektroteknik Komitesi) gibi kuruluşların hazırladıkları standard ve tavsiyelerinden aynen tercüme edilerek hazırlanmıştır. Demek ki, esas görevi Türk standartlarını hazırlamak olan TSE, 18 yılda ancak 500 kadar telif standardı hazırlayabilmiştir. Bu 500 standardın da önemli bir kısmı, kısmen veya tamamen yabancı standartlardan faydalanılarak meydana getirilmiştir. Halı, tütün, gül yağı gibi milli karakterde ve yapıda olan standartların sayısı parmakla sayılacak kadar azdır.

ABD'nin yalnız askeri ve gizli olmayan nitelikte 35.000 standardı vardır. Sovyet Rus'yanın TSE'ye hediye ettiği İngilizce'ye çevrilmiş Sovyetler Birliğinin standartlarının sayısı 75.000 kadardır. İngiliz Standartlar Enstitüsünün hazırladığı standard ve kodların sayısı 40.000'i aşmaktadır.

Bugüne kadar TSE'ye sabit kıymet ve nakit olarak yatırılmış ve harcanmış yaklaşık 45 milyon TL. karşılığında ancak 500'ü telif, gerisi tercüme olmak üzere, 1186 adet Türk standardı hazırlanabilmiştir. Milli ekonomi ve kalkınmamıza doğrudan doğruya etki yapan mecburi Türk Standardı sayısı ise ancak 250'dir.

TSE'NİN BUGÜNKÜ DURUMU

I. Personel durumu :

TSE Personeli 1970 yılına kadar, devamlı işyeri ve süresiz hizmet şeklinde, kadrolu personel ile görev yapmaktaydı. Aylık ücretlerden başka hiç ibr sosyal hakkı olmayan personel, 1970 yılında bir sendikaya üye olmak suretiyle haklarını isteme yoluna başvurunca, TSE yöneticileri Enstitü içinde ikinci bir sendika kurdurmuşlar ve Enstitüye noter getirterek bütün personeli baskı ile bu sendikaya geçmeğe zorlamışlardır. Daha sonra TSE Yönetim Kurulu 1971 Genel Kurulunda personel ile toplu iş sözleşmesi yapılacağını bildirmiş, ancak Genel Kurul dağıldıktan hemen sonra, aybaşından bir gün önce yazılı veya sözlü hiç bir iharb yapılmamış olduğu halde matbaada basılmış tek tip 1 yıllık ferdi bir sözleşme teklifi ile karşılaşmışlardır. Kadrolu iken 1 yıl süreli sözleşme ile çalışma durumuna geçen personel, buna itiraz etmiş, ancak TSE Yöneticileri, sözleşmeyi kabul etmeyen personelin işine son verileceğini sözlü olarak bildirmiştir. Ertesi gün maaş almamak durumu ile karşılaşan personelin 90,1 yıllık sözleşmeyi imzalamış, 5 personel de bunu kabul etmeyerek görevden ayrılmıştır.

Sözleşmelere göre, bir sanat okulu mezunu teknisyene 4800.— TL, bir ilkokul mezunu daktiloya 2000.— TL, aylık verilirken, aynı kıdemde bir üniversite mezununa 4000.— TL, bir lise mezununa ve bir teknisyene 1900.— TL aylık ücret verildiği olmuştur.

Bu sözleşmelerin 1 yıllık süresi sonunda yöneticiler, plânladıkları gibi, bir kısım personelin sözleşmelerini yenilememiştir, «TSE'nin gelirleri sınırlı, standard çalışmaları yapılamıyor» terâneleri ardından, çıkarılan personele 256.000 TL'lık tazminat ödemişlerdir. Bu personelin çoğu yargı organlarına başvurarak yasal haklarını arama yolunu tutmuşlardır.

Hâlen TSE'nin çeşitli hizmet servisleri ve laboratuvarlarında çalışan personel sayısı ve öğrenim durumları şöyledir :

TSE Elektrik Laboratuvarları Müdürlüğü:

1 Teknisyen (Sanat Okulu mezunu)

1 Teknisyen Yrd. (Orta Okul mezunu)

Not : Hâlen TSE Elektrik laboratuvarlarında müdür, şef, mühendis, tekniker gibi elemanlar yoktur. Bunun yanında elektrik laboratuvarları ile ilgili TSE marka sözleşmelerinin sayısı 20'ye ulaşmaktadır.

TSE Makina Laboratuvarları Müdürlüğü :

Bu laboratuvarlarda ne bir makina mühendisi, ne bir makina teknikeri, ne bir müdür veya şef vardır. Kimya laboratuvarları mühendislerince yönetilmektedir.

TSE İnşaat Laboratuvarları Müdürlüğü :

Bu laboratuvarlarda, Kimya Laboratuvarları mühendislerince yönetilmektedir.

TSE Kimya ve Malzeme Laboratuvarları Müdürlüğü :

1 Müdür (Kimya Y. Müh.)

5 Kimya Mühendisi ve kimyager

3 Kimya teknisyeni ve laborant

TSE Atelye Şefliği :

1 Teknisyen (Sanat Okulu mezunu)

1 Tekniker (şef) (yalnız akşamları 1 saat çalışır)

Buna karşılık TSE yayın ve Tanıtma Md' de üçü yüksek okul mezunu 8 eleman, Mâli ve İdarî İşler Md.'de ise 5 eleman mevcuttur. Toplam personel sayısı 88 olan Enstitüde 35 odacı ve bekçi çalışmaktadır. Asıl görevi Türk Standardlarını hazırlamak olan TSE'nin, 18 yılda niçin ancak 250'si mecburi olarak yürürlükte bulunan 1186 standard yaptığı artık anlaşılabilir bulunmaktadır. TSE'nin durumunu yakından izleyen ilgili Bakanlıklar, bu hususta kendilerine verilen raporları değerlendirerek gerekli tedbirleri alacaklar mıdır?

II. TSE Laboratuvarları ve TSE marka sözleşmeleri :

Bugünkü değeri 20 Milyon TL'nin üzerinde olan TSE laboratuvarlarının personel

durumu yukarıda açıklanmıştır. Bu lâboratuvarlarda sayıları 50'ye yaklaşan yerli firmanın TSE Markasını taşıyan mamüllerine ait deneyler yapılmaktadır.

Odamız kalite belgesi için başvuran firmaların imalât yerlerini en az 3 mühendis üyemizden kurulu bir komisyonla kontrol ettirirken ve lâboratuvar deneylerini bu komisyonun denetiminde yaptırırken; TSE'nin kendi kalite markasını kullanma izni verirken, mamülün kontrolünü ve lâboratuvar deneylerini bir teknisyenle bir orta okul mezununa bırakması düşündürücüdür.

Odamız bu konuda bir çok kez TSE yöneticilerini uyarmış ve TSE markasını taşıyan mâmüllerin zorunlu olarak yürürlükte bulunan standartlara uymadığını, bu mâmüller üzerinde yapılan deneylerin ciddi olmadığını önemle belirtmiştir. TSE markasını kullanan bir çok firma, TSE Elektrik Lâboratuvarı Müdürlüğünün, yıllarca, bir sanat okulu mezunu ile kaloriferci bir kaç ilkokul mezunu elemanla yürütüldüğünü öğrendiklerinde hayretler içinde kalmışlardır. TSE'nin makina ve inşaat lâboratuvarlarında ise hâlen konu ile ilgili bir tek mühendis yoktur. Ve işin daha garibi TSE personelinin ne gibi görevler yapacağına, ne gibi sorumlulukları olduğuna dair bir «görev talimatı»da yoktur.

TSE Marka Sözleşmeleri

Bilindiği gibi, Türk Standardları Enstitüsü, kendisine müracaat eden üretici firmaların mâmülleri üzerinde TSE markasını kullanma izni vermekte, böylece malın kalitesini ve Türk Standardlarına uygunluğunu garanti etmektedir. TSE'nin, yukarıda açıklanan personel durumu ile, bu marka sözleşmelerinin ciddiyeti (!) ortadadır. Ayrıca, TSE'nin bu marka sözleşmeleri ile ilgili bir tâlimatı vardır ki, bunun da üzerinde durmağa değer. Bu tâlimatın basitliği, yetersizliği ve sakıncaları hakkında TSE yöneticileri, yıllarca önce uyarılmış, ancak tâlimatı değiştirmek mümkün olmamıştır. Bu talimata göre, TSE markasını

kullanmak için başvuran bir firmada, aranan idarî ve teknik nitelikler, firmanın ne süre içinde ziyaret edileceği, deney ve kontrollerin ne zaman sonuçlanacağı, raporların hangi kurul tarafından incelenip karara bağlanacağı, firmanın sonuçlara ve sözleşmenin feshine itiraz edip edemeyeceği; gibi şeyler sormak boşunadır. TSE markasını talimatında, lâboratuvar raporlarına göre sözleşme yapıp yapmamağa ancak «Genel Sekreter» karar verir. Bundan dolayı, TSE marka sözleşmesi yapmak için 1,5 - 2 yıl bekleyen ve sanat okulu mezunu bir tek lâboratuvar Şefinin ve yetersiz kişilerin yaptığı deneylerin ve hazırladığı raporların TSE Genel Sekreterince tâkibini tekrar rica eder, malının Türk Standardına uymadığını öğrenince hayretler içinde kalan, piyasada TSE markasını taşıyan fakat standarda uymayan mallar başında TSE Genel Sekreterliğine çıkıp «ya bu malları durdurun, yahut bize de izin verin standard dışı mal yapıp bu firmalarla rekâbet edebilelim» diyen firmalar vardır. Ancak TSE bugüne kadar hiç bir sözleşmeyi feshetmemiş, kalite kontrolünü gerektiği gibi yapmamıştır.

Devlet Kuruluşları, yapılan tahminlerle üzerinde TSE markası bulunan firmaların mallarını almak mecburiyetindedir. Satınalmalarda, TSE markası, bu bakımdan bir rekâbet unsurudur. Bir markayı kullanmak için TSE'ye başvurmuş bir firmanın aylarca, hatta yıllarca beklemesinin sakıncaları ortada iken ve bu firmalar, satış ciroları üzerinden onbinlerce liralık TSE Marka Sözleşme Aidatı ödemeyi peşinen kabul etmiş iken, dilekçelerini «personelimiz yok, imkânlarımız sınırlı, Enstitümüz Ağustos ayında tatile girmektedir» diyerek bekletmek, hatta müracaatından 9 ay sonra ne olup bittiğini merak eden firma sahibine, «dilekçeniz Yönetim Kurulunda görülecek evrak arasındadır» demek, bir kamu kuruluşundaki keyfi sormasız davranışları göstermektedir.

Biz burada örnek olarak, imal ettikleri elektrik anahtarlarında TSE markasını kullanmak isteyen 3 firmanın müracaatı-

nı açıklayacağız. Bu 3 firma, farklı tarihlerde müracaat ettikleri halde, aynı tarihli Yönetim Kurulu kararı ile (firmaların müracaatından 7-9 ay sonra) TSE marka sözleşmesi adaylığına kabul ediliyorlar, fakat sonradan ikisinin işlemleri unutuluyor. Unutulan bir firmanın sahibi Ankara'ya geliyor, TSE yöneticilerine görevlerini hatırlatıyor ve işlemleri yeniden başlatıyor. Unutulan 3'üncü firma ise halâ, TSE markasını kullanmak için TSE'den cevap beklemektedir. Diğer 2 firma, imal ettikleri anahtarlarda TSE markasını kullanmak için sözleşme imzalamış olup buna ilişkin kalite belgesini TSE'den almış oldukları halde 3'üncü firma müracaatının üzerinde tam bir yıl geçmesine rağmen henüz ziyaret bile edilmemiştir.

TSE Marka Sözleşmesinin ciddiyetten uzak bir tutum içinde oluşu karşısında, her yıl TSE'ye ödediği 100.000 TL'na yakın aidatın lüzumsuzluğuna inanan bir firma, TSE ile yaptığı sözleşmeyi feshedeceğini bildirmiştir.

TSE'nin Marka Sözleşmelerine dair talimatını, diğer ülkelerin buna benzer tâlimatları ile karşılaştırmak, TSE Marka Tâlimatının ne kadar ciddiyetten uzak, yetersiz ve sakıncalı olduğunu ortaya çıkaracaktır. Örneğin, Hindistan Standardları Enstitüsü'nün uyguladığı kalite belgesi ve markasına ait 21 maddelik bir kanun ve 34 maddelik iki tâlimat mevcuttur. Bu kanun ve tâlimatlarda ana terimlerin tanımlamaları yapılmış, Enstitünün kontrol elemanlarının görev ve yetkileri 2 sayfa halinde ayrıntıları ile belirtilmiş, üreticinin kontrol ve teftişi sıkı bir disiplin altına alınmıştır. Güney Afrika Birliği Standardlar Bürosunun buna benzer tâlimatında da sorumluluk ve yetkiler çok açık ve kesin bir biçimde belirtilmiş, markanın kullanılma iznini gösteren belgenin verilmesi, Ticaret ve Sanayi Bakanlıklarının temsilcilerinde katıldığı bir Marka Belgesi Komitesi'nin sorumluluğuna bırakılmıştır. Pakistan'da da kalite ve standard uygunluk markasına işlemler aynı ciddiyetle ele alınmıştır. Bu ülkelerde birer yasa niteli-

ğinde olan kalite marka işlemleri TSE'de ciddiyetten uzak bir biçimde ele alınmış, ne bir komite çalışmasına, ne bir denetim ve teftiş disiplinine, ne de bir sorumluluk maddesine gerek görülmüştür. TSE marka sözleşmesinin 8. Maddesi «İlk yoklama sonucuna göre isteğin kabul veya reddine Genel Sekreterlikçe karar verilir» demektedir ve 19. maddesi ise «Malların standardına uygun imal edilmesinden Enstitü sorumlu değildir» diyerek sorumluluğu üzerinden atmaktadır.

TSE'ye yılda 1 milyon lira gelir sağlayacak duruma gelmiş bu marka işlemleri için TSE içinde bir raportör bile mevcut değildir. Yalnız TSE Elektrik Lâboratuvarlarının bu marka deneyleri ve aidatlarından Enstitüye sağladığı yıllık gelir 500.000 TL'ye ulaştığı halde bu lâboratuvarları bir teknisyen ile bir orta okul mezununun bilgi ve deneyine bırakmak çok ilginçtir. Nitekim 9 Kasım 1966 tarihli bir raporda Marka Talimatı Tasarısı hakkında inceleme yapan bir TSE Müşaviri aynen şöyle yazmıştır : «Eğer benim bilmediğim bir engel yoksa, standard alâmeti fârikamızı, Hindistan ve Pakistan'inkilerine benzer şekilde ele almamız gerektiği kanaatindeyim. Şunu açıkça ifade etmek isterim ki, ben bir malın üreticisi olsam, TSE Alâmeti Fârika Talimatına göre sözleşme yapmaktan çekinirdim.» Şimdi TSE'den uzaklaştırılmış bulunan bu sayın müşavirin bilmediği bir engel olması gerekir ki, kendisinden sonra yapılan bir çok yazılı uyarılara rağmen bu talimat değiştirilmemiş ve yöneticiler, değiştirilmemesi yönünde daima çaba harcamışlardır.

TSE Laboratuvarlarının Tarafsızlığı ve Güvenirliliği

Yukarda, personelinin, Lâboratuvarlarının, marka sözleşmelerinin durumu açıklanmış olan TSE Lâboratuvarlarının tarafsız ve güvenilir eleman ve cihazlardan yoksunluğunu belirten bir rapor TSE'de görevli yetkili bir kişi tarafından 28.4.1972 tarihinde TSE Yönetim Kurulu üyelerine gönderilmiş, daha sonra TSE ile ilgili Ba-

kanlıklara sunulmuştur. Bu rapordan aylarca önce, TSE Yönetim Kurulu'nun bir üyesi, lâboratuvar elemanlarının yetersizliği hakkında Yönetim Kurulunu uyarmıştır. TSE'nin itibarını düşünerek yapılmış bu uyarmaları, hiç bir soruşturmaya lüzum görmeden, her defasında hasır altı eden belirli yöneticiler, nihayet 28.4.1972' de verilen bir rapor üzerine, Enstitünün Disiplin Kurulunu toplamaya karar vermişler ve bu kurula üye seçimi için bütün TSE personelini bir salona toplamışlardır. Bu seçimde istedikleri kimseleri üye seçtirmek için, TSE yöneticilerinin gösterdikleri çabalar yoğun olmuş seçim sonuçları alınca, 5 üyeden birinin «arzu edilme-yen» bir üye olması karşısında, seçimin yenilenmesi istenmiş, yöneticilerin başk-

sı ile imza toplanmağa başlanmış, bu sağlanamayınca, Disiplin Kurulu'nun toplanıp soruşturma açılmasından vazgeçilmiştir. 2 ay sonra da, bildiklerini dürüstlükle ve bir görev duygusu içinde açıklayan ve TSE yöneticilerini uyaran bütün personelin —Disiplin Kuruluna seçilmekten başka bir kusuru olmayan müdür de dahil olmak üzere— işine son verilmiştir. Bütün bu olaylar, ancak TSE Yönetim Kurulu Başkanını Başkanlıktan istifa ettirebilmiş, bu istifa da personelce «danışmalı» olarak nitelendirilmiştir. Durumdan ilgili İmar ve İskân, Sanayi ve Teknoloji, Ticaret ve Çalışma Bakanlıklarının bilgisi vardır. Bu Bakanlıkların kendi açlarından soruşturma yaptıklarını, sanıyor, sonucun kamu öyuna açıklanmasını bekliyoruz.

Türk Standardları Enstitüsüne Yönelttiğimiz Soru

24/5/1972

336/4

Türk Standardları Enstitüsü
Genel Sekreterliğine

Odamız 6235 (7503) sayılı yasalar gereği oluşan bir kamu kuruluşudur. Türkiye sınırları içinde çalışan yerli ve yabancı tüm elektrik mühendisleri ve yüksek mühendislerinin Odamıza kayıt olması zorunludur.

Kuruluşunuzda çalışmakta olan bir üyemizin Odamıza başvurması ile, deneylerin ciddiyetten uzak yapıldığı, verilen raporların bazılarının da altında Elekt. Müh. Müfit Meriç imzası bulunduğu öğrenilmiştir.

Oda kayıtlarında bu isimde bir üyeye rastlanamamıştır.

Konuya ilişkin bizleri aydınlatıcı bir açıklamayı ivedilikle Oda Merkezi'ne ulaştırmanızı arz ve rica ederiz.

Saygılarımızla,
YÖNETİM KURULU

TSE'den Aldığımız Cevap

Sayı : 7371

Dosya : YÖNKO. Md.

Ankara : 3.6.1972

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İzmir Cad. İhlamur Sokak No : 10/1
Yenişehir/ANKARA

İlgi : 24.5.1972 tarih ve 336/4 sayılı yazınız.

Enstitümüz Elektrik Lâboratuvarlarında yapılan muayene ve deneylerin sonuçlarını belirten raporları bu görevde çalıştırılan yetkili teknisyen ve mühendisler imzalamakta ve bu raporların tümü, ayrıca üyeleri Odanıza kayıtlı Elektrik Yüksek

Mühendisi bulunan ve hatta Odanızın özel temsilcilerinin de bulunduğu Elektrik Hazırlık Grubumuzun incelemesinden geçirildikten sonra ilgili mercilere verilmektedir.

Elektrik mühendisi veya yüksek mühendisi olanların Odanıza kayıtlı bulunmaları yürürlükteki ilgili yasalara göre zorunlu olması nedeniyle bunu yapmayanlar hakkında teşebbüslerde bulunmak Odanızın görevidir. Bu konuda Enstitümüzce başkaca bir işlem uygulanmamıştır.

Elektrik Lâboratuvarımızda muayene ve deneylerin ciddiyetten uzak yapıldığı hakkındaki beyanı kesinlikle red ederiz.

Bunun varit olmadığı, bugüne kadar Enstitümüzde çeşitli resmî ve özel sektörün istekleri üzerine düzenlenip verilmiş raporların herhangi bir itiraza uğramamış bulunması ile ispatlanmış bulunmaktadır.

Binaenaleyh bu türlü isnatta bulunanın adı ve adresi bildirildiği ve olay gösterilmek suretiyle durum açıklandığı takdirde hakkında gereken işlemin yapılacağını saygılarımızla bildiririz.

Türk Standardları Enstitüsü
Genel Sekreter
Velid İSFENDİYAR

İki Tekit Yazısına Rağmen Cevaplanmayan Yazımız

TÜRK STANDARLARI ENSTİTÜSÜ
YÖNETİM KURULU BAŞKANLIĞINA,

Ankara : 29.6.1972

Sayı : 55/4

İlgi :

- 24 Mayıs 1972 tarih ve 336/4 sayılı yazımız.
- 3 Haziran 1972 tarih ve 7371 sayılı yazınız.
- İnşaat Mühendisleri Odası'nın 24 Haziran 1972 tarih ve 1/13-410-1805 sayılı yazısı.

İlgi (a) daki yazımızda Enstitünüzde çalışmakta olan Sn. Müfit MERİÇ'in elek-

trik mühendisi olarak bazı deney raporlarını imzaladığımı ve deneylerin ciddiyyetten uzak yapıldığını öğrendiğimizi tarafınıza bildirmiştik.

İlgi (b) deki yazınızda Sn. Müfit MERİÇ'in durumuna değinmemeye dikkat ederek, sadece deneylerin ciddiyyetten uzak yapıldığı beyanını kesinlikle red ettiğinizi, raporlara herhangi bir itiraz yapılmamış olduğunu belirtiyorsunuz.

Odamız, Enstitünüzce TSE garanti belgesi verilmiş bulunan Hecio balastlarının deneyini İstanbul Teknik Üniversitesi'nde yaptırmış ve alınan raporu 22 Mart 1971 tarih ve 32/4 sayılı yazı ile tarafınıza göndermiştir. Bu rapor incelendiğinde Enstitünüzün nasıl kalite kontrolü yaptığı açıkça ortaya çıkmaktadır.

Diğer yandan Enstitünüzün elektrik Lâboratuvarlarında çalışmakta bulunan 1 elektrik yüksek mühendisi ve 3 teknisyen ile TSE garanti belgesi verilen cihaz ve malzemelerin kalite kontrolünü ve yeni başvuru kuruluşların deneylerini ciddiyyet ile bağdaşır biçimde yapmak ne dereceye kadar olanak içindedir bilmemekteyiz.

11 Mayıs 1966 tarihli «GENEL SEKRETERLİĞE» başlıklı «15 Mart 1966 tarihli Simko Floresan Lâmba Balastımızı Ek Rapor» da üyemiz Sn. Kemal TAN'ın imzasının yanına Elek. Müh. Müfit MERİÇ olarak imza atıp diploma numarasını yazmaktan kaçınan ve Odamıza kayıtlı olmayan kişinin imzaladığı rapor ne derece ciddiyyet ile bağdaşabilir?

İnşaat Mühendisleri Odası'ndan aldığımız ilgi (c) deki yazının ekleri 18 NOVEMBER 1971 tarih, «TO WHOM IT MAY CONCERN» başlıklı İngilizce bir metin ve söz konusu Odanın Enstitünüze gönderdiği 1 Haziran 1972 tarih ve 1/13 - 410 - 1590 sayılı yazıya verdiğiniz 16 Haziran 1972 tarih ve 7725 sayılı cevap bulunmaktadır.

İnşaat Mühendisleri Odasına verdiğiniz bu cevapta Sn. Müfit MERİÇ'e Enstitünüzce verilen İngilizce yazıda «utilities» kelimesinin unutulduğu ve bu kelimenin

de «tesisat» anlamına geldiği bildirilmektedir.

Yine aynı yazınızda Sn. Müfit MERİÇ'in Elektrik Lâboratuvarında Müdür Muaviniği yapmakta olduğu ve ek görev olarak Enstitü tesislerinin bakımına nezaret ettiği eblirilmektedir.

27 Mart 1968 tarih ve 12859 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan «Yetkili Elektrikçiler Hakkında Yönetmelik» birinci sınıf yetkili elektrikçilerin müstakilen yapabilecekleri işleri şöyle sıralanmıştır;

a. Elektrik iç tesisleri yapım işleri :

Bağlantı gücü 100 kW, 400 V'a kadar tesislerin yapımı.

b. İşletme ve Bakım İşleri :

Bağlantı gücü 750 kW., 35 kV'a kadar (35 kV dahil) elektrik tesislerinin işletme ve bakımı.

Bu durumda bağlantı gücü 750 kW. üzerindeki tesislerin bakımını bir elektrik mühendisinin üzerine alması zorunludur. Sn. Müfit MERİÇ Odamıza kayıtlı olmadığına göre acaba bu görevi hangi yetkiyle yürütmektedir?

18 NOVEMBER 1971 tarihli Enstitünüzce Sn. Müfit MERİÇ'e verilen İngilizce yazıda, bu şahsın 315 KVA'lık tesislerin yapımını başarı ile yürüttüğü, 1000 kW'lık elektrik Lâboratuvarının projelerini yaptığı açıkça belirtilmektedir.

Bu hizmetler 33458 sayılı yasa kapsamına giren mühendislik hizmetleridir. Kaldı ki 6785 sayılı İmar Kanunu'nun 4. ve 14. maddeleri her türlü yapının elektrik iç tesisat projelerini dahi elektrik mühendis ve yüksek mühendislerinin yapmanını emreder.

Durum böyle iken, Odamıza kayıtlı bulunmadığı için elektrik mühendisliği hizmeti yapması yasalarca yasaklanmış bulunan Sn. Müfit MERİÇ'e söz konusu İngilizce yazı, yürürlükte tüm yasalar çiğnenerek, hangi yetki ile verilmiş bulunmaktadır? Bir kamu kuruluşu olan Odamızın uyarıları neden dikkate alınmamaktadır?

Si. Müfit MERİÇ'in elektrik Mühendisi olduğunu gösteren herhangi bir belge Enstitünüzde mevcut mudur?

Yazımızın başından beri sıraladığımız soruların cevaplarını ivedilikle Odamız'a ulaştırmanızı arz ve rica ederiz.

Saygılarımızla,
YÖNETİM KURULU

İnşaat Mühendisleri Odası'ndan Odamıza Gelen Yazı

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANLIĞI'NA

Yurdumuzda mühendislik hizmetlerinin zaman zaman mühendis olmayan ehliyet-siz kimselere yaptırıldığı bilgilerinizden-dir.

Bu konu ile Odamıza yapılan bir müra-caat üzerinde hassasiyetle durularak du-rumun aydınlanması için ilgili dairesinden sorulmuştur.

Türk Standardlar Enstitüsü'nde tipik bir örneğini teşkil eden bu yanlış uygulama-nın, Odanıza intigal ettirilmiş olduğunu tahmin etmekteyiz.

Buna rağmen adı geçen kuruluştan Oda-mızca istenen bilgilere verilen cevabın Odanız yönünden ilgi ile karşılanacağına inanıyoruz.

Meslekdaş haklarını korumadaki hassasi-yetinizi takdirle, şikayet üzerine Odamız'ca yürütülen işlem hakkında bilgi verme-yi meslek tesanüdü bakımından görev sa-yarak bilgilerinize sunuyoruz.

Bu konudaki çalışmalarımız devam ede-cektir. Odanızca da yapılan işlem hakkın-da bilgi vermenizi ve gereğini takdirlerini-ze sunarız.

Saygılarımızla,
Genel Sekreter
Sadık GÖKÇE

İnşaat Mühendisleri Odası'na Gönderilen İlginç Cevap

Sayı : 7725

Dosya :

Ankara : 16 Haziran 1972

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

Sayın Başkanlığına

İlgi : 1.6.1972 tarih ve 1/13 - 410 - 1590 sa-yılı yazınız.

Müfit Meriç, Enstitümüz inşaatı yapılır-ken Mimar Hasan Karahan riyasetinde kurulan kontrol heyetine tesisat işlerine bakmak üzere naklen alınmış, bu müddet zarfında gösterdiği fevkalâde pratik çalış-maları gözönünde tutularak, Enstitümüz lâboratuvarlarının kuruluşunda Elektrik Lâboratuvarına Müdür Muavini olarak ta-yin olunmuştur.

Müfit Meriç'e yazılarında bahis mevzu ka-nunların çerçevesine giren bir iş verilme-miş ve bu gibi mühendislerin yapması lâ-zım gelen konularda Hazırlık Gurupları-mızdaki çeşitli branşlarda görev alan yük-sek mühendis arkadaşlarımız gerekli me-suliyeti deruhte etmişlerdir.

Yazınızda bahis konusu edilen 18 Novem-ber 1971 atarihli İngilizce Bonservis, dak-tiloya verilen aslı ile karşılaştırıldığında, maalesef bir kelimenin eksik yazıldığı gö-rülmüştür. İlk cümlemin aslı şu şekildedir:

«Mr. Müfit Meriç has commenced to work on 16 August 1962 as Chief of Control in the construction of utilities of Turkish Standarts Institutions Laboratory and Service Buildings» Daktilo sırasında, altı çizilen ve «tesisat» anlamına gelen «of utilities of» kelimesinin atlanıldığını üzü-lerek görmüş bulunuyoruz. Maalesef ya-bancılı dilde kaleme alınan yazılarda bu ne-viden hatalar bazen vuku bulabilmektedir. Bay Müfit Meriç'e tebligat yapılarak, elin-de bulunan Bonservi'nin düzeltilmek üzere iade edilmesi gerektiği bildirilmiştir.

Kendisi halen Enstitümüzle olan mukavelesine göre Elektrik Laboratuvarı Müdür Muavinliği yapmakta ve ek görev olarak Enstitü tesislerinin bakımına nezaret etmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla,

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

(imza)

Prof. Dr. Tarık G. Somer
Yönetim Kurulu Başkan Vekili

**Düzmece Elektrik Mühendisi
ve Ciddi Bir Rapor !..**

GENEL SEKRETERLİĞE

15 Mart 1966 tarihli Simko Floresan Lâmba Balastı Raporumuza Ek Rapor.

Simko Balastının TS 58'e göre tarafımızdan yapılan deneylerinde Referans Balasta ait ve noksan kalan kısmı, bilâhare temin olunan (Shell 40 W) Balastı, Referans Balast evsafına haiz olduğu yapılan deneylerle tahkik olunmuş ve bu balast Referans Balast olarak kabul ile Simko Balastı üzerinde yapılan deneyler sonucunda bu balastın Referans balast ile ilgili deneylerde de uygun sonuç verdiği tarafımızdan tesbit olunarak bu ek raporumuz tanzim olunmuştur. Saygılarımla,

Yük. Müh. KEMAL TAN

(Dip No. 856)

Elek. Müh. MÜFİT MERİÇ

3458 Sayılı Mühendislik ve Mimarlık Yasasını
Hiçe Sayan Kurum : TSE

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

INSTITUT TURC DE NORMALISATION

TURKISH STANDARDS INSTITUTION

Sayı

Ankara 18 November 1971

Dosya

TO WHOM IT MAY CONCERN

Mr. Müfit MERİÇ has commenced to work on 16 August 1962 as Chief of Control in the construction of Turkish Standards Institution's Laboratory and Service Buildings, the estimated cost of which was TL. 8 820 549.97, and maintained this post from the beginning up to the completion of the construction.

He has shown great success and diligence in carrying out his work which included 315 KVA electrical and electronics, sanitary, central heating and ventilation installations.

The provisional acceptance of the construction took place on 18 May 1964, and the final cost calculations of the construction were also made by Mr. Meriç.

Upon the opening of TSE complex in 1964, Mr. Meriç was assigned as the Chief of exploitation of installations, and he has designed the projects for a 1000 kW electrical Laboratory as well as for an electronics laboratory and has worked in the installing of these laboratories which were made ready for operation. He has designed the test equipment to be used in connection with the Turkish Standards in enforcement, and has made possible the manufacture of these equipment in TSE, supervising the manufacture.

Furthermore, he has designed the electrical, gas, compressed air, vacuum, cold and hot water installation projects for the Chemistry Laboratory which covers an area of 2000 sq.m., and has supervised the completion of the installations.

Aside from these, Mr. Meriç has participated in the designing and implementation of many complicated installations.

Mr. Meriç has performed the tasks assigned him in an excellent way, always being praised by his superiors. He is at present the Assistant Director of the Electrical Laboratory and the Installations.

Mr. Meriç is known by both his superiors and colleagues as a good, loyal and conscientious worker.,

Sincerely,
Secretary General

Telgraf adresi: STANDART ANKARA Posta adresi - NECATİBEY CADDESİ 17/91 24 (5 Hat)

22 Kasım 1971 tarihinde Ankara'da Sayılı Kanunla kurulan Enstitü, Türkiye'de Standardizasyon İşleri Genel Müdürlüğü'nün (TSE) birimidir. Enstitü, Teknik Komisyonu (TEC) nun üyesi ve bu kuruluşların Türkiye temsilcisidir.

Ankara 10. Noterliği'nin Tercümesi

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

İLGİLİLERE :

Bay Müfit MERİÇ, 16 Ağustos 1962 tarihinde keşif bedeli 8.820 549.97 TL olan Türk Standardları Enstitüsü Lâboratuvar ve servis binaları inşaatında Kontrol Şefi olarak çalışmağa başlamış ve inşaatın başından tamamlanmasına kadar bu işte kalmıştır.

315 KVA Elektrik ve Elektronik tesisatı, sıhhi tesisat, kalorifer ve havalandırma tesisatı dahil olmak üzere işinin ifasında büyük başarı ve basiret göstermiştir.

İnşaatın geçici kabulü 18 Mayıs 1964 tarihinde yapılmıştır ve inşaatın kat'i maliyet hesapları da Bay Meriç tarafından yapılmıştır.

1964'de TSE kompleksinin açılması üzerine Bay Meriç tesisatın işletme şefliğine getirilmiş ve 1000 kW'lik bir elektrik Lâboratuvarına ait keza bir elektronik lâboratuvarına ait projeleri hazırlamış ve işlet-

meğe hazır hale getiren bu lâboratuvarların tesisinde çalışmıştır. Türk Standardları ile alâkalı olarak kullanılacak deneme teçhizatının tatbikat plânlarını hazırlamış ve imalâtı kontrol etmek suretiyle bu teçhizatın TSE'e imalini mümkün kılmıştır.

Bundan başka 2000 m² sathındaki Kimya Lâboratuvarı'na ait elektrik havagazı, basınçlı hava, vakum, soğuk ve sıcak su tesisatı projelerini hazırlamış ve tesisatın tamamlanmasına nezaret etmiştir.

Bunlardan başka Bay Meriç bir çok komplike tesisatın plân ve tatbikatına katılmıştır.

Bay Meriç kendisine verilen vazifeleri mükemmel bir şekilde ve daima amirleri tarafından takdir edilecek bir tarzda ifa etmiştir. Kendisi halen Elektrik Lâboratuvarı ve Tesisat Müdür yardımcısıdır.

Bay Meriç gerek amirleri gerekse iş arkadaşları tarafından iyi, güvenilir ve işine bağlı şahıs olarak tanınmaktadır.

Saygılarımla,

Velid İSFENDİYAR

(İmza)

Genel Sekreter

Izmir Şubemizin Uyarısı

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ

Merkezi - İhlamur Sokak No. 10/1 Yenışehir - ANKARA
Şube ~~XXXXXXXXXXXX~~ Alsancak - İZMİR Plevne Bul.3/1
Ankara P. K. 1073
İzmir P. K. 824

Merkez Tel. - 12 76 60
Sube ~~XXXXXXXX~~
23973

Elektrik Mühendisleri Odası
Başkanlığına

ANKARA.

İzmir, 26, 5, 1982
Sayı 762/30

İzmir'de bulunan:

- Ulvi Kahyaoglu
- M.Ejder Bora
- Cihat Aksel
- Naci Göçük
- Çelik Elektrik

Firmalarının satmakta oldukları elektrik malzemelerinin standartlara uygunsuzluğu nedeni ile tehlikeli bulduklarına dair beraberce hazırladıkları şikayet mektubu ile anılan elektrik malzemelerinin standartlara uygun olmadığına dair üyemiz Erdem GÜLMEZOĞLU'nun yaptığı inceleme ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederiz.

Saygılarımızla,

ERGUN ELGİN
Başkan

1 - CEVAPLARDA, YAZIMIZ TARİH VE SAYISININ BELİRTİLMESİ.
2 - ÖDEMELERİN AŞAĞIDA YAZILI BANKAYA YAPILMASI RICA OLUNUR.
İTİBANK İZMİR ŞUBESİ HESAP NO. 28491

Ek 1: Şikayet mektubu

Ek 2: Rapor

ULVİ KAHYAĞÖĞLU

İMİAR KEMALETTİN Cad. No. 4 İZMİR

Şikilli Ticaret : 31754
Tic. Od. No. : 15003
Telefon : 25467

İzmir, 1.3.18 / 1971

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı,
Elektrik Mühendisleri Odası,
Eshot Umum Müdürlüğü,

Firmam ve meslektaşlarım, gerek İzmir ve gerekse İstanbulda-
ki Elektrik Malzemesi imal eden imalatçıların imal ettiği malzemeleri
satmaktayız.

Bu malzemeler meyanında, Antigonon tesisatlarda kullanılmakta
olan dökümden mamul, 100 vatlık ve 200 vatlık Tayan ve Duvar tipi Kafesli
Armatürlerle, 100 ve 200 vatlık oval tip döküm armatürlerde, düy olarak
bilâstisna, Kontakları açıkta (Kablo bağlantı vidaları sağ ve solda açıkta)
donanma düy kullanılmaktadır.

İmalâtın kontrolsüz olması halinde, bağlantı vidaları döküm
kaldeye temas etmekte, kontrollü yapılanlar da ise, döküm kaldeden 2-3 mm.
mesafede bulunmaktadır. Montajda kablo bağlanmasında ufak bir ihmal, bu
armatürlerin kaçak yapmasına sebep olmakta ve neticesi de ölümler netice-
lenmektedir. Yine düy vidalarının açık olması sebebi ile, her ampul deği-
tirmede de ölümler tehlikesi mevcuttur.

Şimdiye kadar kapalı olarak donanma düy avrupadan gelmekte-
di. Şimdi ise Kale Porselen fabrikası kapalı olarak porselenden VDE norm-
larına uygun olarak bu düyleri imal etmektedir. Bu tip armatürlerde bu do-
nanma düyleri kullanıldığı takdirde, yukarıda belirttiğim tehlikeler tozma-
men sâil olacaktır.

Bir vatandaş ve elektrik malzemeleri ticareti ile iştigal
eden bir tüccar olarak yaptığım uyarmanın, ilgililer nezdinde tatbikatını
ve kontrolünü rica ederim.

Not@

Satılan satılmakta olan Armatürler, firmamda
mahfuzdur. İlgililere bu hususta yardıma
amadeyim.

OHİAT AKSEL
FEVZİPARK BUBESİ
Teli. 26557 - İZİİR

Saygılarımla...

ULVİ KAHYAĞÖĞLU
Elektrik Malzemesi Ticarethanesi
İzmir Kemalettin Cad. No. 4 İZMİR
Telefon - 25467

GELİK ELEKTRİK
FAHRETTİN GELİK
Malatya Cad. No. 26100
İZMİR

ELEKTRİK
Fazıl Paşa Bulvarı
No. 341-342-343
Tel. 33575 İZMİR

ELEKTRİK MÜHÜRÜ	
Sıra : 582	Tarih : 18.03.71
Harcı :	

R A P O R

Yönetim kurulunuzun 23.8.1971 tarih ve 19 sayılı oturumunda, Ulvi Kahya oğlundan gelen yazı muhteviyatının yerinde tetkik edilmesi istenmişti:

Yazıda bahsi geçen 100 W lık ve 200 W lık tavan ve duvar tipi kafesli armatürlerle, 100 W lık ve 200 W lık oval tip düğüm armatürler piyasadaki satıcılarında tetkik edildi.

Şöyleki : TS 593 sayfa 4; 1.2.3 Nolu Elektrik Özellikleri maddesinde:

- Armatürlerin gerilim altındaki parçalarına, işletme sırasında rastgele dokunmak mümkün olmamalıdır.

- Bu hususun imalat aşamasında kontrol edilebilmesi içinde, yine aynı standardın 2.2.2. Nolu maddesinde:

- Bu amaçla, f0y 2, şekil 1 de gösterilen ve f0y 2, şekil 2 deki düğümde bağlanan standart deney parmağının, normal kullanma durumundaki armatürün dış aralık, yarık ve deliklerinden mümkün olan her durumda içeriye doğru sokulması denemelidir. Bu denemelerden hiç birinde standart deney parmağı, gerilim altındaki kısımlara değmemelidir. 2 kg lık bir kuvvetle bastırılması gereken parmağın gerilim altındaki kısımlara değip değmediği, en az 100 V luk gerilim kaynağına bağlı bir lambanın yanıp yanmaması ile kontrol edilir. Deney sırasında kontrol lambasının yanmaması gerekir. Bu lambanın yanması halinde deney uygun sonuç vermemiş sayılır. Demektedir.

Bahse konu armatürlerde bu husus tetkik edildi, armatürün cam muhafazasız kullanılması, halinde (yanlış tel kafes korumalı olarak) deney lambası yanmaktadır.

Ayrıca :

TS 593 sahife 4, 1.2.3 Nolu Elektrik Özellikleri maddesinde:

- Topraklanmamış armatürlerde duylar, ya yalıtkan malzemeden yapılmış olmalı veya lamba duya iken duya dokunulması önlenmiş bulunmalıdır.

- Armatürlerdeki hava aralıkları ve gerilim atlama mesafeleri çizelge 1 deki verilen değerlerden küçük olmamalıdır. Demektedir.

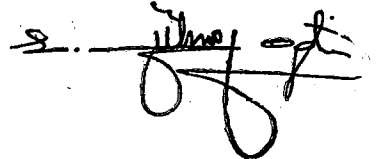
Yukarıdaki hususlarda armatürler üzerinde incelendâ :

- Lamba duya takılı vaziyette iken (kullanılan duya, terminalleri dışarıda paralel donanma duydur) lambaya enerji voren kabloların klemensleri açıkta olduğundan, bu klemenslere tesadüfî dokunmalar olabilir, bilhassa lamba değiştirme anlarında

- Ayrıca 1 Nolu çizelgede, topraklanmamış armatürlerin, gerilim altındaki kısımları ile dokunulabilen metal kısımlar arasındaki mesafe (250 V da) en az 8 mm olmasını icap ettiği halde, bu mesafeler 1 mm ile 9 mm arasında değişmektedir.

Bu durumda Armatürler TS 593 standartına uygun olarak imal ve montaj edilmemiş olup, kullanan her vatandaş için tehlike arz etmektedir.

Saygılarımla
Elk. Yık. Müh.
ERDEM GÜLMEZOĞLU

TSE İŞARETLİ BALASTLARIN DURUMU

22 3 71

32/14

Türk Standartları Enstitüsü
Necatibey Cad.
YENİ ŞEHİR/ANKARA

Ödümüz piyasadaki elektrik mühendisliği ile ilgili malzemeleri olanakları dahilinde kalite kontrolüne tabi tutmakta ve kalite belgesi uygulaması yapmaktadır. Bu sebeple piyasadaki floresant lamba balastlarından rastgele kişiler adet alınarak laboratuvarında gerekli deneylere tabi tutulmuştur. Bu balastlardan Heico markalı olanı üzerinde TSE. damgası bulunduğundan buna ait raporun fotokopisini ekte sunmaktayız. Bahis konusu raporun TSE 58 e uygunluğu incelendiğinde:

a) Rutubete dayanıklılık ve yalıtkanlık testinde balastın sargısı ile dış metalik kısımlar arasına frekansı 50 Hz olan bir alternatif gerilim uygulanmış efektif değeri 2000 V olacak şekilde yükseltirken 1400 V dan yalıtkan delinmiştir. Oysa 2000 V da 1 dakika dayanması gerekirdi.

b) Besleme gerilimi $V=242$ V iken normal durumda ısınma deneyinde balast sargısının sıcaklık yükselişi 103° C olarak ölçülmüştür. Oysa bu değer in en çok 70° C olması gerekirdi.

c) Besleme gerilimi $V=242$ V iken anormal durumda ısınma deneyinde balast sargısının sıcaklık yükselişi 174° C olarak ölçülmüştür. Oysa bu değer in en çok 135° C olması gerekirdi.

d) TS. 58 de belirtilmemekle beraber 40 W lümbir floresant lamba balastının güç kaybının 9-10 W civarında olması gerekirken bu balastın güç kaybı 17 W olarak ölçülmüştür.

Bu duruma göre bahis konusu balast TSE. 58 de öngörülen şartlara kesin olarak uymamaktadır. Ayrıca bilhassa ısınma bakımından ölçülen anormal değerleri son günlerde ülkemizde çoğalan ve sebebi tesbit edilemeyen yangınlar sebebiyle dikkatinizi çekmek isteriz.

TSE. damgası vurulan imalâtların Enstitünüz tarafından devamlı olarak ve titiz bir kontrole tabi tutulacağı şüphesizdir. Bu bakımdan ektteki İstanbul Teknik Üniversitesi tarafından verilen raporu ve yukarıda belirtilen hususları dikkatinize sunar, sonuçtan en kısa zamanda Ödümüzün haberdar edilmesini arz ve rica ederiz.

Ek: 1 adet fotokopi

Saygılarımızla,

T.E.

Deney Raporu

Raporun sahife sayısı 2.

Sahife 1.

Müracaat edenin ismi ve adresi Elektrik Mühendisleri Odası
Fakülteye yapılan müracaatın tarih ve numarası 20.2.1971 , 150
Tecrübe edilen malzemenin nevi 2 adet fluoresan lâmba balastı , 220 V , 40 W
miktarı ve özellikleri Heico marka , TSE işaretli
Boyutları : 105 x 43 x 41 mm³
Ağırlıkları : No.1:838 gr, No.2: 830 gr.

Yapılan deneyler ve sonuçları: Müracaat edenin laboratuvarımıza 1 ve 2 numara ile işaretleyerek gönderdiği , nominal gerilimleri 220 V ve nominal güçleri 40 W olan iki adet fluoresan lâmba balastı " Fluoresan Lâmba Balastları " na ait Aralık 1962 tarihli ve TS 58 sayılı Türk Standardına uygun olarak denendi.

Müracaat edenin isteği üzere 2 No.11 balast üzerinde yalnız " Rutubete Dayanıklılık ve Yalıtkanlık " deneyleri yapıldı. Bunun için önce boyutları ve ağırlığı ölçülen ve 24 °C sıcaklıkta bulunan 2 No.11 balast, rutubeti % 93-95 ve sıcaklığı 20°C-27°C olan havayı ihtiva eden bir dolapta 48 saat müddetle bırakıldı. Dolaptan çıkarılan ve üzerinde gözle görülebilen su damlaları bulunmayan balastın sargı uçları ile dış metalik kısımlar arasına 500 V luk doğru gerilim bir dakika müddetle tatbik edildikten sonra yalıtkanlık direnci 4 Megohm olarak ölçüldü (Balastın bağlantı klemenslerinden birinin vidası karınmadığı için deney, iletkeni klemense lehimizelemek sureti ile yapıldı). Bundan sonra balastın sargısı ile dış metalik kısımlar arasına frekansı 50 Hz olan bir alternatif gerilim tatbik edilip efektif değeri 2000 V olacak şekilde yükselttilir-ken 1400 V ta yalıtkanlık delindi.

Müracaat edenin isteği üzere 1 No.11 balast üzerinde şu deneyler yapıldı: Önce balastın ağırlığı, boyutları ve sargısının 24 °C oda sıcaklığındaki direnci ölçüldü. Sonra 220 V alternatif şebeke geriliminde ve 24 °C oda sıcaklığında lâmba yerine balasta 30 ohm'lık seri bir direnç bağlanarak ön ısıtma akımı ölçülüp balast 40 W lik referans bir fluoresan tübe bağlandıktan sonra rejim haline erişildiğinde lâmbadan geçen akım, lâmba gücü, balastın güç kaybı ölçüldü ve lâmba ile balasttan ibaret sistemin güç katsayısı hesaplandı. Bundan sonra balast, normal durumda ve lâmba starterinin kısa devresine tekabül eden anormal durumda çalışma halleri için ısıtma deneylerine tâbi tutuldu.

Elektrik Tesisleri Kürsüsü Kürsüsü

Dekan
Prof. Dr. Emin KHALAN

Asistan
Y. Müh. Mete SANVER

Prof.
M. ESKENAZI

Profesör
Dr. Mustafa BAYRAM

619

İstanbul,

Sayı

Evrak No. 020/700..

Deney Raporu

Raporun sahife sayısı 2

Sahife 2

Normal ve anormal durumda çalışma hallerindeki ısınma deneyleri için balast, Standartta bildirilen seçilen yapılmış özel bir deney kutusuna konuldu ve sistem, nominal çalışma geriliminin 1,1 katı olan 242 V ve 50 Hz frekanslı gerilim ile beslendi. Rejim haline erişildiğinde yapılan ölçmeler için elektromanyetik bir amperetre ile elektromanyetik bir voltmetre ve elektrodinamik bir wattmetre kullanıldı ; deney kutusunun dış yüzeyinin sıcaklık yükselişi termoelektrik kupl ile tesbit edildi; balast sargısının sıcaklık yükselişi değeri direnç ölçme usulu ile hesaplandı (Buraya "Sıcaklık yükselişi", ölçülen sıcaklıktan o andaki oda sıcaklığı çıkarılmakla bulunan değer olarak hesaplandı). Normal durumda çalışma hali için ısınma deneyinde balasta aynı referans tüp bağlandı. Anormal durumda çalışma hali için ısınma deneyinde ise balasta, lamba yerine 30 ohm'luk seri bir direnç bağlandı.

1 No.lu balastın deneyleri sonucunda bulunan değerler:

1- Balast sargısının $t = 24^{\circ}C$ oda sıcaklığındaki direnci (ohm) 51,5

Besleme gerilimi $U = 220 V$ iken:

2- Ön ısıtma akımı (A) 0,59
3- Lamba akımı (A) 0,414
4- Lamba gücü (W) 38
5- Balastın güç kaybı (W) 17
6- Sistemin güç katsayısı 0,61

Besleme gerilimi $U = 242 V$ iken normal durumda ısınma deneyi:

7- Lamba akımı (A) 0,486
8- Lamba gücü (W) 43,5
9- Balastın güç kaybı (W) 24
10-Balast sargısının sıcaklık yükselişi ($^{\circ}C$) 103
11-Deney kutusunun dış yüzeyinin sıcaklık yükselişi ($^{\circ}C$) 17

Besleme gerilimi $U = 242 V$ iken anormal durumda ısınma deneyi:

12-Isıtma akımı 0,635
13-Balast sargısının sıcaklık yükselişi ($^{\circ}C$) 174
14-Deney kutusunun dış yüzeyinin sıcaklık yükselişi ($^{\circ}C$) 22

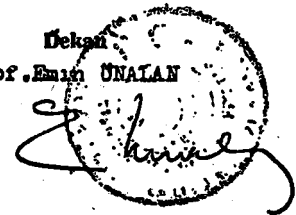
x x x x x x x

Elektrik Tesisleri Kürstsch

Asistan Y.Mih.Mete SANVER Prof. M.ESKENAZI Profesör Dr.Mustafa BAYRAM

(Handwritten signatures)

Dekan Prof.Emir UNALAN

Uyarımız Üzerine TSE'de Yapılan Deneyler ve Olumsuz Cevap

İhtisas Kurulları Yönetim ve Kontrol Md.
Konu : Balast deneyleri hk.
18.6.1971

TSE markalı balastlar hakkında Elektrik Mühendisleri Odası'ndan alınan ve bir kopyası ekte sunulan yazı gereğince Müdürlüğümüzce gerekli incelemeler yapılmış ve TSE markamızı kullanan firmalardan ve piyasadan son numuneler üzerinde özellikle TS/58, Madde 2.2.5'e göre yapılan ısınma deneylerinin sonuçları ekli raporlarda belirtilmiştir.

Tetkikinden de görüleceği üzere piyasaya sürülen TSE markalı balastlar ısınma limitleri bakımından standardımıza uymamakta, özellikle anormal şartlarda, şebeke geriliminin 220 V'nin üstüne çıktığı durumlarda, sargı sıcaklıkları standardda öngörülen 135°C'lık sınırı aşmakta ve sargıların yanma derecesine kadar yükselmektedir.

İstanbul'da TSE markamızı kullanan imalatçı firmalar nezdinde yapılan temaslarda, imalatçılar bu durumu kabul etmişler balastlarda kullanılan silisyumlu saçların ithalinde çektikleri sıkıntıyı ve dolayısı ile yerli UKP saçları tavlarken kullanma zorunluğunu sebep olarak belirtmişlerdir. Ancak, Lâboratuvarlarımızda bir çok balast üzerinde yaptığımız deneylerde sargı dirençlerinin değişik değerler gösterdiği, örneğin 40 W'lık balastlarda bu değerlerin 33 ile 70 Ohm arasında oynadığı, tel kasitlerinin de tabiatıyla çok farklı olduğu tesbit edilmiştir. Yanma olaylarında, sargı tellerinin emaye tabakasının ve sargılar arası yalıtma malzemesinin gerekli kalitede olmadığı anlaşılmaktadır.

Bu duruma göre, yangın tehlikesi bakımından çok önemli olan aşırı ısınma deneylerinde aldığımız sonuçlara dayanarak, bu konudaki görüşümüz ve kanatımız aşağıda özetlenmiştir.

1. Hâlen, TSE marka anlaşması yaptığımız 3 balast firması ile birlikte balast imal eden 15 kadar yerli firma mevcuttur. Piyasa rekabeti bu firmaları, balastların bakır ve demir boyutlarını azaltmaya ve düşük kaliteli ucuz saç, emaye tel ve yalıtma malzemesi kullanmaya sevk etmektedir.

Bu güne kadar, Sanayi Bakanlığınca bu firmalardan alınmış balast numuneleri lâboratuvarımıza gönderildiği için mecburi olarak yürürlükte bulunan TS/58'e göre etkili bir denetimin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Bir balastın fiyatının önemli kısmını demir ve bakır malzeme miktarı tayin eder. Balast kayıpları ile maliyet birbirine zıt faktörler olduğu cihetle, kalite kontrol noksanlığı ve fiyat rekabeti, imalatçıları bakır ve demir malzemenin kalitesi ve miktarı ile oynamaya, düşük kaliteli bakır, az sarımlı ve düşük kesitli emaye tel, özel silisyumlu saç yerine adi saç, düşük kaliteli vernik ve boya, özel emprenye yalıtıcı yerine adi kâğıt kullanmaya sevk etmektedir. Böylece, standardında öngörülen limitlerden daha çok ısınan, daha çok ısınan, daha fazla elektriksel kaybı olan, sargıları fazla ısındığı için ömrü azalan, çalıştırdığı floresan lâmbanın da ömrünü azaltan ve ışık verimini düşüren, çekilen akımın dalga şeklini bozan ve en önemlisi fazla ısınmadan dolayı yangına sebep teşkil eden ve yalıtkan maddesi bozularak insan hayatı için tehlike teşkil eden balastlar imal edilmiş ve piyasaya sevk edilmiş olmaktadır.

Durumu Lâboratuvarımız yönünden böylece ve İhtisas Kurulları Yönetim ve Kontrol Müdürlüğünce de incelenmek üzere gereği için emirlerinize saygı ile arz ederim.

Elektrik Lâboratuvarı Müdürü

(İmza)

GEÇİKTİRİLEN DENEYLER

T U T A N A K

2 Murat Ticaret (Telka) firmasının CT tipi 4mm^2 , T tipi 2.5mm^2 , TRn tipi $2 \times 0.75\text{mm}^2$, T tipi 1.5mm^2 , TTr tipi $2 \times 1.5\text{mm}^2$ 'lik ve Kavel firmasının T tipi 2.5mm^2 'lik nümuneleri üzerinde TS/38'e göre 16.9.1971'den 12.10.1971'e kadar yapılan deneyler, gerilim deneyleri dahil, tamamlanmış olup raporları hazırlanmış ve imzalanmak üzere deneyleri bizzat Müdür Muavini Müfit Meriç'e 15.10.1971 de verilmiştir. Adı geçen çeşitli bahaneler ileri sürerek bizzat yaptıkları deneylere ait yazılmış raporları masası üzerinde günlerce bekletmiş ve sonunda Müdür Macit Benicenin niçin imzalanmadığını sorması üzere, gerilim deneylerinin eksik olduğunu ileri sürmüş ve daha önce bu deneylerin tamam olduğunu ileri sürerek Grhan Doğan ve Kmil Uzunkaya'ya 12.10.1971'de sudan çıkarttığı kabloları 19.10.1971 de tekrar bizzat suya koymuştur. Nümune kabloların 25 gün süre ile gece kesintileri hesaba katılarak standardında öngörülen 240 saat sürece gerilim verilmiş ve damarlarda delinme olmamıştır.

Müdür Muavini Müfit Meriç'in Murat Kablo (Telka) ya ait kablo deneylerini, hiç bir haklı sebep yokken en az bir ay süre ile geciktirdiğine dair işbu tutanak 19.11.1971 'de 2 nüsha olarak tarafımızdan tahzih ve imza edilmiştir.

(İMZA)

Yukarıda adı geçen kablolarla ait gerilim deneyinin yapılması için Müfit bey Lboratuvarda bulunan doğru akım cihazından gerilim deneyi yapılacak bölüme kablo ile gerilim almamı söyledi ve bu hattı Kmil Uzunkaya ile birlikte çektik. Müfit bey bana cihazın her akçam durdurulacağını söyledi, bazan ben bazanda Kmil her akçam cihazı durdurup sabah gelip deneye devam ederek, deney için gerekli olan 240 saati tamamladık Müfit bey deneyin tamam olduğunu ve kabloların sudan çıkarılmasını yine Kmil'e bana söyledi bizde sudan çıkardık. Deney hususunda bildiklerim bundan ibarettir.

(İMZA)

Murat kabloya doğru akım vermek için Grhan beyle bir hat çektik. Müfit bey her akçam cihaz ısınıyor cihazı keselim dedi arada bende kesiyordum. Bir gün Müfit bey gelerek deney tamamdır kabloları sudan çıkaralım dedi Grhan beyle kabloları sudan çıkardık. Bildiklerim bundan ibarettir.

(İMZA)

Lboratuvarda göreve bağladığım zaman Murat Ticaret'e ait kablolar gerilim deneyi devam ediyordu. Geldiğimin haftasında deneyi tamamladığı için sudan, Grhan beyle Kmil uzunkaya çıkardı. Sudan ıkarılan kablolar sağlandı.

(İMZA)

DOKUZ AY SONRA İŞLEM KARARI

22.3.1972

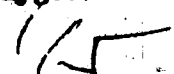
G.S.

İhtisas Kurulları Yönetim ve
Kontrol Müdürlüğüne

Yönetim Kurulunun 21.3.1972 günkü oturumunda alınan
IV/664 sayılı kararı aşağıda belirtilmiştir.

Bilgilerini ve gereğinin ifasını rica ederim.

Saygılarımla,

Velid İsfendiyar
Genel Sekreter

Karar Numarası : IV/664

İstanbul'da faaliyette bulunan T.E.O. Kollektif Şirketi'nin
30.6.1971 tarihli yasalarıyla imal etmekte oldukları Ankastra
Elektrik Anahtar ve P.izleri ile figürü TSE alıneti farkasını
koyma talebi incelenmiş, Elektrik Hazırlık Orubunun 23 Temmuz
1971 tarihli ve 11412 sayılı yasaları da gözönünde bulunduru-
larak, gerekli işleme başlanılması kararlaştırılmıştır.

SEKİZ AY SONRA İŞLEM KARARI

U.S.

22.3.1972

İhtisas Kurulları Yönetim ve
Kontrol Müdürlüğüne

Yönetim Kurulunun 21.3.1972 günkü oturumunda alınan
IV/662 sayılı kararı aşağıda belirtilmiştir.

Bilgilerini ve gereğinin ifasını rica ederim.

Saygılarımla,

Velid İsfendiyar
Genel Sekreter

Karar Numarası : IV/662

İstanbul'da bulunan Elektropak Müessesesinin 6.8.1971 tarihli yazılarıyla imal etmekte oldukları iç tesisatta kullanılan 250 volt ve 10 A. kadar elektrik anahtarlarına TSE alıneti farikasını koyma talebi incelenmiş ve gerekli işleme bağlanılması kararlaştırılmıştır.

YEDİ AY SONRA İŞLEM KARARI

22.3.1972

U.S.

İhtisas Kurulları Yönetim ve
Kontrol Müdürlüğüne

Yönetim Kurulumun 21.3.1972 günkü oturumunda alınan
IV/553 sayılı kararı aşağıda belirtilmiştir.

Bilgilerini ve gereğini ifasını rica ederim.

Saygılarımla,

Velid İsfendiyar
Genel Sekreter

Karar Numarası : IV/663

İstanbul'da bulunan Sür Bakalit Sanayi Şirketinin 25/8/1971
tarihli yasalarıyla imal etmekte oldukları anahtar, komitör,
vavien, ve bakalit duylara TSM ailesi farikasını koyma talebi
incelenmiş ve gerekli işleme bağlanılması kararlaştırılmıştır.

BİR DENETÇİNİN 15 GÜNDE KATILDIĞI OTURUM SAYISI = 52

524

YATA MD.

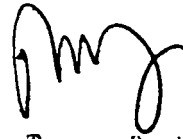
8 Ekim 1970

Sayın Genel Sekreterliğe,

Yayın Komitesi, 3.9.1970 tarih ve 274/XIV Sayılı kararı ile, ISO Kongresi sırasında yayınlanan günlük Eüiten'in hazırlanması sırasında çalışanlara aşağıdaki ücretlerin ödenmesini uygun görmüştür.

Gereğini tensiplerinize arz ederim.

Saygılarımla.

İ. Taner Berkün
Yayın ve Tanıtma Müdürü

Muzaffer Uyguner'e : 52 oturum karşılığı
Turgut Aktan'a : 12 oturum karşılığı
Oktay Dırdaroğlu'ya : 8 oturum karşılığı

TE/SE

Uyarımıza Verilen Cevap

Sayı : 4423

Dosya : YÖNKÖ. Md.

Ankara : 9 Temmuz 1971

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

Ihlamur Sokak No : 10/1

Yenişehir/ANKARA

Konu : TSE Markalı Balast Deneyleri Hk.

İlgi : 22.3.1971 tarih ve 32/14 sayılı yazınız.

İlgili Lâboratuvarımızca sağlanan 40 W'lık Floresan Lâmba Balastlarının denemesinde de olumsuz sonuçlar alınmış ve keyfiyet ilgili imalâtçı firmalara önemle duyurulmuştur. Görülen sakıncaların giderilmesi yakından izlenecek ve önlenektir. Saygılarımızla arzederiz.

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

Velid İSFENDİYAR

(İmza)

Genel Sekreter

Yapılması Gerekli Deneyler ve Eleman Yetersizliği

Sayı : 6631

GENEL SEKRETERLİĞE

Konu : Eleman ihtiyacı Hk.

Bilindiği gibi, Elektrik Lâboratuvarlarımızın işleri, Müdür, Müdür Muavini ve 1 Teknisyenden ibaret 3 kişilik bir kadro ile yürütülmektedir. Son aylarda yeni TSE marka anlaşmaları ve artan kalite tesbit ve kontrol deneyleri dolayısı ile, çalışmalarımız gereken ciddiyet ve titizlikle, ve gecikmelere sebebiyet versede yürütülemez duruma gelmiştir. Hâlen aşağıda konuları yazılı lâboratuvar deneyleri ile yeni TSE marka talepleri, ele alınmış veya alınmak üzere sırada beklemektedir :

1. Pil deneyleri (Sanayi Bakanlığı'ndan)
2. Akü deneyleri (Karayollarından)
3. Kablo deneyleri (Unika ve Biksan Firmalarından)
4. Anahtar deneyleri (Ankara Savcılığından)
5. Bakır ve Alüminyum İletkenler (Odalar Birliği)
6. Bağlantı Kutuları (İ. Ardan Firması)
7. AEG - ETİ (Motorlar İçin TSE markası)
8. General Elektrik (Ampul ve Motorlar için TSE markası)
9. Emek Elektrik (Ölçü Trafoları için TSE markası)
10. Kale Seramik (İzolator ve Sigortalar için TSE markası)
11. Anka kabloları (Yeni Tip Kablolar için TSE markası)
12. Yılmaz Kablo (Kablolar için TSE markası)
13. Arçelik (TSE marka kontrolü)
14. AEG Profilo (TSE marka kontrolü)
15. Kablo Deneyleri (Sanayi Bakanlığın-dan)

Görüldüğü gibi, bu deneylerin bir kısmı rutin deneyler olup, önemli bir kısmı yeni TSE marka anlaşmaları ile ilgilidir ve her biri, standard ele alınması, deney metodlarının ve sonuçlarının değerlendirilmesi ve raporların hazırlanması bakımından gereği şekilde yetişmiş lâboratuvar elemanı kullanmayı gerektiren işlerdir. Şimdiki lâboratuvar kadromuz ile TSE marka anlaşmalarımıza ek olarak yukarıdaki yeni talepleri gereği şekilde ve zamanında karşılamak imkânsız görünmektedir. Lâboratuvar Müdür Muavinimiz Müfit Meriç'in ayrıca İşletme Şefi olarak da bir görevi bulunduğu ve bu görev için her gün önemli sayılacak bir zaman ayırdığı gözönüne alınırsa, lâboratuvarlarımızın en kısa zamanda personel yönünden takviyesi zarureti daha belirli olarak ortaya çıkmaktadır.

1970 - 1971 dönemi için ihtiyaç olarak belirttiğimiz 1 Yük. Mühendis ile 1 Teknisyenin lâboratuvarlarımıza atanması için gerekli kadrolar esasen mevcuttur. Hâlen boş olan bu kadroların en kısa zamanda

doldurulması hususunda gereğini emirlerinize saygı ile arz ederim.

Elektrik Lâboratuvarı Müdürü

(İmza)

Diğer Ülkeler İle Kıyaslama

TSE ALÂMETİ FARİKASININ KULLANILMASI İLE İLGİLİ TALİMAT İÇİN, GÜNEY AFRİKA, HİNDİSTAN VA PAKİSTAN'IN AYNI KONUDAKİ MEVZUAT HÜKÜMLERİNDEN FAYDALANMA OLNAKLARI ÜZERİNDE RAPORDUR.

A.GENEL MÜTALAAALAR

1. TSE Alâmeti Farika talimatı 132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü Kuruluş Kanunu 1. ve 11. maddelerine dayanılarak «Türk Standardları Enstitüsü» Yönetim Kurulu tarafından çıkarılmıştır.

2. Talimat standard alâmeti farika ve bunun kullanılması hakkındaki bütün hükümleri yalnız başına kapsamakla beraber, Hindistan, Pakistan ve özellikle Güney Afrika Standardlar Mevzuatına oranla daha az teferruatlı ve daha çok geniş anlamda ele alınmış ve dolayısıyla diğerlerinde görülen faydalı bazı hususlara temas edilmiştir.

3. Örneğin; Hindistan Standardlar Enstitüsünün alâmeti farika konusu ile ilgili mevzuatı, aşağıda görüleceği şekilde, 3 doküman halinde ele alınmış ve bunlar birbirlerini, hemen hemen bu konuda boşluk bırakmadan, tamamlayacak şekilde hazırlanmışlardır. Pakistan mevzuatı da, pek az farklarla, Hindistan'ınkinin aynı olup her ikisini birlikte mütalâa etmek mümkündür.

Misal olarak Hindistan mevzuatını ele alalım :

a. Evvelâ 1952 tarihli ve 1961 yılında düzeltilmiş olan 21 maddelik bir «Hind Standardlar Enstitüsü Alâmeti Farika Kanunu» var.

b. Bundan sonra 1955 tarihinde çıkarılmış ve 1962 de düzeltmeye tabi tutulmuş bir «Hind Standardlar Enstitüsü Alâmeti Farika Yönetmeliği (= Rules)» var. Bu yönetmelik standard Alâmeti Farika Kanunu'nun 25'nci maddesine göre Hükümet tarafından çıkarılmıştır.

c. Daha sonra da yine 1955 tarihinde çıkarılmış ve 1961, 1962 ve 1964 yıllarında düzeltmeler ve eklemeler yapılmış bulunan «Hindistan Standardlar Alâmeti Farika Talimatı (= Regulation)» gelmektedir. Bu talimat da Standart Alâmeti Farika kanunu'nun 21'inci maddesi hükümlerine göre «Hindistan Standardlar Enstitüsü» tarafından çıkarılmıştır.

d. TSE Alâmeti Farika Talimatının 22 maddelik bir metni olmasına mukabil Hindistan mevzuatı 21 maddeden ibaret kanun, 15 maddelik bir Yönetmelik ile 4 adet form ekinden ve 19 maddelik bir talimat ile 2 adet föyden ibarettir. TSE talimatını takriben 1200 kelimelik metnine karşılık Hind Standardları mevzuatı takriben 5000 kelimelik bir metne sahiptir. Bu bakımdan konu ile ilgili bir kısım hususlara ve ayrıntılara TSE talimatında yer verilememiştir. Bunlar da :

(1) Kanunda 14, Yönetmelikte 6, Talimatta 2 olmak üzere toplam 22 adet metinlerde geçen ana terimin tarifi yapılmış ve bu tarifler hep ikinci maddelerde yer almıştır.

(2) Başka Standardların da gerek tadil edilerek ve gerek aynen Hindistan Standardı olarak kabul edildiği takdirde, bunlarında aynı hükümlere tâbi olduğu Yönetmeliğin ve talimatın 3'ncü maddelerinde belirtilmiştir.

(3) Lisans verilmeden evvel ve verildikten sonra yapılacak teftiş ve kontrollara, TSE talimatına nisbetle daha fazla tafsilâtlı yer verilmiş ve Yönetmeliğin 9 ve 10'cnu maddelerinde Enstitü Müfettişleriyle bunların görev ve yetkilerinden daha teferruatlı olarak (350 kelime kadar) bahsedilmiştir.

(4) Hindistan Standardları Enstitüsü Alâ-

meti Farika Yönetmeliğine 4 adet form eklenmiş olup, bunlar da :

a. Form I. Standard alâmeti farika lisansı almak için Enstitü Müdürlüğüne yapılacak müracaat formu.

b. Form II. Enstitünün istekliye vereceği alâmeti farika kullanma lisansı formu.

c. Form III. Enstitünün tayin edeceği müfettişlere verilecek kimlik vesikası formu.

d. Form IV. Yönetmeliğin 6'ncı maddesine göre bazı maddeler için standard alâmeti farika kullanılmasını men edici hükümlerden istisna edilmek için verilecek lisans formu gibi hususlardır.

e. Yukarıda (d) esas paragrafına konu teşkil eden hususlar kısmen TSE Alâmeti Farika Talimatı için de ve kısmen de TSE Alâmeti Farikasını kullanma sözleşmesi şablonunda yer almış bulunmakla beraber, kanaatimce yine de Hind Standardlarında olduğu gibi daha ayrıntılı olarak ifade edilmelerinde fayda vardır.

4. Güney Afrika Standardları Alâmeti Farika Mevzuatı ile ilgili elimizde bulunan döküman «Güney Afrika Standardlar Bürosu Emteanın Markalanması ve Standard Alâmeti Farika Talimatı»* adını taşımakta olup, takriben 8000 kelimelik bir haoin tutmaktadır. Bu talimatın dayanağı 1962 tarih ve 33 sayılı standardlar kanunu'nun ilgili bazı maddelerin ve paragrafların kısım kısım talimat metninin sonlarına aynen alınmıştır.

Hindistan ve Pakistan alâmeti farika mevzuatı gibi kanun yönetmelik ve talimat şeklinde ayrı ayrı fakat birbirini tamamlayan 3 döküman halinde değil de, bir döküman halinde bulunan «Güney Afrika Standardları Alâmeti Farika Talimatı» Hindistan ve Pakistan alâmeti farika mevzuatındaki konuları kapsamakla beraber daha fazla bilgileri de içine almaktadır. Ayrıca Güney Afrika Standardları Alâmeti Farika Talimatı'nda, standard alâmeti farikanın kullanılmasını ustalıklı propagan-

da eden ve üreticiyi çekici hükümlere havidir. Bu hükümlerde azamî tolerans, karşılıklı anlaşmalar, üreticiye mümkün olan kolaylık ve anlayışın gösterilmesi lüzumunu belirten hususlar belirli bir şekilde dikkati çekmektedir. Ayrıca bu talimatta üreticiye öğretici, yol gösterici bir hava da mevcuttur.

Talimatta, üreticinin standard özelliklere uygun bir şekilde mal istihsal etmesinin veya işleme tâbi tutmasının ancak iyi çalışan bir iç kontrol ile sağlanabileceğini ve bunu alâmeti farika mevzuatına uyarlık bakımından lüzumlu olduğu kadar, üreticilerin menfaatine de olduğu belirtilmekte ve bu konuya talimat içinde geniş yer verilmektedir.

Diğer taraftan, tüketiciye de standard alâmeti farikanın sağladığı garanti ve her türlü aldatılmadan koruyuculuk olanakları bir dereceye kadar anlatılmakta ve tüketici, alacağı mallar üzerinde standard alâmeti farikayı aramaya imale edilmektedir.

B. SONUÇ VE TEKLİF

1. TSE Alâmeti Farika Talimatı ve alâmeti farikanın kullanma sözleşmesi hükümleri ile Hindistan ve Pakistan ve Güney Afrika Standard alâmeti farika mevzuatı madde karşılaştırılarak aradaki ayrıntılar daha belirli bir şekilde ortaya konmak istenmişse de, bunun bilhassa TSE mevzuatının fazla değişiklik göstermesi sebebiyle, hemen hemen imkânsız olduğu kanaatine varılmıştır.

2. Bunun üzerine raporun, (a) bölümünde belirtilen şekilde genel hatlarla, mütalâa olarak hazırlanması daha uygun görülmüştür.

3. TSE Alâmeti Farika Talimatı ile bu talimatı bir dereceye kadar tamamlayıcı hükümleri kapsayan «TSE Alâmeti Farikasını Kullanma Sözleşmesi»nde mürekkep standard alâmeti farika mevzuatımız, ne alâmeti farikayı kullanacak üreticileri, ne buna göre mal arayarak standard alâmeti

farikanın kullanılmasında üreticileri zorlayacak olan tüketicileri yeteri kadar aydınlatacak hükümleri ihtiva etmemektedir. Diğer taraftan alâmeti farikanın kullanılması için yetki verecek örgütler teftiş ve kontrol usülleri bakımından da diğerlerine kıyasla, yeterli tafsilat mevcut değildir. Bu da uygulamada güçlüklerle ve anlaşmazlıklara sebep olabilir.

4. Eğer benim bilmediğim bir engel yoksa standard alâmeti farka mevzuatımızı biz de Hindistan ve Pakistan standard alâmeti farika mevzuatına benzer şekilde yeniden ele almamız ve bunu yaparken Güney Afrika Mevzuatından da (tabii gerekirse diğer devletlerinkinden de) faydalanmamız gerektiği kanatındayım. Eski TSE talimatını esas alarak buna yamalar şeklinde bir takım eklemenin sakıncalı olduğuna inanıyorum. Çünkü, bu bölümün birinci maddesinde arzedildiği üzere, TSE Alâmeti farika talimatı ile diğerleri hayli değişik bünyeye sahip bulunmaktadır. TSE Alâmeti farika mevzuatımızın yeniden hazırlanması işi ne kadar erken ele alınırsa Enstitünün olduğu kadar üreticinin ve tüketicinin de menfaatlerinin korunmasına o kadar erken başlamış olur.

Eğer, Hindistan Standardları Alâmeti Farika Kanunu gibi bir kanunun çıkarılması meselesi herhangi bir sebeple zor görülürse, Bakanlar Kurulu kararıyla çıkarılması mümkün olan «TSE Alâmeti Farika Yönetmeliği» ve Enstitünün yetkisi içinde bulunan «TSE Alâmeti Farikasının Kullanılması İle İlgili Talimat» çıkarılır ve gereken her türlü hükümlere bu iki döküman içinde yer verilir; sonra da gerekirse (ki kaanatomca gerekecektir) kanun da çıkarılır.

Şunu açıkça ifade etmek isterim ki, ben bir malın üreticisi olsam TSE Alâmeti Farika Talimatına göre malım için alâmeti farika kullanma isteğinde bulunmaktan çekinirdim. Ama Güney Afrika'da üretici olsam, neyapar yapar bu alâmeti farikayı kullanmaya gayret ederdim. Benim gibi, her iki alâmeti farika mevzuatını birlikte

inceleyecek olanların da aynı kanaate varacaklarını zannediyorum. 9 Kasım 1966

Saygılarımla,
TSE Müşaviri
(İmza)

En Son Uyarımız

Türk Standardları Enstitüsü
Yönetim Kurulu Başkanlığı

ANKARA

İlgi : a) 22/3/1971 gün ve 32/14 sayılı yazımız.

b) 9/7/1971 gün ve 4423 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazımızla HEİCO marka balastların TSE 58 standardına uygun imal edilmediği İstanbul Teknik Üniversitesinde yaptırılan deney sonuçlarına dayanarak tarafınıza bildirilmiştir.

İlgi (b) yazınızda, söz konusu balastlarda görülen sakıncaların giderilmesi yakından izlenecek ve önlenecektir. denilmektedir.

Hay Değirmencioğlu (HEİCO) firmasının imalatı fluoresan lâmba balastları için Odamızdan Kalite Belgesi istemi üzerine kurulan komisyon balastları İstanbul Teknik Üniversite'sine havale etmiş, yapılan deney sonuçları ekteki raporlarda görüldüğü gibi olumsuz çıkmıştır.

HEİCO firmasının balastlarının kalite kontrolünün tarafınızca yapılmadığı gerçeği bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Konuyla yakından ilgilenerek sonucu Odamıza bildireceğiniz umarız.

Saygılarımızla,

YÖNETİM KURULU

Ek 1 : Komisyon Raporu

Ek 2 : İ.T.Ü. Deney Raporu.

EK : 1

KOMİSYON RAPORU

İstanbul, 20 Aralık 1972

E.M.O. İstanbul Şubesi Başkanlığına,

OZU: Hayk Degirmencioğlu firmasının
mamulâtı olan balastlara kalite
belgesi verilmesi hakkında.

Hayk Degirmencioğlu Firması, Başkanlığınıza yaptığı müracaatla imal etmekte olduğu balastlar için bir kalite belgesinin verilmesini istemiştir.

Başkanlığınıza kurulan Heyetimiz bu konu ile ilgili çalışmalar yapmış, 8 Mayıs 1972 tarihli yazı ile bunları Başkanlığınıza bildirmiştir.

Firma tarafından Başkanlığınıza yollanan numuneler denemek üzere 28.6.1972 tarihinde İ.T.Ü. Elektrik Fakültesi, Elektrik Tesisleri Kursusuna havale edilmiştir.

İ.T.Ü. Elektrik Tesisleri Kursüsüne yollanan 110 V luk 20 W ve 40 W lık, 220 V luk 20 W ve 40 W lık toplam 16 adet flüoresan lamba balastından Kursüce herbir gerilim ve güçten birer numune alınarak T.S. 58 sayılı "Flüoresan lamba Balastları"na ait standardda göre deneyleri yapılmış ve deney sonuçları 20.10.1972 tarih ve 020/2702 Evrak no.lu rapor ile Başkanlığınıza bildirilmiştir.

Bu raporda belirtildiğine göre balastlar aşağıda işlemlere tabi tutulmuştur.

- 1- Balast boyutları, ağırlığı, 23°C oda sıcaklığındaki sargı direncinin ölçülmesi.
- 2- 50 HZ ve nominal gerilim U_N ' in 0,9, 1, ve 1,1 katları uygulanması halinde on ısıtma akımlarıyla starter uçlarındaki açık devre gerilimlerinin ölçülmesi.
- 3- Balast, nominal gücündeki referans bir flüoresan tüpe bağlanarak sistem, balastın nominal gerilimi ile beslenip rejim haline erişildiğinde lamba akımı, lamba gücü, balastın güç kaybının ölçülmesi ve lamba ile balasttan ibaret olan sistemin güç katsayısının hesaplanması.
- 4- Rutubete dayanıklılık ve yalıtkanlık deneyi için balastlar % 93 - 95 rutuhetteki ve 20 - 27°C daki havayı ihtiva eden bir dolapta bırakılıp 48 saat sonra çıkarıldığında üzerinde gözle görülen su damlaları bulunmayan numunelerin sargı uçları ile dış metalik kısımları arasına 500 V doğru gerilim 1 dakika süre ile tathik edilerek yalıtkanlık direncinin ölçülmesi. Aynı kısımlar arasına 50 HZ frekanslı bir alternatif gerilim tathik edildiğinde bu gerilimin efektif değeri 2000 V a doğru yükseltilerek dayanıklılık deneyinin yapılması.

5. Balastın T.S. 58 de bildirilen kutu içine konarak normal ve anormal çalışma durumunda ısınma deneylerine tabi tutulması.

Sözü geçen rapor ile, T.S. 58 in karşılaştırması :

Bunun için raporda verilen değerler ile bu değerlere karşın T.S. 58 in değerleri, aşağıda düzenlenen cetvellerde verilmiştir. Bu cetvellerde parantez içindeki değerler T.S. 58 e karşın değerlerdir.

Cetvel 1 - BOYUTLAR, AĞIRLIK VE SARGI DİRENCİ

Balastın tipi	1	2	3	4
Balastın nominal gerilimi U_N (V)	110	110	220	220
Balastın nominal gücü (W)	20	40	20	10
Balastın boyutları (mm ³)	134x40x40	210x59x44	156x43x42	156x43x44
Balastın ağırlığı (gr)	555	1255	840	890
Balastın sargısının $t = 23^{\circ}C$ oda sıcaklığındaki direnci (ohm)	38,8	31,1/58,3	62,2	40

Cetvel 2.a ÖN ISITMA AKIMLARI VE AÇIK DEVRE GERİLİMİ

0,9 U_N de ön ısıtma akımı (A)	0,470	0,557	0,375	0,523
U_N de ön ısıtma akımı (A)	0,528	0,642	0,422	0,59
1,1 " " " (A)	0,588	0,732	0,470	0,66

Cetvel 2.b ÖN ISITMA AKIMLARININ NOMİNAL AKIMA ORANLARI

0,9 U_N de ön ısıtma akımı / nominal akım	1,29	1,45	1,005(1,1)	1,2
U_N de " " " " " "	1,45	1,68	1,13	1,37
1,1 U_N " " " " " "	1,62	1,91	1,26	1,54

T.S. 58 de "1.2.2 ön ısıtma akımı" adlı paragrafta 15 - 40 W (40 W dahil) lambalar için ön ısıtma akımının, nominal akıma oranı 1,1 - 2,1 sınırları arasında olması icap ettiği halde, burada yalnızca 220 V 20 W lık numunenin 0,9 U_N deki ön ısıtma akımı oranı 1,005 olarak alt sınırdan daha aşağıdadır.

Bununla beraber, bir tek numunenin, bir gerilimdeki uygunsuzluğu ihmal edilerek, numunelerin tamamının ön ısıtma akımı şartını sağladığı tespit edilmiştir.

Cetvel 2.c STARTER UÇLARINDAKİ AÇIK DEVRE GERİLİMİ

	1	2	3	4
0,9 U _N de açık devre gerilimi (V)	99	177(180)	198	198
U _N " " " (V)	110	195	220	220
1,1 U _N " " " (V)	121	212	242	242

T.S. 58 de "1.2.1. Lâmba ve yol verici uçlarında açık devre gerilimi" adlı paragrafta sözü geçen Tablo I de verilen değerlere uyması icap ederken 110 V, 40 W lık numunenin 0,9 U_N de starter uçlarındaki minimum açık devre gerilimini % 1,66 kadar eksik sağladığı görülmektedir.

Bununla beraber, bir tek numunenin, bir gerilimdeki uygunsuzluğu ihmal edilerek numunelerin tamamının starter uçlarındaki açık devre gerilimi şartını sağladığı kabul edilmiştir.

Cetvel 3. BESLEMLİ GERİLİMİ U = U_N İÇİN LÂMBA AKIMI, GÜÇLERİ İLE BALAST GÜÇ KAYBI VE GÜÇ KATSAYILARI

	1	2	3	4
Lâmba akımı (A)	0,362	0,382	0,373	0,428
Lâmba gücü (W)	18,6	35,1(37)	19,8	39
Balast güç kaybı (W)	7,3	14,1	15,1	12,8
Sistemin güç katsayısı	0,61	0,61	0,43	0,56

T.S. 58 de Tablo IV de 20 ve 40 W lık lâmbalara ait kıyaslama balastı için aşağıdaki değerler verilmiştir.

Nominal güç (W)	Çekilen hakiki (W)	Nominal gerilim (V)	Nominal işletme (A)
20	20	95	0,375
40	40	103	0,43

T.S. 58 de "1.2.3 lâmbaya verilecek güç ve akım" adlı paragrafta anlatıldığı üzere balastın lâmbaya sağlayacağı güç kıyaslama balastınıninkinin % 92,5 inden az, akımı ise % 115 den fazla olmaması gerekir. Buna göre minimum güç ve maksimum akımları hesaplırsak :

Min güç :	20 W için	18,5 W
	40 W	37,0 W
Max akım :	0,375	0,431
	0,43	0,495 buluruz.

Buna göre 2 no.lu numune standarda uymamaktadır.

Cetvel 4 YALITKANLIK DİRENCİ VE DELİNME GERİLİMİ

	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
500 V doğru gerilimde yalıtkanlık direnci (megohm)	20	10	33	8
Delinme gerilimi (V)	1600	1800	1300	1400

T.S. 58 de "1.2.7 Rutubete dayanıklı ve yalıtkanlık" adlı paragrafta anlatıldığı şekilde yalıtkanlık direncinin 2 megomdan az olmaması ve 2000 V alternatif gerilimde de delinme olmaması gerekir.

Öysaki numunelerin hiç biri delinme gerilimi yönünden standarda uymamaktadır.

Cetvel 5.a NORMAL DURUMDA ISINMA DENEYİNDEKİ DEĞERLER

	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
Lâmba akımı (A)	0,432	0,478	0,42	0,508
Lâmba gücü (W)	22	41,3	21,2	43,8
Balastın güç kaybı (W)	10,7	20,7	20	18,9
Balast sargısının sıcaklık yükselişi (°C)	53,9	74,8(70)	76,7(70)	76,1(70)
Deney kutusunun dış yüzeyinin sıcaklık yükselişi (°C)	10	17	17	18

T.S. 58 de "1.2.8 Isınma" adlı paragrafta normal durumda ısınmada balast sargısının sıcaklık yükselişini Tablo III e göre 70°C olacağı ve Deney kutusu dış yüzey sıcaklık yükselişinin ve 60°C dan fazla olmaması gerekir.

Öysaki 2.3.4 numaralı numuneler sargı sıcaklığı yükselişi yönünden standarda uymamaktadır.

Cetvel 5.b ANORMAL DURUMDA ISINMA DENEYİNDEKİ DEĞERLER

	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
Balastın sargı sıcaklığının yükselişi (°C)	98,4	147(135)	198,7(135)	124,5
Deney kutusunun dış yüzeyinin sıcaklık yükselişi (°C)	13	20	16	21

Öysaki sözü geçen Tablo III ün anormal durumda ısınmada sargı sıcaklık yükselişi 135°C ve kutu sıcaklık yükselişi 100°C şartını

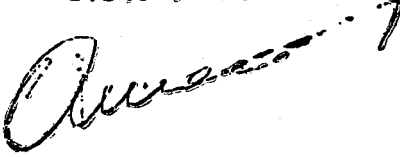
2 ve 3 no.lu numuneler sağrı bicaklık yukselişi yününden sağla-
manaktadır.

S O N U Ç :

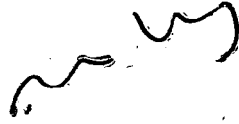
Yapılan incelemlerden görülmektedir ki, hiç bir numune standart-
ta yazılı şartları tam olarak gerçekletemektedir. Bu nedenle, bu
numunelere (gerekli iyileştirmeler yapılmadan) Odamızca kalite
belgesi verilemez.

Durumu bilgilerinize saygılarımızla arz ederiz.

Alpay KURAN
Elek.Y.Müh.

Önder BANKAL
Elek.Y.Müh.

İTÜ DENEY RAPORU

T.C.
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Elektrik Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 4/

Raporun sahife sayısı üç..

Deney Raporu

Sahife ..1..

İstanbul, 20.10.1972

Evrak No. 022/2762

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI	
İSTANBUL ŞUBESİ	
Sayı : 911	Dr. :
Tarih : 28/10/1972	
Havale :	

Müracaat edenin ismi ve adresi Elektrik Mühendisleri Odası, İstanbul Şubesi

Fakülteye yapılan müracaatın tarih ve numarası 30.6.1972, 582

Tezrûbe edilen malzemenin nevi Birer adet Leico marka 110/20 V. ; 110 V, 40

Watt ve özellikleri 220 V. ; 20 W. ; 220 V, 40 W'lık flüoresan lâmba

... ve özellikleri
... gösterilmiştir.

Yapılan deney ve sonuçları ... laboratuvarımıza gönderdiği 16 adet flüoresan lâmba çalıştırılarak birer adet, "Flüoresan Lâmba Balastları" adında teknik özellikleri ve TS 58 sayılı Türk Standardına uygun olarak denendi. Her bir balast üzerinde yapılan deneyler aşağıda belirtilmiştir:

Lâmba (1) balastın boyutları, @ ortamda, 23°C oda sıcaklığındaki frekansı 50 Hz ve nominal gerilim U_n 'nin 0,9, 1 ve 1,1 katlarında, on ısıtma akımlarıyla starter uçlarındaki açık devre ölçüldü. Bundan sonra (3) balast, nominal gücündeki referans bir flüoresan tüpe bağlandı ve sistem, balastın nominal gerilimi ile beslendi. Rejia haline getirildiğinde lâmbadan geçen akım, lâmba gücü, balastın güç kaybı ölçüldü ve lâmba ile balastın ibaret olan sistemin güç katsayısı hesaplandı. Bundan sonra (4) rutubete dayanıklılık ve yalıtıklık deneyi yapıldı. Bu amaçla balast, rutubeti % 93-95 ve sıcaklığı 20°C-27°C olan havayı ihtiva eden bir dolapta 40 saat müddetle bırakıldı. Dolaptan çıkarılan ve üzerinde gözle görülen su damlaları bulunmayan balastın sarğı uçları ile dış metalik kısımlar arasında 500 V'lık doğru gerilim bir dakika süre ile tatbik edildikten sonra yalıtıklık direnci ölçüldü. Bundan sonra balastın sarğısı ile dış metalik kısımlar arasında frekansı 50 Hz olan bir alternatif gerilim tatbik edilip, efektif değeri 200 V olacak şekilde yükseltilirken balastta bir delinmenin meydana geldiği ve delinmeyi yaratan gerilimin değeri tesbit edildi. Bunun sonraki deneylere devam etmeden evvel sarğılar arasında bir kısa devre olup olmadığı araştırıldı ve böyle bir kısa devrenin olmadığı görüldü. Bundan sonra (5) balast, normal durumda ve lâmba starterinin kısa devresine tekbül eden anormal durumda çalışma hal-
Elektrik Tesisleri Kurumu
Dekan

Prof. Emre İnanç

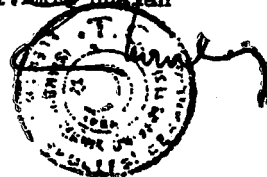
Asistan

Prof.

Profesör

Y.Müh. Mete Sanver Boz Eskenazi Dr. Mustafa Bayram

Mete Sanver Boz Eskenazi *Mustafa Bayram*

Deney Raporu

Raporun sahife sayısı : 03.

Sahife : 2

İeri için ısınma deneylerine tabi tutuldu. Normal ve anormal durumda ısınma deneyleri için balast, Standartta bildirilen saçın yapıldığı özel bir deney kutusuna konuldu ve sistem, balastın nominal geriliminin 1,1 katı değerinde ve 50 Hz frekanslı gerilim ile beslendi ve rejim haline eriştiğinde gerekli ölçmeler yapıldı.

Yukarıda sözü edilen deneylerde akım, gerilim ve güç ölçmeleri için elektromanyetik bir ampermetre, elektromanyetik bir voltmetre ve elektro-dinamik bir wattmetre kullanıldı. Deney kutusunun dış yüzeyinin sıcaklık yükselişi termoelektrik kupl ile tesbit edildi; balast sarısının sıcaklık yükselişi değeri direnç ölçme ustası ile hesaplandı (Burada "Sıcaklık yükselişi", ölçülen sıcaklıktan o anıdaki oda sıcaklığı çıkarılmakla bulunan değer olarak hesaplandı). Normal durumda çalışma hali için ısınma deneyinde balasta aynı referans tüp bağlandı. Anormal durumda çalışma hali için ısınma deneyinde ise balasta, lümba yerine 30 ohm'luk seri bir direnç bağlandı.

Balastların deneyleri sonucunda tesbit edilen değerler

Balast tipi		1	2	3	4
Balastın nominal gerilimi U_n	(V)	110	110	220	220
" " gücü	(W)	20	40	20	40
1.1 Balastın boyutları	(mm ³)	134x40x40	210x50x44	156x43x42	156x43x44
1.2 " ağırlığı	(gr)	555	1255	840	390
1.3 " sarısının t=23°C oda sıcaklığındaki direnci	(ohm)	38,8	31,1/58,3	62,	
<u>2.1 Ön ısıtma akımları</u>					
2.1.1 $0,9xU_n$ de ön ısıtma akımı	(A)	0,470	0,557	0,375	0,523
2.1.2 U_n de " " "	(A)	0,528	0,642	0,422	0,59
2.1.3 $1,1xU_n$ de " " "	(A)	0,588	0,732	0,470	0,66

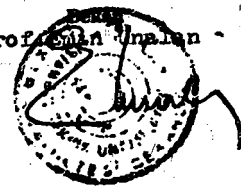
Elektrik Tesisleri Kütüphanesi

Prof. Dr. Mustafa Bayram

Asistan Prof. Profesör
Y. Müh. Mete Sanver Meiz Eşkenazi Dr. Mustafa Bayram

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Deney Raporu

Raporun sahife sayısı üç..

Sahife ..3...

	1	2	3	4
2.2 Starter uçlarındaki açık devre gerilimleri				
2.2.1 $0,9xU_n$ de açık devre ger. (V)	99	177	198	198
2.2.2 U_n de " " " (V)	110	195	220	220
2.2.3 $1,1xU_n$ de " " " (V)	121	212	242	242
3. Besleme gerilimi $U=U_n$ iken				
3.1 Lâmba akımı (A)	0,362	0,382	0,373	0,428
3.2 Lâmba gücü (W)	18,6	35,1	19,8	39
3.3 Balastın güç kaybı (W)	7,3	14,1	15,1	12,8
3.4 Sistemin güç katsayısı	0,61	0,61	0,43	0,56
4. Rutubete dayanıklılık ve yalıtkanlık deneyi				
4.1 500 V'luk doğru gerilimde yalıtkanlık direnci (Megohm)	20	10	33	8
2 Delinme gerilimi (V)	1600	1600	1300	1400
5.1 Besleme gerilimi $U=1,1xU_n$ iken normal durumda ısınma deneyi				
5.1.1 Lâmba akımı (A)	0,432	0,476	0,42	0,508
5.1.2 Lâmba gücü (W)	22	41,3	21,2	43,8
5.1.3 Balastın güç kaybı (W)	10,7	20,7	20	18,9
5.1.4 Balast sargısının sıcaklık yükselişi (°C)	53,9	74,8	76,7	76,1
5.1.5 Deney kutusunun dış yüzeyinin sıcaklık yükselişi (°C)	10	17	17	18
5.2 Besleme gerilimi $U=1,1xU_n$ iken anormal durumda ısınma deneyi				
5.2.1 Balast sargısının sıcaklık yükselişi (°C)	98,4	147	98,7	124,5
5.2.2 Deney kutusunun dış yüzeyinin sıcaklık yükselişi (°C)	13	20	16	21

x) Balast ototransformatör tipinde olup primer ve sekonder dirençleri verilmiştir.
Elektrik tesisleri Kürsüsü Dekan Prof. Mün. Ünalp tir.

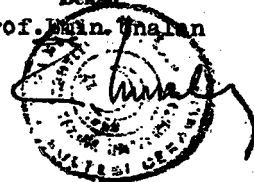
Asistan

Prof.

Profesör

Prof. Mün. Ünalp

Y. Müh. Mete Sanver Moiz Eskepazi Dr. Mustafa Bayram

Yayın Organımız

Geçtiğimiz dönemde aylık yayın organımız Elektrik Mühendisliği dergisini kapsamlı bir biçimde çıkartmak için çaba harcadık. Doğal olarak yapılan değişikliklerin rayına oturması zamana bağlı idi. Dergimizin ilk sayılarında eksiklikler ve yanlışlar kaçınılmaz olarak yer aldı. Bu arada başlangıçta meydana gelen gecikme ancak son aylarda kapatılabildi.

Yayın organımızın sosyal bölümü olan sarı sayfalarda genel sorunlarımız yanında Oda çalışmalarına da yer verdik. Bu yıla kadar sadece çalışma raporlarında yer alan çalışmaların, zamanında üyelerimize ulaştırılması görüşünden hareket ederek her ayki gelişmeleri siz üyelerimize ulaştırmak ve sorunlarımızın çözümlenmesinde birlik içinde çaba harcamak, olumlu sonuçlar vermiş, gelişmeleri izleme olanağını bulan sizlerin, topluluğumuz yararlarının savunulmasına katılmanız gerçeği ortaya çıkmıştır. Bu duruma en somut örnek, dergimizdeki gelişmeleri izleme olanağını bulan birçok üyemizin Edirne'den Siirt'e kadar Temsilcilik açılması için Odamıza başvurularımızdır.

Geçtiğimiz döneme kadar dergimizin beyaz sayfalarında sadece teknik makaleler yayınlanmakta idi. Mühendislik Dünyası adı altında açılan bölümde teknik haberler ile gelişme ve uygulamaları, olanaklarımızın elverdiği kadarı ile, sizlere ulaştırmaya çalıştık. Geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi bu yıl da dergimizin teknik bölümüne yazı göndermek yönünde üyelerimizden gerekli ilgiyi göremedik. Bu nedenle de dergimizin bazı sayıları gerektiği zamanda çıkarılamadı ve teknik bölümdeki yazıları derlemek için büyük çaba harcamamız gerekti. Dileğimiz yeni dönemde siz üyelerimizin yurdumuz gerçekleri yönündeki bilimsel çalışmalarını Odamıza ulaştırmanız, bu yolla da dergimizin daha gerçekçi araştırmaları kapsamasını sağlamamızdır.

Sayıları 4000'e yaklaşan üyelerimize ücretsiz gönderilen aylık yayın organımız Oda

Merkezini maddi yönden büyük ölçüde etkilemektedir.

Dergimizin giderlerinin bir bölümü ilân gelirleri ile karşılanmaktadır. Dönem başında dergimizdeki ilânların sayısı 13 dolaylarında idi. Sayfa adedinin ve üye sayısının artması dergi giderlerimizi fazlasıyla arttırmış, bir yerde Odamızı mali bunalıma sürüklemeye başlamıştı. Bu sorunu çözümlemek amacıyla tüm yönetim kurulu üyeleri dergimizdeki ilân sayısını arttırmak için görev bölümü yapmış ve yoğun bir çalışma sonucu ilân sayısı bazı aylarda 30'a yaklaşmıştır. İlân konusunda gereken önem verildiği takdirde bu sayının bu dönemde daha da artacağı kanısındayız.

Komisyon Çalışmaları

XVIII. Genel Kurulda işbaşına getirilen Yönetim Kurulumuz çok yüklü bir çalışma programı saptamış ve bu programı 1 sene gibi kısa sayılabilecek bir sürede uygulamanın üyelerimiz yararına olacağı inancı ile yoğun bir çalışma dönemine girmiştir. Bu programın uygulanmasında Yönetim Kuruluna yardımcı olacağı ve Odamız sorunlarının üye sorunlarından ayrı düşünülemediği ortak sorunların birlik ve bütünlük içerisinde beraberce çözümlenmesi gerektiği amacı ile üyelerimizden oluşan çeşitli komisyonlar kurulmuştur. Bu komisyon çalışmaları hakkında aşağıda kısaca bilgi verilmiştir ve ayrıntılı raporlar eklerde yer almaktadır.

Komisyon çalışmaları hakkında bilgi vermeden önce çalışmalarımızda bize yardımcı olan komisyon üyelerine teşekkür ederiz.

MEVZUAT KOMİSYONU

Daha verimli ve olumlu bir işleyiş sağlamak amacı ile yürürlükteki yönetmeliklerden E.M.O. Talimatnamesi, E.M.O. Şube ve Temsilcilikler Yönetmeliği ve E.M.O. Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde değişiklik yapılması gereğini duyan Yönetim Kurulumuz Mevzuat Komisyonu oluşturmuş ve oluşan bu komisyon, çalışmaları

sonucunda XIX. Genel Kurulda görüşül-
mek üzere ek (1) deki raporu hazırla-
mıştır. Rapor hakkındaki görüşlerin tüm
üyelerimizin yararına olacağı ve değiştiril-
en bazı yönetmelik maddelerinin işleyiş-
teki bir takım aksaklıkları gidereceği ka-
nısındayız.

KALİTE BELGESİ KOMİSYONLARI

XVIII. Genel Kurul'da alınan kararlar ve
yapılan öneriler ışında kalite belge uygu-
lamasına ilişkin yapılan çalışmalar sonu-
cunda değişik tarihlerde, değişik firmalar-
dan kalite belgesi için başvurular olmuş
ve üyelerimizden oluşan aşağıda isimleri
bulunan çeşitli kalite belgesi komisyonları
kurulmuştur. Komisyon çalışmaları de-
vam etmektedir ve raporlar sonucu saptan-
acak Yönetim Kurulu kararları ilgili fir-
malara iletilecektir.

— Har-İş firması tarafından imal edilen
34.5 kV, 250 MVA az yağlı kesici için kali-
te belgesi komisyonu.

— Osman Algan firması tarafından imal
edilen değişik karakterlerde akım ve gerilim
trafoları için kalite belgesi komisyonu.

— Medikal Elektronik Ltd. Şti. tarafından
imal edilen «Ultrason cihazı» kalite belge-
si komisyonu.

— «Göktepe» firması tarafından imal edi-
len iç tesisat plâstik boruları için kalite
belgesi komisyonu.

— Kayıt, Mesleki Ahlâk ve Meslek Ko-
misyonu.

Bu Komisyon E.M.O. talimatnamesi gere-
ğince kurulan devamlı komisyonlardan bi-
risidir ve gerekli durumlarda çalışma yap-
maktadır.

— Şartname İnceleme ve Teklif Değer-
lendirme Komisyonu.

T.C. Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü ta-
rafından yapılan öneri üzerine yetkili üye-
lerimizden oluşan bu komisyon T.C. Zira-
at Bankası'nca alınacak santrallara ilişkin
Teknik Şartnameleri incelenmiş ve teklif-
leri değerlendirerek sonuçta rapor düzen-

lenmiştir. Rapor adı geçen kuruluşa iletil-
miştir.

SOSYAL FAALİYETLER KOMİSYONU

Geçtiğimiz dönemden beri çalışmalarını
sürdüren Sosyal Faaliyetler Komisyonu
23 Aralık 1972 gecesi, meslekte 40. yılını
tamamlıyan üyelerimizi EMO olarak da-
ima hatırladığımızı ve geçen dönemlerde-
ki kırgınlıkları gidererek Elektrik Mühen-
disleri topluluğunu bütün olarak tutmayı
amaçlayan jübile gecesi başarılı geçmiş,
yüzlerce meslektaşımız biraraya gelerek
beraberce eğlenmişlerdir. Bu tip çalışma-
ların üyeleri birbirine daha fazla yakınlaş-
tıracığı ve kaynaştıracığı inancı ile bun-
dan sonraki senelerde de bu tür çalışma-
ların yapılması gerektiği kanısındayız.

ELEKTRİK İÇ TESİSAT YÖNETMELİĞİ VE FENNİ ŞARTNAMESİ KOMİSYONU

1954 yılında o günün şartlarına göre ha-
zırlanıp 29.12.1954 tarih ve 8891 sayılı
Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe
giren «Elektrik İç Tesisat Yönetmeliği ve
Fenni Şartnamesi» günümüzde yetersiz
kalmakta ve Yönetmelikte belirtilen ko-
nular çağdaş teknoloji ve teknik gelişme-
lere ters düşmektedir. Bu konuda çalışma
yaparak ilgili Bakanlıklara yardımcı ol-
mayı görev sayan Yönetim Kurulumuz
adı geçen Yönetmeliği teknolojik gelişme-
lere uygun olarak değiştirmek, uygulama-
daki aksaklıkları ve yetersizlikleri gider-
mek amacı ile «Elektrik İç Tesisat Yönet-
meliği ve Fenni Şartnamesi Komisyonu»
oluşturmuştur. Yetkili üyelerimizden olu-
şan bu komisyon çalışmaları bitmek üye-
redir. Çalışmaların bitiminde rapor üye-
lerimizin bilgisine sunulacaktır.

YABANCI TEKNİK YAYINLARI İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Üyelerimize teknolojik çalışmalarını anında
duyurmak, Mühendislik Dünyasından bil-
giler vermek amacı ile oluşan Yabancı
Teknik Yayınları İzleme ve Değerlendirme

Komisyonu İngilizce, Almanca ve Fransızca olmak üzere üç ayrı dilde yayınlanmış, Yabancı Teknik Yayınları sürekli olarak izlemiş ve Elektrik Mühendisliğine ilişkin Türkiye dışındaki ülkelerde olan gelişmeleri ve haberleri «Elektrik Mühendisliği» dergisi aracılığı ile sizlere duyurmağa çalışmıştır. Bundan sonraki yıllarda bu senelik ilk defa temeli atılan bu tip çalışmaların devam etmesinin tüm üyelerimize yararlı olacağı kanısındayız.

ASGARİ ÜCRET VE PROJE VİZE ÜCRETLERİ KOMİSYONU

XIV. Genel Kurulda kabul edilen «Elektrik Mühendisleri için Asgari Ücret Yönetmeliği» hükümleri uygulamada yetersiz kalması bu konuda üyelerimizden sürekli olarak uyarıların Odamıza iletilmesi nedeniyle oluşturan ve Ağustos 1972 den sonra başlanılan Proje Vize uygulamasına ilişkin çalışmalarında kapsayan çalışmalar yapan «Asgari Ücret ve Proje Vize Ücretleri Komisyonu» çalışmaları devam etmekte olup çalışmaların bitiminde rapor üyelerimizin bilgisine sunulacaktır.

Şube ve Temsilciliklerle İlişkiler

Geçtiğimiz çalışma döneminde Şubelerimiz ile sürekli ilişki kurulmuş tüm çalışmalarımızın ortaklaşa yürütülmesi için çaba harcanmıştır. Odamız sorunlarını elbirliği ile çözümlere ulaştırmak amacıyla sık sık olmasada Merkez ve Şubeler yapılan ortak toplantılar ile bir araya gelmişler, yapılacak çalışmalarda izlenecek yolu birlikte kararlaştırmışlardır. Yapılan ortak toplantı uygulamasından aldığımız sonuç olumludur. Önümüzdeki çalışma döneminde bu tür ortak toplantıların sayılarının arttırılarak üyelerimiz ve Odamızın haklarının daha etkin ve gerçekçi biçimde savunulmasını sağlamak gerekecektir kanısındayız.

Meslektaşlarımızın haklarının yurt dışında savunulmasını sağlamak amacıyla geçtiğimiz dönemde Temsilciliklerimizin sayısını olanaklarımızın elverdiği kadar arttırdık. Bu temsilciliklerimizle organik bağ kurma olanaklarımız olmadı. Gerçekte Oda Merkezi kendisine bağlı bulunan Temsilciliklerle yazışmalar dışında direkt ilişki kurarak sorunların çözümüne gitmek durumundadır. Kurulan ilişki sadece yazışmalarda kaldığı sürece yapılması gereken işler gecikmekte zaman zaman yanlış anlamlar ve uygulamalar olmaktadır. Yönetime gelecek yeni meslektaşlarımızın Temsilciliklerimizle sürekli olarak organik bağ kurması Odamız çalışmalarını olumlu yönde etkileyecektir kanısındayız.

TMMOB ile İlgili Çalışmalar

Yönetimi devraldığımız tarihte Odamız, diğer bazı meslek Odaları ile birlikte Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ile organik bağlarını kesmiş ve uzun zamandır birlik genel kurullarına katılmamış durumda idi. Birlik'ten ayrılmayı zorunlu kılan nedenler, olaylara bakış şekli ve olaylar hakkındaki değer yargıları, aradan geçen uzun süre içinde çok değişmiş ve yönetime geldiğimiz gün, çalışanların her türlü hak ve çıkarlarını korumalarının ancak birlik ve beraberlik içinde hareket etmekte sağlayabilecekleri gerçeği somut biçimde ortaya çıkmış bulunuyordu. Ayrıca, birer kamu kuruluşu olarak adlandırılan meslek Odalarının, bu niteliklerini, 6235 - 7303 sayılı kanunla vücut bulan TMMOB'nin birer organı olmakla kazandıkları gerçeği de ortada idi.

İşte bu iki somut gerçek karşısında, TMMOB'nin lâyık olduğu güce kavuşabilmesini sağlamak üzere bir yıl önce başlatılan çalışmalara yıl boyunca devam edilmiş ve 12 Nisan 1972 günü, 16 meslek odası ilk kez biraraya gelerek, birlik genel kurulunun mutlaka toplanması konusunda oybirliği ile karar alınmıştır.

Odalararası toplantıda, 6235 - 7303 sayılı kanunun, ibriğe aidat borcunu ödemeyen Odaların genel kurula katılmayacaklarına ilişkin maddesi üzerinde geniş tartışmalar yapılmış ve çözüm yolu olarak :

a. Borçlu odaların, borçlarını ödemeyi taahhüt etmesi,

b. Üye sayısı ve dolayısıyla aidat borcu fazla olan odaların, Birliğin ilk genel kurulunda alınacak bir kararla, ileriki yıllarda aidat miktarını düşürmek suretiyle eski borçlarını ödeyebilme olanağının sağlanması,

c. Genel kurul giderleri için her Odanın üye sayısı oranında bir meblağ ödemesi ve bu miktarın eski borçlara mahsubedilmesi hususları kararlaştırılmıştır.

Bu toplantıdan sonra Odalar, alınan karara uyarak; paylarına düşen genel kurul gideri miktarlarını ödemişler ve genel kurul toplantısı için gerekli izin alınmıştır. Böylece Genel Kurul toplantısı için hiçbir engel kalmadığı halde, birliğin başkanı, denetleme ve çalışma raporlarının hazırlanmadığı gerekçesi ile genel kurulu toplanmamıştır.

İki yıldır TMMOB'nin tekrar canlandırılmasına ilişkin sürdürülen ısrarlı çabanın nedeni, aradan geçen uzun yılların kazandırdığı deneylerden de yararlanarak, meslek odalarını tüzel kişiliğe sahip, kendi alanlarında daha geniş yetki ve sorumlulukla donatılmış birer kuruluş haline getirebilme arzusudur. Bu arzumuzun karşısında, odaları müteahhitlerin özel kulübü haline getirmek üzere kanun tekliflerinin hazırlanıp parlâmentoya sevk edildiği bir dönemde, TMMOB yöneticileri genel kurulu savsaklama çabaları, iyi niyet belirtisi olarak yorumlanamaz.

Gerek Dış bürokrat çevrelerden gelen her türlü zorluk ve engellemelere karşı, Mühendislik toplumunun bir örgüt içinde kenetlenmesini sağlamak ve TMMOB'nin güçlü, onurlu, topluma ve yurda yararlı bir kuruluş olarak çalışabilmesi için iki

yıldır sürdürülen çabanın, daha etkin biçimde devam ettirilmesi gereğine kesinlikle inanıyoruz.

TÜTED İle İlgili Çalışmalar

Mühendislik topluluğu içinde birlik ve beraberliğin sağlanması için TMMOB'nin canlandırılmasına ilişkin çalışmalarımız yanında, teknik ordunun diğer emek gücünü temsil eden tekniker ve teknisyenlerle de tek vücut bir kuvvet teşkil edebilmek amacıyla, Türkiye Teknik Elemanlar Derneği ile ilişkilerimiz yıl boyunca sürdürülmüştür.

Bilindiği gibi Anayasa değişikliği sonucu, güçlü bir memur sendikası olan TEKSEN kapatılmış, dernekler statüsü içinde teknik elemanlarının birlik ve bütünlüğünü sürdürebilmek amacıyla TÜTED kurulmuştur. Bir yıl kurucu üyeler tarafından yönetilen dernek, ilk genel kurulunu 4 Haziran 1972 tarihinde toplamış ve bu toplantıda oluşturulan Yönetim Kurulu yoğun bir çalışma göstererek, teknik elemanların sosyal güvenlik, yeterli ücret ve yan ödeme gibi sorunlarına eğilmiş, ayda bir çıkardığı yayın organı aracılığı ile kamu oyunu etkilemeye çalışmıştır.

Yıl içinde derneğin İstanbul Şubesi de kurularak çalışmalarına başlamıştır.

Derneğin üyeleriniz tarafından da ilgi ile karşılanan yayın organı, her ay yeteri kadar sağlanarak üyelerimize ulaştırılmış ve bu suretle, çeşitli kurumlarda çeşitli üvanlarla hizmet gören teknik elemanların sorunları yanında, derneğin 3 ncü beş yıllık plân, sanayileşmede izlenmesi gerekli yöntemler hakkındaki görüş ve eleştirileri de üyelerimize duyurulmuştur.

Derneğin önümüzdeki yıllarda daha da güçlenerek, temsil ettiği teknik gücün ağırlığını etkin biçimde duyuracağına inanmakta ve ilişkilerimizin aynı biçimde sürmesinde yarar görmekteyiz.

Teknik Konferanslar

Kalkınma için zorunlu olan sanayileşmede gerçekçi atılımlar yapmak durumunda olan ülkemizin çözüm bekleyen sorunları çoktur. Dönem başında yaptığımız ön çalışmalarından elde edilen sonuç Odamızın bu yıl da teknik kongre düzenleyemeyeceği olmuştur. Yapılan hesaplara göre teknik kongre ile beraber düzenlenecek sergi giderlerini Odamızın karşılamaya olanağı yoktu. Bu durumda, geçen yıl olduğu gibi bu yıl da teknik konferanslar düzenledik. Bu konferanslar arasında yurdumuzda önemli bir konu olan topraklama ile, genel yönüyle üzerine eğilinmesi düşünülebilecek nükleer santraller ile ilgili gelişmeler yer alıyordu.

Ankara'daki üyelerimizin ilgi ile izledikleri bu konferansların gelecek dönemde İstanbul ve İzmir'de de düzenlenme yoluna gidilmesi yararlı olacaktır kanısındayız. Mali durumu yavaş yavaş düzelmeye başlayan Odamızın önümüzdeki dönemlerde teknik kongre ve sergi düzenleme olanağı olabilir. Kanımızca böyle bir organizasyon ancak iki yılda gerçekleştirilebilir. Bu nedenle de önümüzdeki dönem Oda da görev alacak meslekdaşlarımızın, kendi dönemlerine yetiştiremeyecek olsalar bile, ön çalışmalara başlamaları gereklidir.

Kimlik Kartlarının Değiştirilmesi

Odamızca üyelere verilen eski kimlik kartlarının şekil ve düzeni yaklaşık on yıl önce hazırlanmış ve bu uzun süre içinde bazı zorunlu değişikliklere gerek duyulmuştur. Mühendis yetiştiren yüksek okullardan bazılarının adlarının değişmiş olması, eski kimlik kartları üzerindeki bilgilerin eksikliği ve özellikle eski yıllarda verilmiş kartlar üzerinde soğuk damga bulunmaması gibi hususlar, kimlik kartlarının yeniden düzenlenmesini zorunlu kılan nedenler arasındadır.

Kimlik kartlarının yeni şekil ve düzeni, diğer meslek kuruluşları ve çeşitli kurumlara ait pek çok sayıda örneğin incelenmesi sonucu saptanmış ve normal yaşantımızda sık sık gereklilik duyulan ve ancak nüfus hüviyet cüzdanlarında bulunabilen bilgileri de içerecek tarzda hazırlanmıştır. 1 Haziran 1972 tarihinden itibaren üyelerimize verilmeğe ve eskilerinin değiştirilmesine başlanan yeni kimlik kartı uygulamasının Oda yönünden diğer önemli bir yararı da, üyelerimize ait sicil dosyaları içinde, fotoğraf, diploma sureti, nüfus cüzdanı sureti gibi lüzumlu evrakın kontrol edilmesi ve yenilenmesine imkân vermiş olmasıdır.

Büronun Durumu

Geçtiğimiz dönemde yürütülen yoğun çalışmalar süresinde Oda Merkezi'nin gereksinmeye cevap vermediği gerçeği ile karşılaştık. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne bağlı olan 16 Oda ile zaman zaman toplantılar düzenlemek, gereği karşısında toplantı salonumuzun küçük oluşu, bizlerin sürekli olarak diğer Odalara gitmesi, diğer Odalardan yardım istememiz gereğini ortaya çıkarıyordu. Ayrıyeten komisyon çalışmalarının hızlanması ve büro personelinin sıkışık yerleşimi sakinler yaratmakta, Oda çalışmalarını aksatmakta idi. Bu durumu göz önüne alarak dördüncü kattaki daireyi kiraladık. Ön taraftaki salonunu oyun için ayırdığımız bu katın arka cephesindeki Odalar komisyon çalışmalarına ayrılmış bulunmaktadır. Diğer yandan Lokalin bir kısmını büro bölümüne aktardık ve bu bölümü toplantı salonu olarak düzenledik. Son düzenlenen yerleşme durumu ile Odamız çalışmalarının bir süre daha düzenli bir biçimde yürütmesi sağlanacaktır umundayız.

Odamıza yerli ve yabancı yayınların bir bölümü sürekli olarak gelmektedir. Geçtiğimiz yıllarda da gelmiş olan yayınlar ve bu yıl tamamladığımız eksiklikler ki bunlar arasında örneğin VDE ve TSE yayın-

ları da yer almaktadır, kütüphanemizin düzenlenmesi gereğini ortaya çıkarmıştı. Yapılan çalışma sonucu Odamız kütüphanesindeki bütün kitaplar numaralanmış ve bir listesi çıkarılmıştır. Kurulan kütüphane sistemi ile bu kitap ve yayınlar süreli olarak üyelerimize verilmektedir.

Büro çalışmalarının daha düzenli yürütmesini sağlamak amacıyla Oda Merkezine Şef - Sekreter telefon grubu alınması için koşullar araştırılmış, dergimizde ilânı bulunmayan Türk Telefon A.Ş. ile yaptığımız görüşmeler olumlu sonuç vermiş, söz konusu şirkette çalışan üyemiz Sn. Nezih Özseven'in de yardımları ile 2/8 lik Şef - Sekreter seri telefon grubu 1 yıl süreli ilân karşılığı Oda Merkezine monte edilmiştir.

Lokal yapılan tadilat ile üyelerimizin daha rahat vakit geçirebilecekleri bir duruma getirilmiş olup önümüzdeki dönemde yeni bir tadilat gerektirmeyecektir. Sonuç olarak gereksinmeleri büyük ölçüde tamamlanan Oda Merkezi yoğun çalışmaları kaldırabilecek ve önümüzdeki yıllarda fazla masraf gerektirmeyecek bir duruma gelmiştir.

Televizyon Elkitabı Hazırlanması

Önce Ankara'da deneme yayınları ile başlayan geçtiğimiz yıl İstanbul, İzmir gibi büyük il merkezlerini de içine almak üzere yurdumuzun 8 ilinde devamlı olarak yayınlara başlatılan televizyon, kendi özel sorunlarını da birlikte getirmiştir.

Yapılan müracaatlarda özellikle çatılara kurulan çok sayıda antenin yapıyı tahrip ettiği, estetik görünüşü bozduğu, fırtına nedeniyle sık sık kopmaların olduğu ve onarıma gerek duyulduğu, ortak anten kullanmanın özellikleri ve gerilim düşümü yüzünden yayın bozukluğuna ilişkin sorular yer almakta ve bilgi istenmekte idi.

Bütün bu müracaatlara tek tek cevap vermenin olanaksızlığını gözönünde tutan

Yönetim Kurulumuz, hem müracaatlara cevap verebilmek, hem de halkımızı yeni karşılaştığı bir konuda pratik bilgi sahibi yapabilmek amacıyla küçük bir kitabın hazırlanmasına karar vermiştir.

TRT Kurumunda görevli bir meslektaşımız tarafından kısa süre içinde hazırlanan kitap 15000 det basılmış ve televizyon yayınları yapılmakta olan illerimizde Şube ve Oda Temsilciliklerimiz aracılığı ile halkın ve üyelerimizin hizmetine sunulmuştur.

Kitapta, geniş olarak tek ve ortak antenlere yer verilmiş, ayrıca televizyon seyircisinin çoğunlukla merak duyduğu net seyrir, voltaj düşümü, seyretme uzaklığı v.b. gibi konulara değinilmiştir.

Kitapcağın satış fiatı, üyelerimize 5 TL, diğer şahıslara 7,5 TL olarak saptanmış ve tanıtma amacıyla Şube ve Temsilciliklerimiz yanısıra resmî kuruluşlara da gönderilmiştir.

BAĞ—KUR Uygulaması

2/9/1971 tarihinde kabul edilerek 14/9/1971 tarihinde yayınlanıp 14/9/1971 - 1/4/1972 tarihleri arasında yürürlüğe giren 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu kanunu meslek kuruluşlarına kayıtlı ve kendi adına ve hesabına çalışanları da kapsamakta, Mimar ve Mühendis Odaları gibi meslek kuruluşlarınınada çeşitli görevler yüklemektedir. Bugüne kadar Odamızca BAĞ-KUR Genel Müdürlüğü ile ortak çalışmalar yapılmış ve kanun kapsamına giren üyelerimize gerekli kolaylık sağlanmıştır. Kanun gereği, yapılması gereken işlemlerden ayrı ve kanunun üyelerimize daha iyi bir şekilde açıklanabilmesi için BAĞ-KUR Genel Müdürlüğü yetkilileri ile sürekli olarak görüşmeler yapılmış ve Mimarlar Odasının da işbirliği ile 23 Ekim 1972 günü İstanbul'da, 24 Ekim 1972 günü İzmir'de 25 Ekim 1972 günü Ankara'da toplantılar düzenlenmiştir. Bu

toplantılarda Kanun kapsamı, amacı ve konuya ilişkin sorunlar hakkında üyelerimize ayrıntılı bilgi verilmiştir. Odamızın bu konudaki çalışmaları sürmektedir.

Jübile

18. dönem Yönetim Kurulumuz göreve başlar başlamaz bir yıl önceki Jübile Komisyonu'na atanan üç üyemize bir kişi daha ekleyerek Sosyal Çalışmalar Komisyonu'nu kurmuştur. Komisyonun kurulmasındaki amaç üyelerimizi daha sıkı bağlarla birbirlerine yaklaştırmak ve 4000 kişiye yaklaşan topluluğumuzu bölünmez bir bütün durumuna getirmektir. Bu amaçla çalışmalarına başlayan komisyon geçen yıl sözü edilen ve maddi olanaksızlıklar nedeniyle yapılamayan Jübileyi düzenlemeye karar verdi.

Odamızca bundan önceki yıllarda bir kez meslekte 25 yılını dolduran üyelerimiz için jübile yapılmıştır. 1968 yılında yapı-

lan ve bundan böyle her iki yılda bir yapılması prensibine varılan jübile bu dönemde dek başta yok denecek kadar az olan maddi imkânlar olmak üzere türlü nedenlerle yapılmamış ve o günden bu güne kadar sayısı 180'e varan 25 yıllık birikimi olmuştur. Bu nedeni ve diğer meslek Odalarındaki uygulamayı da gözönüne alan Sosyal Çalışmalar Komisyonu jübilenin bu yıl meslekte 40. yılını doldurmuş üyelerimiz için yapılmasını ve bunun her yıl düzenlenmesi kararına varmıştır. 23 Aralık 1972 gecesi yapılan jübilede 250'ye yakın meslekdaş ve aileleri neşeli bir gece geçirmişlerdir. Bu vesileyle geceye katılmak nezaketini gösteren 40. yılını doldurmuş meslekdaşlarımıza bir kez daha teşekkür ederiz.

Sosyal Çalışmalar Komisyonumuzun gelecek yıllarda maddi olanakların elverdiği oranda ve sizlerin de yardımlarıyla daha çeşitli düzenlemelerde bulunmalarını dileriz.